

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK

HELSE- STATISTIKK 1988

HEALTH STATISTICS 1988

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK B 918

**HELSESTATISTIKK
1988**

HEALTH STATISTICS
1988

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO-KONGSVINGER 1990

ISBN 82-537-2940-5
ISSN 0332-7906

EMNEGRUPPE
22 Helseforhold og helsetjeneste

ANDRE EMNEORD
Dødelighet
Fødsler
Helseinstitusjoner
Helsepersonell
Hjemmesykepleie

FORORD

Publikasjonen Helsestatistikk 1988 er en samlepublikasjon som inneholder oversiktstabeller for ulike deler av helsetjenesten og om helseforhold, så som meldepliktige sykdommer og dødelighet. På grunnlag av regnskapsutdrag fra de enkelte sykehus og sykehjem er det satt opp tabeller som viser driftsutgiftene etter utgiftenes art for ulike typer av institusjoner.

For de fleste områder som dekkes av denne samlepublikasjonen, har Statistisk sentralbyrå sendt ut mer detaljerte tall i spesialpublikasjoner. Opplysninger om kapasitet og virksomhet ved helseinstitusjoner er offentliggjort i publikasjonen NOS Helseinstitusjoner 1988. Detaljerte tabeller over dødsfall og dødsårsaker er offentliggjort i NOS Dødsårsaker 1988. Noen av tabellene over dødsårsaker som har vært publisert i tidligere utgaver av NOS Helsestatistikk, er i år flyttet over til NOS Dødsårsaker 1988. For helsepersonell er detaljert statistikk gitt i publikasjonen NOS Helsepersonellstatistikk 1985. Detaljerte tabeller for kommunehelsetjenesten er gitt i publikasjonen RAPP 89/21.

Førstekonsulent Liv Grøtvedt har ledet arbeidet med publikasjonen.

Statistisk sentralbyrå, Oslo, 8. mai 1990

Arne Øien

Jens-Kristian Borgan

PREFACE

The present publication, Health Statistics 1988, contains survey tables on public health service, and on health conditions, such as notified diseases and mortality. For health institutions, data on working expences by category of expences and type of institution are given in separate tables.

Details on health institutions have been published in NOS Health Institutions 1988. Detailed tables on causes of death and mortality have been presented in NOS Causes of Death 1988. Detailed statistics on health personnel are given in NOS Statistics on Health Personnel 1985.

This publication has been prepared by Ms. Liv Grøtvedt.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 8 May 1990

Arne Øien

Jens-Kristian Borgan

INNHOLD

	Side
Tabellregister	7
Oversikt	11
1. Ressurser i helsevesenet	14
1.1. Grunnlaget for statistikken	14
1.2. Helsepersonell	14
1.3. Plasser i helseinstitusjoner	15
2. Virksomheten i helsetjenesten	24
2.1. Institusjonshelsetjenesten	24
2.2. Kommunehelsetjenesten	24
3. Driftsutgifter ved helseinstitusjonene	33
4. Svangerskapsavbrudd, steriliseringer, prevensjon	46
5. Fødte barn, dødelighet omkring fødselen og i første leveår	52
6. Helseforhold	63
6.1. Meldepliktige sykdommer	63
6.2. Tannhelse og helseforhold ellers	64
7. Dødsfall og dødsårsaker	77
Utkomne publikasjoner	
Tidligere utkommet på emneområdet	103
Publikasjoner sendt ut fra Statistisk sentralbyrå etter 1. juli 1989. Emneinndelt oversikt	104
Utkommet i serien Standarder for norsk statistikk (SNS)	109

Standardtegn i tabeller

- . Tall kan ikke forekomme
- .. Oppgave mangler
- Null
- 0 Mindre enn 0,5 av den brukte enheten
- 0,0 Mindre enn 0,05 av den brukte enheten

CONTENTS

	Page
Index of tables	9
Survey	13
1. Resources in health service	16
1.1. Statistical basis	16
1.2. Health personnel	16
1.3. Beds in health institutions	16
2. Activity in health service	26
2.1. Activity in health institutions	26
2.2. Activity in municipal health service	26
3. Operating expenditure for health institutions	34
4. Legal abortions, sterilizations, contraception	47
5. Births, perinatal mortality and infant mortality	53
6. Health conditions	65
6.1. Notifiable diseases	65
6.2. Dental health status and other health conditions	65
7. Deaths and causes of death	80
 Publications	
Previously issued on the subject	103
Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 July 1989. Survey arranged by subject matter	104
Issued in the series Standards for Norwegian Statistics (SNS)	109

Explanation of Symbols in Tables

- . Category not applicable
- .. Data not available
- Nil
- 0 Less than 0.5 of unit employed
- 0,0 Less than 0.05 of unit employed

TABELLREGISTER

	Side
RESSURSER I HELSEVESENET	
1. Yrkesaktivt helsepersonell i forskjellige personellgrupper, etter næringsgruppe	17
2. Yrkesaktive leger etter alder og næringsgruppe. 20. februar 1986	18
3. Innbyggere pr. yrkesaktiv lege, primærlege og godkjent spesialist. Fylke	18
4. Personell i helseinstitusjoner og i kommunehelsetjenesten	19
5. Personell i kommunehelsetjenesten etter personellgruppe	19
6. Plasser i helseinstitusjoner etter institusjonstype	20
7. Personale ved helseinstitusjoner etter institusjonstype og personellgruppe. 1988	21
8. Personale pr. 1 000 plasser ved ulike typer helseinstitusjoner. 1988	22
9. Fylkeshelsetjenesten. Avtaler innen spesialisttjenestene ved utgangen av året, etter fag- område. Fylke. 1988	23
VIRKSOMHETEN I HELSETJENESTEN	
10. Virksomheten ved ulike typer av helseinstitusjoner. 1988	27
11. Virksomheten i somatiske sykehus, etter avdelingstype. 1988	28
12. Pasienter i hjemmesykepleien. Fylke	29
13. Pasienter innskrevet i hjemmesykepleien i 1988. Aldersgrupper. Fylke	29
14. Pasienter behandlet i hjemmesykepleien i prosent av befolkningen. Aldersgrupper. Fylke 1988	30
15. Besøk og besøksformål i hjemmesykepleien. Fylke. 1988	30
16. Helseundersøkelser av barn ved helsestasjonene. Fylke. 1988	31
17. Vaksinasjoner av barn før fylte fem år foretatt ved helsestasjonene. Fylke. 1988.....	32
DRIFTSUTGIFTER VED HELSEINSTITUSJONENE	
18. Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av helseinstitusjoner. 1988. 1 000 kr	36
19. Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av sykehus. 1988. 1 000 kr	42
20. Driftsutgifter etter art ved ulike typer av sykehus. Prosent. 1988	44
21. Prosentvis økning i driftsutgiftene ved ulike typer av sykehus fra 1987 til 1988	45
SVANGERSKAPSAVBRUDD, STERILISERINGER, PREVENSJON	
22. Utførte svangerskapsavbrudd og samlet aborttall	48
23. Utførte svangerskapsavbrudd. Kvinnens bostedsfylke	48
24. Utførte svangerskapsavbrudd blant kvinner i ulike aldre	49
25. Utførte svangerskapsavbrudd etter antall tidligere fødte barn. Prosent. Kvinnens bostedsfylke. 1988	49
26. Utførte svangerskapsavbrudd etter kvinnens alder og svangerskapets varighet. 1988	50
27. Utførte steriliseringer blant menn og kvinner. Fylke	50
28. Utførte steriliseringer blant menn og kvinner i ulike aldre	51
29. Salg av prevensjonsmidler	51
FØDTE BARN, DØDELIGHET OMKRING FØDSELEN OG I FØRSTE LEVEÅR	
30. Fødte etter fosteralder og fødselsvekt. 1988	54
31. Fødte etter fødselsvekt. Prosent. 1988	55
32. Fødte etter svangerskapets varighet. Prosent. 1988	55
33. Fødte og registrerte komplikasjoner ved svangerskap og fødsel. Morens bostedsfylke. 1988	56
34. Fødte etter barnets nummer. Absolutte tall og prosent. Fylke. 1988	57
35. Mødre dødeligheten ved svangerskap, fødsel og i barselseng	58
36. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår	58
37. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår. Fylke	59

	Side
FØDTE BARN, DØDELIGHET OMKRING FØDSELEN OG I FØRSTE LEVEÅR (forts.)	
38. Dødeligheten i første leveår, etter årsak	60
39. Dødsfall omkring fødselen og i første leveår, etter årsak. 1988	61
40. Dødfødte, perinatale dødsfall og perinatal dødelighet, etter årsak. 1988	62
HELSEFORHOLD	
41. Summarisk meldte tilfelle av infeksjonssykdommer	66
42. Nominativt meldte tilfelle av infeksjonssykdommer	67
43. Nominativt meldte tilfelle av infeksjonssykdommer, etter alder og diagnose. 1988	68
44. HIV-infeksjon etter risikofaktor og diagnoseår	69
45. HIV-infeksjon meldt pr. 31. desember 1989. Fylke	69
46. Aids etter risikofaktor og meldeår	70
47. Aids 1983-1989. Nye tilfelle og døde pr. år	70
48. Registrerte tilfelle av smitteførende tuberkulose, etter lokalisasjon	71
49. Registrerte tilfelle av ikke-smitteførende tuberkulose, etter lokalisasjon	71
50. Registrerte nye tilfelle av smitteførende tuberkulose, etter kjønn og alder	72
51. Registrerte tilfelle av smitteførende tuberkulose. Fylke	72
52. Nye tilfelle av kreft, etter kjønn og primærsete	73
53. Nye tilfelle av kreft blant menn og kvinner, etter primærsete. Prosent	74
54. Nye tilfelle av kreft, etter kjønn og alder. 1987. Antall og pr. 100 000 innbyggere	74
55. Tannstatus hos personer ved alder 5, 12 og 18 år. Fylke. 1988	75
56. Apotekenes omsetning. Fylke. Mill.kr	75
57. Norsk Medisinaldepots omsetning av spesialiteter	76
DØDSFALL OG DØDSÅRSAKER	
58. Dødeligheten blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Døde pr. 100 000 innbyggere	81
59. Dødsfall etter kjønn, alder og årsak	82
60. Dødsfall av ulike årsaker blant menn og kvinner, etter alder. Prosent. 1988	83
61. Dødsfall og dødelighet blant barn 1-14 år, etter kjønn og årsak. 1988	85
62. Dødeligheten for menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter årsak. 1988. Døde pr. 100 000 innbyggere	86
63. Dødsfall av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988	90
64. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. Døde pr. 100 000 innbyggere. 1988	91
65. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Døde pr. 100 000 innbyggere	92
66. Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988	94
67. Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988. Pr. 100 000 innbyggere	95
68. Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Pr. 100 000 innbyggere	96
69. Dødsfall ved ulykker og skader, etter alder og ulykkens ytre årsak. 1988	99
70. Dødsfall og dødelighet ved ulykker, selvmord og drap	100
71. Dødsfall ved ulykker og skader, etter ulykkens ytre årsak	100
72. Selvmord og selvmordshyppighet blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper	101
73. Selvmord etter døds måte	101
74. Befolkningens sammensetning etter kjønn og alder. 1988	102

INDEX OF TABLES

	Page
RESOURCES IN HEALTH SERVICE	
1. Economically active health personnel, by personnel category and activity group	17
2. Economically active physicians by age and activity group. 20 February 1986	18
3. Inhabitants per economically active physician, total, per general practitioner and per certified specialist. County	18
4. Personnel in health institutions and in municipal health service	19
5. Personnel in municipal health service, by personnel group	19
6. Beds in health institutions, by type of institution	20
7. Personnel in health institutions, by type of institution and category of personnel. 1988 ..	21
8. Personnel per 1 000 beds in different health institutions. 1988	22
9. County health service. Agreements made within special services, by activity group. County. 1988	23
ACTIVITY IN HEALTH SERVICE	
10. Activity in various types of health institution. 1988	27
11. Activity in somatic hospitals, by type of department. 1988	28
12. Patients in home nursing. County	29
13. Admissions in home nursing in 1988. Age groups. County	29
14. Patients treated in home nursing as per cent of population. Age groups. County. 1988	30
15. Visits and purpose of visit in home nursing. County. 1988	30
16. Health examinations of children at health stations. County. 1988	31
17. Children 0-5 years vaccinated at health stations. County. 1988	32
OPERATING EXPENDITURE FOR HEALTH INSTITUTIONS	
18. Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital etc. 1988. 1 000 kroner	36
19. Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital. 1988. 1 000 kroner	42
20. Operating expenditure by category for various types of hospital. Per cent. 1988	44
21. Percentage increase of operating expenditure for various types of hospital from 1987 to 1988	45
LEGAL ABORTIONS, STERILIZATIONS, CONTRACEPTION	
22. Induced abortions and total abortion rate	48
23. Induced abortions. Woman's county of residence	48
24. Induced abortions among women of various ages	49
25. Induced abortions by number of previous births. Per cent. Woman's county of residence. 1988	49
26. Induced abortions by age of woman and weeks of gestation. 1988	50
27. Induced sterilizations among men and women. County	50
28. Induced sterilizations among men and women in different ages	51
29. Sales of contraceptives	51
BIRTHS, PERINATAL MORTALITY AND INFANT MORTALITY	
30. Births by gestational age and birth weight. 1988	54
31. Births by birth weight. Per cent. 1988	55
32. Births by weeks of gestation. Per cent. 1988	55
33. Births and registered complications of pregnancy and childbirth. County of residence of mother. 1988	56
34. Births by parity. Absolute figures and per cent. County. 1988	57
35. Maternal mortality	58
36. Perinatal and infant mortality	58
37. Perinatal and infant mortality. County	59
38. Infant mortality by cause	60

BIRTHS, PERINATAL MORTALITY AND INFANT MORTALITY (cont.)

39. Perinatal and infant deaths, by cause. 1988	61
40. Stillbirths, perinatal deaths and perinatal mortality, by cause. 1988	62

HEALTH CONDITIONS

41. Summarily notified cases of infectious diseases	66
42. Individually notified cases of infectious diseases	67
43. Individually notified cases of infectious diseases, by age and diagnosis. 1988	68
44. HIV-infection by risk factor and year of diagnosis	69
45. HIV-infection notified per 31 December 1989. County	69
46. Aids by risk factor and year of notification	70
47. Aids 1983-1989. New cases and deaths per year	70
48. Notified cases of bacillary tuberculosis, by site	71
49. Notified cases of non-bacillary tuberculosis, by site	71
50. Notified new cases of bacillary tuberculosis, by sex and age	72
51. Notified cases of bacillary tuberculosis. County	72
52. New cases of cancer, by sex and primary site	73
53. New cases of cancer among males and females, by primary site. Per cent	74
54. New cases of cancer, by sex and age. 1987. Number and per 100 000 population	74
55. Dental status for persons of age 5, 12 and 18 years. County. 1988	75
56. Sales by pharmacies. County. Million kroner	75
57. Sales of specialities by Norwegian Medicinal Depot	76

DEATHS AND CAUSES OF DEATH

58. Specific death rates among males and females in different age groups. Deaths per 100 000 population	81
59. Deaths by sex, age and cause	82
60. Deaths from different causes among males and females, by age. Per cent. 1988	83
61. Deaths and death rates among children 1-14 years, by sex and cause. 1988	85
62. Sex and age-specific death rates, by cause. 1988. Deaths per 100 000 population	86
63. Deaths from cardiovascular diseases among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988	90
64. Deaths from cardiovascular diseases among men and women in different age groups, by diagnosis. Deaths per 100 000 population. 1988	91
65. Sex and age-specific death rates from cardiovascular diseases. Deaths per 100 000 population	92
66. Deaths from malignant neoplasms among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988	94
67. Deaths from malignant neoplasms among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988. Per 100 000 population	95
68. Sex and age-specific death rates from malignant neoplasms. Per 100 000 population	96
69. Deaths from accidents, by age and external cause. 1988	99
70. Deaths and death rates from accidents, suicide and homicide	100
71. Deaths from accidents by external cause	100
72. Sex and age-specific suicide and suicide rates	101
73. Suicide by method	101
74. Population by sex and age. 1988	102

OVERSIKT

Ved utgangen av 1988 var folketallet 4,220 millioner, 22 000 større enn året før. I 1988 var 20 prosent av folkemengden under 16 år, en reduksjon fra 25 prosent i 1975. Andelen eldre på 67 år og over har derimot økt fra knapt 12 prosent i 1975 til 14 i 1988. Også aldersgruppen 16-66 år, som regnes som yrkesaktiv alder, har økt noe og utgjorde 65 prosent i 1988.

Det årlige antall fødte avtok sterkt i første halvdel av 1970-årene og lå stabilt på om lag 51 000 i året i perioden 1977-1982. Fra 1984 har fødselstallet og fødselshyppigheten (levendefødte pr. 1 000 innbyggere) igjen økt. Den totale dødeligheten har steget. Endring i total dødelighet henger sammen med forskyvninger i aldersfordelingen i befolkningen, og for enkelte aldersgrupper har dødeligheten sunket. Forventet levetid for nyfødte har vist økning. For piker har forventet levetid imidlertid ikke økt etter 1983. I henhold til dødeligheten i 1988 var den 73 år for menn og nær 80 år for kvinner.

Spedbarnsdødeligheten var i 1988 noe over 8 pr. 1 000 levendefødte. Den perinatale dødelighet, som omfatter dødfødte og døde i 1. leveuke sett i forhold til alle fødte, var noe over 7 pr. 1 000 i 1988 og har vist betydelig nedgang siden 1975, da den var 14 pr. 1 000.

Tabell a. Befolkning, fødsler, dødsfall, forventet levetid of life Population, births, deaths, expectation of life

	1975	1980	1985	1988
Folkemengde i 1 000 pr. 31.12. Population in 1 000 per 31 Dec.	4 017	4 092	4 159	4 220
Prosent i alder Per cent of age				
-15	25,2	23,6	21,8	20,5
16-66	63,0	63,6	64,6	65,4
67-.....	11,8	12,8	13,6	14,1
Levendefødte pr. 1 000 innbyggere Live births per 1 000 inhabitants	14,1	12,5	12,3	13,6
Samlet fruktbarhetstall Total fertility rate	1,983	1,722	1,677	1,84
Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 levendefødte Abortions per 1 000 live births	268,6	265,1	285,5	275,7
Samlet aborttall Total abortion rate	..	0,467	0,477	0,506
Døde pr. 1 000 innbyggere Death per 1 000 inhabitants	10,0	10,1	10,7	10,8
Døde i 1. leveår pr. 1 000 levendefødte Death under 1st year per 1 000 live births	14,1	8,1	8,5	8,3
Perinatal dødelighet pr. 1 000 fødte Perinatal mortality per 1 000 births	14,1	11,0	9,1	7,9
Forventet gjenstående levetid for nyfødte Expectation of life at birth				
Gutter Males	71,4	72,2	72,7	73,1
Piker Females	77,7	78,7	79,4	79,6

Dødsårsaksmønsteret har endret seg lite i de senere år. Nærmere 50 prosent av dødsfallene skyldes hjerte- og karsykdommer både blant menn og kvinner. Vel 20 prosent skyldes ondartede svulster. Sykdommer i åndedretsorganene står for 9-10 prosent av dødsfallene. Voldsomme dødsfall utgjør rundt 7 prosent av dødsfall blant menn og 5 prosent blant kvinner.

Tabell b. De viktigste dødsårsakene The most important causes of death

Dødsårsak Cause of death	Prosent Per cent				Pr. 100 000 innbyggere Per 100 000 inhabitants			
	Menn Males		Kvinner Females		Menn		Kvinner	
	1980	1988	1980	1988	1980	1988	1980	1988
Alle årsaker All causes	100,0	100,0	100,0	100,0	1 116,5	1 140,0	909,0	1 018,5
Hjerte- og karsykdommer Diseases of circulatory system	48,5	46,8	49,6	47,1	541,3	533,1	451,3	479,5
Ondartede svulster Malignant neoplasms	20,7	23,0	21,1	20,8	230,7	262,4	191,9	212,0
Sykdommer i åndedretsorganene Diseases of respiratory organs	8,2	8,8	9,1	10,6	91,2	100,8	83,2	108,1
Alle andre kjente sykdommer Other known diseases	10,1	11,5	11,4	14,7	112,9	131,1	102,8	149,7
Plutselig død, annen og ubestemt årsak Sudden death, other and ill-defined causes	4,8	2,8	3,7	1,9	54,4	31,6	34,7	19,9
Ulykker/skader, selvmord og drap Violent deaths	7,7	7,1	5,0	4,9	85,9	81,1	45,2	49,5

Pr. februar 1986 var det registrert vel 9 400 yrkesaktive leger, som gir en legedekning på gjennomsnittlig 440 innbyggere pr. yrkesaktiv lege. Totalt sett har legedekningen bedret seg betydelig. I 1975 var det nesten 600 innbyggere pr. yrkesaktiv lege i Norge, i 1980 var tallet kommet ned på 490.

Ved helseinstitusjoner i alt var det ved utgangen av 1988 nær 64 400 sengeplasser, som svarte til 153 pr. 10 000 innbyggere. Tallet på plasser ved somatiske sykehus har vist nedgang, mens plasser ved somatiske sykehjem har økt. Antall plasser i somatiske sykehjem pr. 10 000 innbyggere 70 år og over har likevel gått noe ned. Også plasstallet ved psykiatriske institusjoner har vist nedgang, og det gjelder i første rekke psykiatriske sykehus, der antall plasser er halvert fra 1980 til 1988.

Tallet på behandlede pasienter ved somatiske sykehus er uforandret. I forhold til befolkningen ble det i 1988 behandlet 146 pasienter pr. 1 000 innbyggere, mot 133 i 1975. Pr. seng var det en økning fra 27 i 1975 til 36 i 1988. Gjennomsnittlig oppholdstid har vist synkende tendens og var i 1988 8 dager, mot 11 i 1975.

Tabell c. Helsepersonell, plasser og virksomhet i helseinstitusjoner Health personnel, beds and activity in health institutions

	1975	1980	1986	1988
Innbyggere pr. Inhabitants per				
Yrkesaktiv lege Employed physician	582	492	440	..
" tannlege ¹ Employed dentist ¹	1 042 ¹	1 179	..	..
" sykepleier Employed nurse	152	134	..	..
Plasser i somatiske sykehus pr. 10 000 innbyggere Beds in somatic hospitals per 10 000 inhabitants	56	54	48	45
Plasser i somatiske sykehjem pr. 10 000 innbyggere 70 år og over Beds in somatic nursing homes per 10 000 inhabitants 70 years and over	506	638	684	649
Plasser i psykiatriske institusjoner pr. 10 000 inn- byggere Beds in psychiatric institutions per 10 000 inhabitants	33	28	22	19
Plasser i institusjoner for psykisk utviklingshemmede pr. 10 000 innbyggere Beds in institutions for men- tally retarded per 10 000 inhabitants	14	14	14	13
Behandlede i somatiske sykehus Patients treated in somatic hospitals				
Pr. 1 000 innbyggere Per 1 000 inhabitants	133	139	155	146
Pr. seng Per bed	27	29	32	36
Gjennomsnittlig oppholdstid (dager) i somatiske syke- hus Average stay in days in somatic hospitals	11	10	9	8

¹ Tallet gjelder tannleger i alt, ikke bare yrkesaktive.

¹ Including all dentists.

SURVEY

At the end of 1988 the total population was 4.220 million. The population under 16 years comprised 20 per cent of the total population, a reduction from 25 per cent in 1975. The population of age 67 years and more had increased from about 12 per cent in 1975 to 14 per cent in 1988.

The total birth rate has shown a decreasing tendency. The number of births and the birth rate increased again from 1984. The total death rate has increased. Changes in total rates must be seen in connection with changes in age structure. The expectation of life has been increasing, and was 73 years for males and nearly 80 years for females according to death rates in 1988. The expectation of life for females did not increase after 1983.

The infant mortality rate was slightly above 8 per 1 000 live births in 1988. The perinatal mortality rate was slightly above 7 per 1 000 births and had decreased considerably from a level of 14 in 1975.

The pattern of causes of death has changed very little in recent years. About 50 per cent of the deaths are due to diseases of the circulatory system. 20 per cent are caused by malignant neoplasms and 9-10 per cent by diseases of respiratory organs. Violent deaths comprised about 7 per cent of deaths among males and 5 per cent among females.

Per February 1986 there were 9 400 economically active physicians, corresponding to 440 inhabitants per active physician.

Health institutions had about 64 400 beds at the end of 1988, corresponding to 153 per 10 000 inhabitants. The number of patients treated in somatic hospitals was 146 per 1 000 population in 1988, compared to 133 in 1975. Average stay in days had decreased from 11 in 1975 to 8 in 1988.

1. RESSURSER I HELSEVESENEN

1.1. Grunnlaget for statistikken

Statistikken over helsepersonell bygger på flere kilder. Helsepersonellregisteret i Helse- direktoratet omfatter leger, tannleger, fysioterapeuter, sykepleiere, vernepleiere og hjelpepleiere. Innen fylkeshelsetjenesten innhentes årlig oppgaver over ulike personellgrupper i arbeid og tilsvarende godkjente stillinger for hver institusjon. Statistikken omfatter somatiske helseinstitusjoner, unntatt somatiske sykehjem, psykiatriske institusjoner og institusjoner under helsevern for psykisk utviklings- hemmede som står på fylkenes helseplaner, og de statlige institusjonene. For personell i kommunehelse- tjenesten (helsestasjonsvirksomhet, hjemmesykepleien og somatiske sykehjem) innhentes årlige oppgaver fra hver kommune over personellgrupper i arbeid.

Helsepersonellregisteret i Helsedirektoratet er for tiden under vurdering og omorganisering. Den siste totale ajourføringen ble foretatt pr. februar 1985, for leger og tannleger også i 1986.

Opgavene over personell i helseinstitusjoner gjelder pr. utgangen av året og omfatter alle grupper personell, dvs. også administrasjonspersonell. Innen kommunehelsetjenesten blir det for hver kommune gitt oppgaver over det timetall pr. uke som ulike personellgrupper arbeider. Timetallet gir grunnlag for beregning av hvor mange årsverk disse representerer. Også for kommunene gis det oppgaver for ulike grupper helsepersonell og for annet personell.

Opgavene over plasser skal gjelde disponible plasser ved utgangen av året. I tillegg til plasser ved sengeavdelinger skal også gis plasser ved daghjem og dagavdelinger. For deltidsansatte gis det opplysning om hvor stor del stillingen utgjør av en heltidsstilling. Disse andelene summeres opp slik at en får en omregning til heltidsansatte.

1.2. Helsepersonell

Helsepersonellregisteret

Ifølge Helsepersonellregisteret i Helsedirektoratet var det pr. februar 1985 nær 9 200 yrkesak- tive leger, 3 700 tannleger og 3 700 fysioterapeuter. For leger var tallet pr. februar 1986 økt til vel 9 400.

For de pleiergruppene som er med i registeret viste ajourføringen pr. februar 1985 i alt 73 300 yrkesaktive. Av disse var knapt 35 600 sykepleiere, 36 900 hjelpepleiere og vel 800 verne- pleiere.

Av de vel 9 400 yrkesaktive legene i 1986 hadde 3 700 sitt hovedyrke i helsetjeneste utenfor institusjon og nærmere 4 800 i helseinstitusjoner. De øvrige fordelte seg på offentlig administrasjon og forsvar, undervisning og forskning eller andre næringsgrupper. Allmennpraktiserende leger, medreg- net kommuneleger som har legepraksis, utgjorde i alt 2 800. Det var videre nær 600 spesialister med privatpraksis som hovedyrke.

Legedekningen, regnet som innbyggere pr. yrkesaktiv lege, varierte fra 191 for Oslo til 615 for Nord-Trøndelag. Det var legenes arbeidssted som ble registrert, derfor bør f.eks. Oslo og Akershus sees i sammenheng (277). Gjennomsnittlig for landet var det 440 innbyggere pr. yrkesaktiv lege i 1986. Dette tallet viste synkende tendens i de fleste fylkene fram til 1986. Registerdata etter 1986 finnes ikke. Når det gjelder fordelingen av yrkesaktive primærleger, de som arbeider i kommunehelsetjenesten, var Finnmark best dekket. Pr. februar 1986 var det 983 innbyggere pr. primærlege i Finnmark, mens gjennomsnittet for landet var 1 503. Derimot hadde Finnmark dårlig dekning av spesialister.

Kommunehelsetjenesten

Fra og med 1988 er sykehjemmene tatt med i statistikken over kommunehelsetjenesten. Personell- tallene for 1988 er derfor ikke uten videre sammenliknbare med tidligere år.

Opgavene fra kommunene viser at det i 1988 ble utført vel 3 000 legeårsverk, som svarte til en legedekning på 1 355 innbyggere pr. legeårsverk. Også disse oppgavene viser at Finnmark fylke var gunstigst stilt.

Tallet på årsverk utført av fysioterapeuter i kommunehelsetjenesten var i 1988 nær 2 900, som svarte til 1 678 innbyggere pr. årsverk. De regionale variasjonene var store. Mens det i Oslo var vel 900 innbyggere pr. årsverk, hadde Finnmark dårligst dekning av fysioterapeuter med nær 2 400. Siden oppgavene fra kommunene bygger på personer i arbeid ved utgangen av året kan vakanser påvirke tallene.

Tallene for 1988 over dekningen av sykepleiere bærer sterkt preg av at sykehjemmene nå er tatt med i kommunehelsetjenesten. I 1988 var det gjennomsnittlig 420 innbyggere pr. sykepleierårsverk. Aust-Agder hadde best dekning med ca. 330 innbyggere pr. årsverk, mens Østfold lå på ca. 540.

Fylkeshelsetjenesten

Samlet personell ved helseinstitusjonene omregnet til heltidsansatte var 86 250 ved utgangen av 1988. Dette tallet omfatter også administrasjons- og kontorphersonell mv. Sammenliknet med tallet på godkjente stillinger var det et underskudd på 2 400 heltidsansatte.

Det var først og fremst blant pleiepersonell med godkjent utdanning det var underskudd. Særlig gjaldt det sykepleiere, der underskuddet i 1988 var nær 3 000 årsverk. Derimot var det overskudd av pleiepersonell uten godkjent utdanning.

Personell omregnet til heltidsansatte sett i forhold til antall plasser ved ulike typer helseinstitusjoner viser betydelige forskjeller mellom sykehus og sykehjem. Totalt sett hadde vanlige somatiske sykehus 279 heltidsansatte pr. 100 plasser, mens sykehjem hadde 98.

Legespesialister eller spesialister i klinisk psykologi som vil drive praksis, må ha avtale med fylkeskommunen, for å få tilskudd til driften. Ved utgangen av 1988 hadde 383 leger med godkjent spesialistutdanning inngått driftsavtale med fylkeskommunen. 104 kliniske psykologer hadde tilsvarende driftsavtaler. Blant fylkene hadde Oslo flest legespesialister og psykologer, henholdsvis 91 og 40 personer. Det var færrest av disse yrkesgruppene i Nord-Trøndelag, 1 legespesialist og ingen kliniske psykologer med fylkeskommunal avtale.

1.3. Plasser i helseinstitusjoner

Ved utgangen av 1988 var det i alt 64 400 plasser ved helseinstitusjoner. Tallet gjelder sengeplasser og internatplasser. Regnet pr. 10 000 innbyggere var det 153 plasser i alt. Ved somatiske institusjoner var det vel 50 600 senger ved utgangen av 1988, en nedgang på nærmere 900 senger fra 1987. I tidsrommet 1980-1988 hadde sengetallet på somatiske sykehus sunket fra 19 700 til vel 17 100. Sykehjemmene økte plasstallet fra 26 700 til 30 500 i samme tidsrom.

Tallene for polikliniske konsultasjoner ved somatiske sykehus viser økning. Det ble foretatt 170 000 flere slike konsultasjoner i 1988 enn i 1987, en økning på 6,6 prosent.

Ved psykiatriske sykehus og klinikker ble antall plasser halvert fra 6 800 i 1980 til 3 400 i 1988. For de psykiatriske sykehjemmene var det liten forandring i plasstallet i perioden 1980-1988, men en nedgang på vel 300 plasser fra 1987 til 1988. På psykiatriske avdelinger ved somatiske sykehus var det vel 1 000 senger i 1988. Regnet pr. 10 000 innbyggere var tallet på sengeplasser 19 i 1988, mot 28 i 1980.

Internatinstitusjoner for psykisk utviklingshemmede hadde ved utgangen av 1988 nær 5 700 plasser, som svarer til 13 pr. 10 000 innbyggere. Plasstallet ved sentralhjem viste en nedgang på nær 1 100 fra 1980 til 1988, men samtidig hadde andre internatinstitusjoner, dvs. de mindre enheter, økt med 800. Fra 1987 til 1988 var det imidlertid en viss nedgang i antall plasser i slike mindre enheter.

1. RESOURCES IN HEALTH SERVICE

1.1. Statistical basis

Statistics on health personnel are based on three different sources, The Central Health Personnel Register including physicians, dentists, physiotherapists and nursing personnel (last updating in 1985/86), data from health institutions and data from municipalities about health personnel in municipal service.

Statistics on capacity - beds - in health institutions are based on annual reports from the different institutions. Reports are also given on personnel working in the institution at the end of the year.

1.2. Health personnel

Per February 1986 there were 9 400 economically active physicians. Data on dentists and nurses etc. refer to 1985. There were 3 700 dentists and 3 700 physiotherapists. Active nursing personnel comprised about 35 600 nurses, 36 900 auxiliary nurses and 800 special care nurses. In relation to the population there were 440 inhabitants per economically active physician in 1986.

In municipal service there were 3 000 man-years worked by physicians in 1988, adequate 1 355 inhabitants pr. man-year. The physiotherapists worked 2 900 man-years in municipal service in 1988, adequate 1 678 inhabitants per man-year. Corresponding figures for nurses were 420 inhabitants per man-year.

Health institutions had a total personnel of 86 250 calculated as full-time employees. In relation to the number of licensed employees there was a deficit of 2 400 full-time employees, mainly among nurses. The deficit of nurses in 1988 was nearly 3 000.

1.3. Beds in health institutions

At the end of 1988 health institutions had totally 64 400 beds. In relation to the population there were 153 beds per 10 000 inhabitants. While the number of beds in somatic hospitals had decreased, somatic nursing homes had an increase. Psychiatric hospitals had a decrease in number of beds from 6 800 in 1980 to 3 400 in 1988. In-patient institutions for mentally retarded had 5 700 beds in 1988, adequate 13 beds per 10 000 inhabitants.

Tabell 1. Yrkesaktivt helsepersonell i forskjellige personellgrupper, etter næringsgruppe¹ Economically active health personnel, by personnel category and activity group¹

			Leger Physi- cians	Tann- leger Den- tists	Fysio- terapeuter Physio- therapists	Syke- pleiere Quali- fied nurses	Verne- pleiere Special care nurses	Hjelpe- pleiere Auxiliary nurses
I alt Total	1983	8 691	3 581	..	32 841	711	33 285	
	1985	9 176	3 702	3 701	35 552	838	36 896	
Helsetjenester Health services	1983	7 686	3 090	..	28 890	577	29 025	
	1985	8 189	3 019	3 304	31 430	652	32 416	
Helsetjenester utenfor institusjon Non-insti- tutional health services .	1983	3 307	1	..	4 302	4	1 947	
	1985	3 610	3	2 054	4 806	7	2 342	
Helsetjeneste i institu- sjon Institutional health services	1983	4 377	16	..	24 261	562	26 640	
	1985	4 541	18	1 192	26 296	633	29 053	
Tannhelsetjenester Den- tal health services	1983	1	3 073	..	22	-	38	
	1985	1	2 996	-	23	-	34	
Helsetjenester, ikke nær- mere oppgitt Health services, unspecified	1983	1	-	..	305	11	400	
	1985	37	2	58	305	12	987	
Offentlig administrasjon og forsvar Public administra- tion and defence	1983	333	85	..	434	12	237	
	1985	326	366	58	531	19	364	
Undervisning og forskning Education and research	1983	412	164	..	1 109	44	242	
	1985	406	164	80	1 121	48	249	
Sosiale tjenester og vel- ferdsarbeid Welfare in- stitutions	1983	67	2	..	1 242	52	2 551	
	1985	73	1	63	1 353	85	2 873	
Andre næringsgrupper Other activity groups	1983	177	9	..	965	21	692	
	1985	144	14	121	926	28	615	
Uoppgitt næringsgruppe Unspecified activity group .	1983	16	231	..	201	5	538	
	1985	38	138	75	191	6	379	

¹ Data fra helsepersonellregisteret pr. 20. februar 1983 og 1985. Ikke medregnet personer med uoppgitt yrkesaktivitet.

¹ Register data per 20 February 1983 and 1985. Not including persons with unknown economic activity.

Tabell 2. Yrkesaktive leger etter alder og næringsgruppe. 20. februar 1986 Economically active physicians by age and activity group. 20 February 1986

Næringsgruppe Activity group	I alt Total	Alder ¹ Age ¹					
		-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-
Yrkesaktive leger i alt Economically active physicians, total	9 443	984	3 796	2 529	1 049	763	322
Helsetjeneste utenfor institusjon Non-institutional health services	3 682	330	1 625	847	298	308	274
Av dette Of which							
Allmennpraktiserende ² General practitioner ²	1 737	206	819	355	99	126	132
Kommunelege Municipality physician	1 031	98	628	222	58	25	-
Praktiserende spesialist Practising specialist	583	-	58	185	86	120	134
Helsetjeneste i institusjon Institutional health services	4 768	515	1 888	1 391	601	353	20
Offentlig administrasjon og forsvar Public administration and defence	316	98	61	73	47	29	8
Undervisning og forskning Education and research	393	28	123	126	81	31	4
Annen og uoppgitt næringsgruppe Other and unknown activity group	284	13	99	92	22	42	16

¹ Alder pr. 1. januar. ² Medregnet bydelsleger og turnuskandidater.

¹ Age per 1 January. ² Including general physicians employed by local health government and assistants to municipality physicians.

K i l d e: Helsepersonellregisteret. Source: Health Personnel Register.

Tabell 3. Innbyggere pr. yrkesaktiv lege, primærlege og godkjent spesialist. Fylke Inhabitants per economically active physician, total, per general practitioner and per certified specialist. County

Fylke ¹ County ¹	Yrkesaktive leger i alt Economically active physicians, total				Yrkesaktive primærleger ² Economically active physicians with general practice ²				Yrkesaktive spesialister Economically active specialists			
	1981	1983	1985	1986	1981	1983	1985	1986	1981	1983	1985	1986
Hele landet ³ The whole country ³	492	476	452	440	1 833	1 671	1 502	1 503	1 240	1 183	1 084	1 053
Østfold	591	579	565	566	1 994	1 989	1 822	1 822	1 655	1 544	1 469	1 366
Akershus	679	656	592	572	2 238	2 102	1 771	1 796	1 801	1 636	1 539	1 507
Oslo	204	201	196	191	1 991	1 681	1 448	1 404	368	358	341	343
Hedmark	650	607	592	599	1 657	1 539	1 427	1 391	1 854	1 739	1 670	1 726
Buskerud	657	636	586	570	1 532	1 518	1 339	1 299	1 944	1 897	1 641	1 638
Buskerud	615	578	579	568	1 759	1 598	1 544	1 549	1 589	1 489	1 353	1 309
Vestfold	657	669	639	597	1 925	1 945	1 747	1 742	1 729	1 655	1 454	1 398
Telemark	546	537	518	533	1 529	1 499	1 423	1 464	1 671	1 513	1 475	1 354
Aust-Agder	714	693	582	560	1 743	1 599	1 406	1 352	2 158	2 108	1 597	1 503
Vest-Agder	536	517	507	495	1 628	1 416	1 384	1 508	1 381	1 321	1 237	1 149
Rogaland	715	668	627	597	2 136	1 906	1 759	1 667	2 107	1 894	1 617	1 476
Hordaland	500	474	452	420	2 175	1 973	1 752	1 784	1 216	1 185	1 095	1 012
Sogn og Fjordane	654	558	542	547	1 451	1 206	1 221	1 206	2 787	2 527	2 004	1 862
Møre og Romsdal	686	620	572	577	1 662	1 541	1 319	1 404	2 434	2 045	1 672	1 614
Sør-Trøndelag	521	503	467	473	2 246	1 970	1 699	1 656	1 212	1 231	1 076	1 016
Nord-Trøndelag	719	665	625	615	1 798	1 357	1 308	1 255	3 227	2 652	2 489	2 437
Nordland	599	582	569	551	1 557	1 494	1 324	1 369	2 843	2 606	2 175	2 019
Troms	381	366	333	331	1 514	1 307	1 168	1 223	1 347	1 231	1 123	1 155
Finnmark	706	654	572	565	1 451	1 121	1 036	983	7 833	7 035	5 110	4 451

¹ Arbeidsstedets beliggenhet. ² Allmennpraktiserende leger, kommuneleger, helsesjefer og turnuskandidater i distrikt. ³ Medregnet Svalbard og uoppgitt fylke.

¹ Place of work. ² General practitioners, municipality physicians, administrative health officers and assistants to district medical officers. ³ Including Svalbard and unknown county.

K i l d e: Helsepersonellregisteret. Source: Health Personnel Register.

Tabell 4. Personell i helseinstitusjoner og i kommunehelsetjenesten Personnel in health institutions and in municipal health service

	Årsverk/heltidsansatte Man-years/full-time occupation			
	Antall Number		Pr. 10 000 innbyggere Per 10 000 population	
	1987	1988	1987	1988
I helseinstitusjon ¹ inkl. sykehjem institution ¹ , nursing homes included				
Personell i alt Total personnel	86 560	86 974	206	206
Leger Physicians	5 139	5 090	12	12
Sykepleiere Nurses	20 271	20 698	48	49
Hjelpepleiere Auxiliary nurses	20 017	19 902	48	47
I kommunehelsetjenesten ¹ ekskl. sykehjem municipal health service ¹ , nursing homes not included				
Personell i alt ²	13 753	15 516 ⁴	33	37
Leger ³	2 995	2 935	7	7
Sykepleiere	4 264	4 500	10	11
Hjelpepleiere	1 749	2 026	4	5

¹ Personale ved sykeavdelinger i kombinerte alders- og sykehjem er ikke medregnet. ² Oppgave mangler for Nesodden kommune i 1987. ³ Medregnet turnuskandidater. ⁴ Omfatter også personell uten pasientkontakt på sykehjemmene.

¹ Personnel in combined somatic nursing homes and old-age homes is not included. ² Nesodden municipality is not included in 1987. ³ Trainees are included. ⁴ Personnel in nursing homes without contact with the patients is also included.

Tabell 5. Personell i kommunehelsetjenesten etter personellgruppe Personnel in municipal health service, by personnel group

Fylke County	Personell i alt. Årsverk ¹ Personnel, total. Man-years ¹	Leger Physicians		Fysio- terapeuter Physio- therapists		Sykepleiere Nurses		Hjelpepleiere Auxiliary nurses	
		Års- verk Man- years	Innb. pr. års- verk Popul. per man- year	Års- verk	Innb. pr. års- verk	Års- verk	Innb. pr. års- verk	Års- verk	Innb. pr. års- verk
Hele landet The whole country 1988	36886,6	3111,5	1355	2871,1	1468	10032,6	420	13269,8	318
Østfold	1750,6	154,6	1539	146,9	1620	442,6	538	665,6	358
Akershus	2736,6	274,6	1496	340,2	1208	783,6	524	799,1	514
Oslo	5091,1	356,3	1279	488,0	934	1147,4	397	1776,3	257
Hedmark	1636,9	141,1	1324	134,8	1386	450,0	415	651,1	287
Oppland	1914,2	150,4	1213	142,6	1280	493,4	370	744,7	245
Buskerud	2061,2	174,7	1286	185,3	1212	532,6	422	758,1	296
Vestfold	1512,3	122,9	1595	141,2	1389	453,5	432	522,6	375
Telemark	1585,9	117,4	1353	90,1	1763	390,5	407	697,6	228
Aust-Agder	841,5	75,9	1272	55,4	1743	294,1	328	337,1	286
Vest-Agder	1060,3	107,1	1338	88,0	1629	329,0	436	359,4	399
Rogaland	2359,3	210,7	1582	158,7	2101	786,8	424	788,9	423
Hordaland	3197,3	262,4	1555	262,4	1555	909,7	448	1188,6	343
Sogn og Fjordane	1026,2	91,3	1165	50,9	2089	272,2	391	399,3	266
Møre og Romsdal	1981,5	190,4	1252	129,2	1844	569,3	419	673,0	354
Sør-Trøndelag	2460,3	165,1	1512	124,0	2013	606,8	411	810,2	308
Nord-Trøndelag	1344,2	93,9	1350	72,3	1753	433,0	293	488,6	259
Nordland	2192,7	197,4	1214	130,6	1835	568,4	422	892,7	268
Troms	1416,8	133,5	1098	99,4	1475	380,8	385	548,4	267
Finnmark	716,6	91,5	809	31,1	2385	189,3	391	168,4	440

¹ Personell i sykehjem og sykehjemsavdelinger i kombinerte institusjoner er medregnet. Tallene er ikke sammenlignbare med tidligere år.

¹ Personnel in somatic nursing homes are included. Figures are not comparable with earlier years.

Tabell 6. Plasser i helseinstitusjoner etter institusjonstype Beds in health institutions, by type of institution

Institusjonstype Type of institution	Plasser pr. 31.12. Beds per 31 Dec.			Plasser pr. 10 000 innbyggere Beds per 10 000 population		
	1980	1987	1988	1980	1987	1988
Helseinstitusjoner i alt ¹ Health institutions, total ¹	67 585	66 373	64 385	165,1	158,1	152,5
Somatiske institusjoner i alt Somatic institutions, total	50 180	51 529	50 644	122,6	122,7	120,0
Alminnelige somatiske sykehus General somatic hospitals	19 697	18 174	17 141	48,1	43,3	40,6
Regionsykehus Regional hospitals ..	5 014	4 847	4 701	12,3	11,5	11,1
Fylkessykehus County hospitals	14 683	13 327	12 440	35,9	31,7	29,5
Somatiske spesialiserte sykehus Somatic specialized hospitals	2 186	1 869	1 649	5,3	4,4	3,9
Alminnelige somatiske sykehjem ² General somatic nursing homes ²	26 709	30 102	30 485	65,3	71,7	72,2
Somatiske spesialiserte sykehjem Somatic nursing homes for special diseases	893	728	719	2,2	1,7	1,7
Opptreningsinstitusjoner ³ Institu- tions for rehabilitation ³	..	214	213	..	0,5	0,5
Mindre somatiske institusjoner ⁴ Minor somatic institutions ⁴	695	442	437	1,7	1,1	1,0
Psykiatriske institusjoner i alt Psychiatric institutions, total	11 477	8 966	8 082	28,0	21,4	19,1
Psykiatriske sykehus Mental hospitals	6 490	3 676	3 143	15,9	8,8	7,4
Psykiatriske klinikker Psychiatric clinics	302	261	256	0,7	0,6	0,6
Barne- og ungdomspsykiatriske institu- sjoner Psychiatric institutions for children and adolescents	257	251	237	0,6	0,6	0,6
Psykiatriske sykehjem og ettervernshjem Psychiatric nursing homes and after- care homes	4 428	4 778	4 446	10,8	11,4	10,5
Institusjoner under helsevern for psykisk utviklingshemmede i alt Institutions for mentally retarded, total	5 928	5 878	5 659	14,5	13,9	13,4
Sentralhjem Central institutions	3 676	2 717	2 589	9,0	6,5	6,1
Andre internatinstitusjoner Other nursing homes	2 252	3 161	3 070	5,5	7,5	7,3
Psykiatriske avdelinger ved somatiske sykehus Psychiatric departments in somatic hospitals	784	1 123	1 035	1,9	2,7	2,5

¹ Dagshjem og dagplasser er ikke medregnet. ² Omfatter også plasser i kombinerte institusjoner.

³ I 1980 gruppert under somatiske sykehjem. ⁴ Sykestue/fødehjem, fødehjem og sykestue.

¹ Day nurseries and day patients are not included. ² Includes beds combined institutions. ³ In 1980 grouped under somatic nursing homes. ⁴ Cottage hospitals and maternity homes.

Tabell 7. Personale ved helseinstitusjoner etter institusjonstype og personellgruppe. 1988
 Personnel in health institutions, by type of institution and category of personnel. 1988

Personellgruppe Category of personnel		Alle insti- tusjo- ner All types of insti- tu- tion	Soma- tiske institu- sjoner i alt Somatic institu- tions, total	Soma- tiske sykehus Somatic hospi- tals	Andre soma- tiske institu- sjoner ¹ Other somatic institu- tions ¹	Psykia- triske institu- sjoner Psychia- tric institu- tions	Internat- institu- sjoner for psykisk utviklings- hemmede In-patient institutions for mentally retarded	Psykia- triske avdelinger ved soma- tiske sykehus Psychiatric departments in somatic hospitals
Personale i alt ²	D ³	86 254	66 404	47 870	18 534	10 354	9 496	2 063
Personnel, total ²	E ⁴	88 667	68 321	49 032	19 290	10 817	9 529	2 185
Leger Physicians	D	5 090	4 694	4 576	120	374	22	236
Offentlig godkjente syke- pleiere Qualified nurses	E	5 321	4 866	4 743	123	429	26	261
Vernepleiere Special- care nursing personnel ...	D	1 004	..	..	..	75	929	23
Offentlig godkjente hjelpepleiere Qualified auxiliary nursing personnel	E	1 506	..	..	..	45	1 461	36
Pleiepersonell uten god- kjent utdanning Other auxiliary nursing per- sonnel	D	19 818	14 705	7 363	7 342	2 446	2 667	350
Jordmødre Midwives	E	21 792	15 900	7 577	8 322	2 629	3 263	343
Fysioterapeuter og men- sendiecksykegymnaster Physiotherapists etc.	D	6 294	2 662	880	1 781	1 283	2 349	149
Fysiookjemikere Medical laboratory technicians ...	E	2 888	1 250	656	594	565	1 073	49
Radiografer Radio- graphers	D	762	762	738	23	.	.	.
Ergoterapeuter Occupa- tional therapists	E	768	768	741	27	.	.	.
Annet arbeidsterapi- personell Unqualified occupational therapists ..	D	1 087	987	684	303	50	50	13
Psykologer Psychologists	E	1 258	1 111	734	377	70	77	22
Sosionomer Socionomists	D	2 294	2 294	2 269	26	-	-	-
Pedagoger Teachers	E	2 431	2 431	2 403	28	-	-	-
	D	721	721	694	27	-	-	-
	E	774	774	747	28	-	-	-
	D	529	327	204	123	138	64	55
	E	755	442	233	210	233	80	69
	D	1 567	432	58	374	325	810	33
	E	1 469	434	88	346	282	753	37
	D	464	220	192	28	199	45	139
	E	521	235	206	29	213	73	131
	D	555	294	265	29	205	56	105
	E	617	337	300	37	225	55	99
	D	650	..	..	..	337	313	59
	E	579	..	..	..	321	258	43

¹ Sykehjemsavdelinger i kombinalders- og sykehjem er ikke medregnet. ² Medregnet administrasjons-
 personell mv. ³ Personale omregnet til heltidsansatte. ⁴ Godkjente stillinger.

¹ Nursing departments in combined institutions are not included. ² Including administrative staff,
 etc. ³ Personnel converted into full-time occupied. ⁴ Approved posts.

Tabell 8. Personale pr. 1 000 plasser ved ulike typer helseinstitusjoner. 1988 Personnel per 1 000 beds in different health institutions. 1988

Personellgruppe Category of personnel	Somatiske institusjoner Somatic institutions			Psykiatriske institusjoner Psychiatric institutions		Internatinstitu- sjoner for psykisk utviklingshemmede In-patient institutions for mentally retarded	
	Almin- nelige sykehus General hospi- tals	Spesial- sykehus Specia- lized hospi- tals	Syke- hjem ¹ Nurs- ing homes ¹	Psykiat- riske sykehus Mental hospitals	Psykiat- riske sykehjem Psychia- tric nursing homes	Sentral- institu- sjoner Central institu- tions	Andre internat- institu- sjoner Other nursing homes
Personale i alt ² Personnel, total ²	2 600	2 003	867	1 973	800	1 763	1 607
Leger Physicians	254	136	5	99	5	6	2
Offentlig godkjente sykepleiere Qualified nurses	815	500	172	389	153	39	45
Vernepleiere Special-care nurses	..	..	..	13	3	149	177
Hjelpepleiere med godkjent ut- danning Qualified auxiliary nurses	393	380	354	469	244	512	437
Pleiepersonell uten godkjent ut- danning Other auxiliary nursing personnel	45	69	82	224	123	553	299
Jordmødre Midwives	43	-	0	-	-	-	-
Fysioterapeuter og mensendieck- sykegymnaster Physiotherapists etc.	32	86	12	11	3	8	9
Fysiokjemikere Medical labora- tory technicians	126	67	1	-	-	-	-
Radiografer Radiographers	37	33	1	-	-	-	-
Ergoterapeuter Occupational therapists	9	27	5	26	7	10	12
Annet arbeidsterapipersonale Unqualified occupational thera- pists	2	11	18	54	38	115	167
Psykologer Psychologists	11	7	0	50	3	8	8
Sosionomer Social workers	14	15	18	42	6	7	12
Pedagoger Teachers	..	..	..	31	3	14	90

¹ Omfatter bare alminnelige somatiske sykehjem. ² Medregnet administrasjonspersonell mv.

¹ Not including nursing departments in combined institutions. ² Including administrative staff.

Tabell 9. Fylkeshelsetjenesten. Avtaler innen spesialisttjenestene ved utgangen av året, etter fagområde. Fylke. 1988 County health service. Agreements made within special services, by activity group. County. 1988

Fylke County	Leger Physicians								Kliniske psyko- loger, i alt Clinical psycho- logists, total
	I alt total	Indre- medisin General medicine	Kirurgi Surgery	Fødsels- hjelp og kvinne- sykdommer Obste- trics and gynaeco- logy	Øre-, nese- og hals- syk- dommer Ear, nose and throat	Øye- syk- dommer Oph- thal- mology	Psy- kiatri Psychia- try	Andre fag- områder Other medical activi- ties	
Hele landet The whole country	383	117	10	49	39	80	76	12	104
Østfold	19	9	2	1	2	4	1	-	7
Akershus	38	12	-	5	6	6	8	1	17
Oslo	91	18	1	10	10	19	31	2	40
Hedmark	10	4	-	1	-	3	2	-	6
Oppland	7	3	1	-	1	2	-	-	3
Buskerud	24	6	-	4	4	5	3	2	4
Vestfold	28	11	1	5	1	6	3	1	5
Telemark	11	2	1	2	-	5	1	-	1
Aust-Agder	8	5	1	-	-	1	1	-	-
Vest-Agder	12	7	-	2	-	1	1	1	-
Rogaland	25	8	-	7	4	4	2	-	11
Hordaland	57	17	2	9	5	9	13	2	7
Sogn og Fjordane	2	1	-	-	-	-	1	-	-
Møre og Romsdal	3	2	-	-	-	1	-	-	-
Sør-Trøndelag	27	9	1	1	4	5	4	3	1
Nord-Trøndelag	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Nordland	9	2	-	1	2	3	1	-	1
Troms	9	-	-	1	-	4	4	-	1
Finmark	2	1	-	-	-	1	-	-	-

2. VIRKSOMHETEN I HELSETJENESTEN

2.1. Institusjonshelsetjenesten

Grunnlaget for statistikken

Oppgaver over virksomhets- og pasientdata blir gitt årlig fra alle helseinstitusjoner som står på fylkenes helseplaner og fra de statlige helseinstitusjonene. Statistikken omfatter somatiske sykehus og sykehjem, psykiatriske sykehus og sykehjem og institusjoner for psykisk utviklingshemmede. I publikasjonen Helseinstitusjoner 1988 er det gjort mer detaljert rede for datainnhenting og omfang.

Noen hovedresultater

Ved helseinstitusjoner ble det i alt i 1988 foretatt 693 000 innskrivninger av pasienter. Sett i forhold til befolkningen var det 1 642 pr. 10 000 innbyggere. Det ble behandlet i alt 752 000 pasienter, av disse gjaldt flesteparten somatiske sykehus der sirkulasjonen er størst. Pr. plass ble det ved alminnelige somatiske sykehus behandlet 36 pasienter. Gjennomsnittlig daglig belegg, eller beleggsprosenten, var 82 for alle helseinstitusjoner under ett. For alminnelige somatiske sykehus var den 77, mens sykehjem hadde en beleggsprosent på 96.

Opplysningene om virksomheten ved ulike typer avdelinger i somatiske sykehus, viser at oppholdstiden for alle avdelinger under ett var 8 dager i 1988. Kortest oppholdstid hadde avdeling for kvinnesykdommer, og lengst tid hadde geriatrisk avdeling. Ellers var oppholdstiden også relativt lang ved de psykiatriske og sosialmedisinske avdelingene.

2.2. Kommunehelsetjenesten

Grunnlaget for statistikken

Statistikken over de ulike deler av kommunehelsetjenesten bygger på årsoppgaver fra kommunene. Det statistiske opplegget er fortsatt i en utviklingsfase. For 1984, da lov om helsetjenesten i kommunene trådte i kraft, ble statistikken begrenset til personelloppgaver. Fra 1985 er det også gitt oppgaver over virksomheten ved helsestasjonene og i skolehelsetjenesten. Opplysninger om hjemmesykepleien har vært innhentet også for tidligere år, men går nå inn som en del av statistikkpakken for kommunehelsetjenesten. Fra 1988 er også sykehjemmene regnet med til statistikken for kommunehelsetjenesten.

Noen hovedresultater

I 1988 ble det skrevet inn vel 55 781 pasienter i hjemmesykepleien, og i alt ble det behandlet nær 109 400 i løpet av året. En pasient kan bli telt to eller flere ganger dersom vedkommende er blitt skrevet ut og inn flere ganger i løpet av ett år. Tallene for de enkelte fylkene viser at det i Møre og Romsdal og Hordaland ble flest innskrevet i hjemmesykepleien i 1988.

I 1988 ble vel 13 prosent av alle i aldersgruppen 80 år og over skrevet inn som nye pasienter i hjemmesykepleien. For aldersgruppen 67-79 år var prosenten 5. I fylkene Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal ble en forholdsvis høy andel av de eldre innskrevet i hjemmesykepleien i løpet av året (18-19 prosent av alle 80 år og over, 8 prosent av alle i aldersgruppen 67-79 år).

Av fylkene hadde Oslo lavest andel av de eldre innskrevet i hjemmesykepleien i 1988, også når man tar hensyn til at oppgaver for tre bydeler mangler.

Tallene for besøk viser at det i 1988 ble foretatt 69 besøk pr. behandlet pasient i alt i året. Sett i forhold til innbyggertallet utgjorde besøkene 13 pr. innbygger i alderen 67 år og over. Relativt flest besøk pr. behandlet pasient hadde Østfold med vel 106 besøk, mens Finnmark lå lavest med 44.

Oppgavene fra helsestasjonene gjelder blant annet kontroll og helseundersøkelser av nyfødte, spedbarn og 2-4-åringer. Videre er det gitt tall for ulike typer av vaksiner gitt til barn under 5 år.

Sett i forhold til levendefødte barn i 1988 ble det foretatt hjemmebesøk til 86 prosent av de nyfødte, og det ble foretatt helseundersøkelse av 94 prosent av spedbarna. Prosentene for 2-års-kontroller og 4-årskontroller lå på henholdsvis 90 og 95 av 2- og 4-åringene. Tallene for fylkene vil kunne bli noe misvisende i de tilfelle kontroller mv. i året refererer seg til en del barn født året før og fødselstallet har vist stor endring. Noe tilsvarende vil også gjelde på 2- og 4-årstrinnet.

Tallene for vaksinasjoner foretatt ved helsestasjonene viser at 90 prosent av fødte i året og 96 prosent av 1-åringene var blitt vaksinert.

Tallene for vaksinasjon av de minste barna varierer ikke så mye fra fylke til fylke, og for 1-åringene var det lavest andel vaksinerte i Finnmark med 86 prosent.

2. ACTIVITY IN HEALTH SERVICE

2.1. Activity in health institutions

Statistical basis

Data on activity in health institutions are given in annual reports from each institution. These reports contain information about admissions and discharges during the year, number of patient days etc. For somatic hospitals data are given by type of department also.

Some main results

In 1988 the total number of admissions to health institutions was 693 000, corresponding to 1 642 per 10 000 population. The number of patients treated was 752 000, the majority treated in somatic hospitals. The average stay for patients in somatic hospitals was 8 days in 1988, compared to 11 days in 1975.

2.2. Activity in municipal health service

Statistical basis

Statistics on municipal health service are based on annual reports given by the health administration in each municipality. The reports give information on personnel working in the municipal health service, activity in the health stations for children and mothers, school health service and home nursing.

Some main results

In 1988 about 55 781 patients were admitted in home nursing, and the total number treated was 109 400. Persons admitted and discharged twice or more during the year are counted as new patients.

The number of visits paid to patients during 1988 was about 69 per patient. In relation to the total population of age 67 years and over there were 13 visits per person.

Data on activity in health centres for children and mothers show that 86 per cent of newborn were visited in their homes, and 94 per cent were examined in the centres. About 96 per cent of infants born in 1987 were vaccinated during 1988.

Tabell 10. Virksomheten ved ulike typer av helseinstitusjoner. 1988 Activity in various types of health institutions 1988

Institusjonstype Type of institution	Innskrivninger Admissions		Behandlede pasienter Patients treated		Gjennomsnittlig daglig belegg Average number of in-patient	Beleggsprosent Occupancy rate, per cent
	I alt Total	Pr. 10 000 innbyggere Per 10 000 population	I alt Total	Pr. plass Per bed		
Helseinstitusjoner i alt Health institutions, total	693 290	1 642	752 480	12	57 346	82
Somatiske institusjoner i alt Somatic institutions, total	679 552	1 610	726 125	14	44 992	89
Alminnelige somatiske sykehus General somatic hospitals	599 566	1 420	612 760	36	13 269	77
Somatiske spesialiserte sykehus Somatic specialized hospitals ..	26 464	63	28 107	17	1 222	74
Alminnelige somatiske sykehjem ¹ General somatic nursing homes ¹	42 639	101	73 476	2	29 405	96
Somatiske spesialiserte sykehjem Somatic nursing homes for special diseases	1 697	4	2 262	3	574	80
Andre somatiske institusjoner Other somatic institutions	9 186	22	9 520	15	523	80
Psykiatriske institusjoner i alt Psychiatric institutions, total ..	12 110	29	19 374	2	7 228	91
Psykiatriske sykehus og klinikker Mental hospitals, clinics and sanatoria	9 183	22	12 192	4	2 944	87
Barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner Psychiatric institutions for children and adolescents	579	1	740	3	177	75
Psykiatriske sykehjem og ettervernshjem Psychiatric nursing homes and after-care homes	2 348	6	6 442	1	4 107	92
Institusjoner under helsevern for psykisk utviklingshemmede i alt ² Institutions for mentally retarded, total ²	1 628	4	6 981	1	5 126	91
Sentralhjem Central institutions	227	1	2 755	1	2 473	96
Andre internatinstitusjoner Other nursing homes	1 401	0	4 226	1	2 653	86

¹ Omfatter også sykehjemsavdelinger i kombinerte institusjoner. ² Dagshjem er ikke medregnet.

¹ Including combined institutions. ² Day nurseries are not included.

Tabell 11. Virksomheten i somatiske sykehus, etter avdelingstype. 1988 Activity in somatic hospitals, by type of department. 1988

Avdelingstype Type of department	Plasser 31.12. Beds 31 Dec.	Behandlede pasienter pr. plass Patients treated per bed	Gjennom- snittlig daglig belegg Average number of in-patients	Beleggs- prosent Occupancy rate, per cent	Gjennom- snittlig opp- holdstid Average length of stay
Avdelinger i alt Departments, total	18 790	664 713	14 484	77	8
Generell indremedisin General medicine	4 654	172 673	3 957	85	9
Lungemedisin Lung medicine	298	6 217	220	74	13
Geriatrici Geriatrics	250	1 590	199	80	53
Revmatologi Reumatology	514	7 986	390	76	18
Annen medisinsk avdeling Other medical department	100	1 780	82	82	18
Nevrologi Neurology	529	15 110	382	72	9
Generell kirurgi General surgery	4 585	176 409	3 419	75	7
Ortopedi Orthopaedics	810	24 440	565	70	9
Nevrokirurgi Neuro-surgery	139	6 609	111	80	6
Kjevekirurgi Jaw surgery	5	249	3	62	5
Plastikkirurgi Plastic surgery	132	3 957	85	64	8
Annen kirurgisk avdeling Other surgical department	40	2 119	33	82	6
Fødselshjelp Obstetrics	976	55 873	846	87	6
Kvinnesykdommer Gynaecology	812	47 046	504	62	4
Fødselshjelp og kvinnesykdommer Obstetrics and gynaecology	373	18 642	296	79	6
Pediatri Pediatrics	835	41 888	632	76	6
Hudsykdommer og veneriske sykdommer Dermatology	137	1 802	92	67	19
Øre-, nese- og halssykdommer Ear, nose and throat	489	22 780	300	61	5
Øyesykdommer Ophthalmology	429	18 702	255	60	5
Kreftsykdommer Neoplasms	522	15 581	404	77	10
Psykiatri Psychiatry	975	7 971	786	81	40
Barne- og ungdomspsykiatri Child psychiatry	60	445	28	46	24
Sosialmedisin Social medicine	756	5 873	618	82	42
Blandet medisinkirurgi Mixed medicine and surgery	150	5 327	99	66	7
Annen avdeling Other department	220	3 644	178	81	18

Tabell 12. Pasienter i hjemmesykepleien. Fylke Patients in home nursing. County

Fylke County	Overført fra 1987 Transferred from 1987	Innskrevet i 1988 Admissions in 1988	Utskrevet i 1988 Discharges in 1988	Overført til 1989 Transferred to 1989
Hele landet The whole country	53 586	55 781	53 480	55 781
Østfold	3 486	3 333	3 163	3 656
Akershus	3 304	4 607	4 394	3 517
Oslo ¹	2 653	2 916	2 994	2 559
Hedmark	2 938	2 909	2 773	3 074
Oppland	2 445	2 813	2 558	2 700
Buskerud	2 731	3 202	3 095	2 838
Vestfold	2 138	2 681	2 565	2 254
Telemark	2 389	1 683	1 741	2 331
Aust-Agder	1 347	1 687	1 575	1 459
Vest-Agder	1 882	2 283	2 196	1 969
Rogaland	3 243	2 758	2 649	3 352
Hordaland	6 096	5 687	5 388	6 395
Sogn og Fjordane	1 957	2 425	2 337	2 045
Møre og Romsdal	3 430	5 109	4 867	3 672
Sør-Trøndelag	3 362	3 012	3 094	3 280
Nord-Trøndelag	2 228	1 736	1 620	2 344
Nordland	4 417	4 256	3 992	4 681
Troms	2 314	1 824	1 633	2 505
Finnmark	1 226	860	846	1 240

¹ Oppgave mangler for bydelene Gamle Oslo, Østensjø og Ullern.

¹ The urban communities Gamle Oslo, Østensjø and Ullern are not included.

Tabell 13. Pasienter innskrevet i hjemmesykepleien i 1988. Aldersgrupper. Fylke Admissions in home nursing in 1988. Age groups. County

Fylke County	Nye pasienter. Alder New patients. Age				Prosent av alle i aldersgruppen Percentage of age group			
	-15	16-66	67-79	80-	-15	16-66	67-79	80-
I alt Total	821	13 062	21 814	20 084	0,1	0,5	4,9	13,2
Østfold	13	687	1 377	1 256	-	0,4	5,1	14,6
Akershus	45	3 117	1 745	1 500	0,1	0,5	5,5	16,4
Oslo ¹	17	378	1 138	1 383	-	0,1	2,0	6,2
Hedmark	15	559	1 237	1 098	-	0,5	5,3	14,5
Oppland	27	648	1 030	1 108	0,1	0,5	4,7	14,5
Buskerud	41	676	1 263	1 222	0,1	0,5	5,1	14,9
Vestfold	18	547	1 060	1 056	-	0,4	5,0	15,4
Telemark	9	280	668	726	-	0,3	3,4	11,2
Aust-Agder	23	532	579	553	0,1	0,9	5,6	14,8
Vest-Agder	104	691	835	653	0,3	0,8	5,8	14,1
Rogaland	43	681	1 040	994	0,1	0,3	3,5	10,5
Hordaland	100	1 271	2 215	2 101	0,1	0,5	5,4	14,3
Sogn og Fjordane	65	511	908	941	0,3	0,8	7,6	18,0
Møre og Romsdal	130	1 239	1 938	1 802	0,2	0,8	7,6	18,8
Sør-Trøndelag	30	759	1 224	999	0,1	0,5	4,7	11,3
Nord-Trøndelag	22	400	699	615	0,1	0,5	5,1	12,8
Nordland	64	1 094	1 761	1 337	0,1	0,7	6,8	15,5
Troms	25	466	754	579	0,1	0,5	5,7	13,5
Finnmark	30	326	343	161	0,2	0,7	6,2	11,9

¹ Oppgave mangler for bydelene Gamle Oslo, Østensjø og Ullern.

¹ The urban communities Gamle Oslo, Østensjø and Ullern are not included.

Tabell 14. Pasienter behandlet i hjemmesykepleien i prosent av befolkningen. Aldersgrupper. Fylke. 1988 Patients treated in home nursing as per cent of population. Age groups. County. 1988

Fylke County	Behandlet i alt Totalt treated	Prosent av alle i aldersgruppen Percentage of age group			
		-15	16-66	67-79	80-
Hele landet The whole country	109 367	0,1	0,9	9,8	27,0
Østfold	6 819	0,1	1,0	10,1	29,4
Akershus	7 911	0,1	0,8	9,4	29,9
Oslo ¹	5 569	-	0,2	3,6	12,2
Hedmark	5 847	0,1	1,0	10,5	28,2
Oppland	5 258	0,1	1,0	8,7	27,8
Buskerud	5 933	0,1	0,8	9,6	27,7
Vestfold	4 819	0,1	0,7	9,0	28,0
Telemark	4 072	-	0,6	8,7	26,1
Aust-Agder	3 034	0,1	1,3	11,1	28,9
Vest-Agder	4 165	0,4	1,2	10,7	29,5
Rogaland	6 001	0,1	0,7	7,6	23,2
Hordaland	11 783	0,1	0,9	11,9	29,8
Sogn og Fjordane	4 382	0,3	1,2	13,9	35,1
Møre og Romsdal	8 539	0,3	1,2	12,5	35,0
Sør-Trøndelag	6 374	0,1	0,9	9,6	26,3
Nord-Trøndelag	3 964	0,1	1,1	11,9	29,8
Nordland	8 673	0,2	1,3	14,0	34,5
Troms	4 138	0,1	1,0	13,5	32,2
Finmark	2 086	0,2	1,6	18,5	36,6

¹ Oppgave mangler for bydelene Gamle Oslo, Østensjø og Ullern.

¹ The urban communities Gamle Oslo, Østensjø and Ullern are not included.

Tabell 15. Besøk og besøksformål i hjemmesykepleien. Fylke. 1988 Visits and purpose of visit in home nursing. County. 1988

Fylke County	Besøk i alt Visits, total	Besøk pr. Visits per		Besøksformål. Prosent Purpose of visit. Per cent		
		Innbygger 67- Inhabi- tant 67-	Behandlet pasient Patient treated	I alt Total	Pleie Nursing	Tilsyn Attention
Hele landet The whole country	7 590 299	12,7	69,4	100,0	88,9	11,2
Østfold	718 884	20,2	105,4	100,0	89,7	10,3
Akershus	520 016	12,7	65,7	100,0	93,4	6,6
Oslo ¹	360 443	4,5	64,7	100,0	91,1	17,1
Hedmark	402 776	13,0	68,9	100,0	88,6	11,4
Oppland	354 089	12,0	67,3	100,0	88,8	11,2
Buskerud	343 927	10,4	58,0	100,0	90,6	9,4
Vestfold	424 272	15,0	88,0	100,0	90,7	9,3
Telemark	365 892	14,0	89,9	100,0	92,5	7,5
Aust-Agder	193 939	13,8	63,9	100,0	87,1	12,9
Vest-Agder	250 031	13,1	60,0	100,0	90,2	9,9
Rogaland	532 048	13,5	88,7	100,0	91,9	8,1
Hordaland	707 042	12,7	60,0	100,0	87,1	12,9
Sogn og Fjordane	209 884	12,2	47,9	100,0	88,0	11,2
Møre og Romsdal	443 748	12,6	52,0	100,0	92,5	7,5
Sør-Trøndelag	567 240	16,2	89,0	100,0	84,8	11,9
Nord-Trøndelag	264 492	14,2	66,7	100,0	86,1	13,9
Nordland	551 103	16,0	63,5	100,0	83,1	16,9
Troms	287 998	16,4	69,6	100,0	86,8	13,2
Finmark	92 475	14,9	44,3	100,0	78,7	21,3

¹ Oppgave mangler for bydelene Gamle Oslo, Østensjø og Ullern.

¹ The urban communities Gamle Oslo, Østensjø and Ullern are not included.

Tabell 16. Helseundersøkelser av barn ved helsestasjonene. Fylke. 1988 Health examinations of children at health stations. County. 1988

Fylke County	Førstegangs- hjemmebesøk til nyfødte under 4 uker First home visits to new born under 4 weeks		Helseundersøkelser/ legekontroller av spedbarn innen 8. leveuke Health examina- tions of infants within 8 weeks after the birth		Fullførte 2-års- kontroller Completed health con- trols of children at age 2		Fullførte 4-års- kontroller Completed health con- trols of children at age 4	
	Antall Number	Pst. av levende- fødte P.c. of live births	Antall Number	Pst. av levende- fødte P.c. of live births	Antall Number	Pst. av 2-år- inger P.c. of children of age 2	Antall Number	Pst. av 4-år- inger P.c. of children of age 4
Hele landet The whole country	49 153	85,8	53 726	93,8	47 605	89,9	48 429	95,0
Østfold	2 152	77,7	2 448	88,4	2 467	95,4	2 529	95,7
Akershus	4 044	69,1	4 923	84,1	5 084	94,1	4 591	89,9
Oslo	6 915	109,4	6 241	98,8	5 087	100,7	5 069	117,3
Hedmark	1 555	77,0	1 799	89,1	1 898	95,0	1 991	99,0
Oppland	1 912	93,1	2 054	100,0	1 850	94,9	1 886	96,3
Buskerud	2 368	85,2	2 671	96,1	2 391	92,6	2 245	86,5
Vestfold	2 387	96,8	2 311	93,7	2 227	92,9	2 196	95,6
Telemark	2 015	97,8	2 043	99,2	1 842	99,7	1 793	94,7
Aust-Agder	1 220	98,8	1 184	93,9	1 067	81,3	1 302	99,8
Vest-Agder	1 987	95,6	2 063	99,3	1 779	93,0	1 747	92,1
Rogaland	4 859	90,1	5 140	95,3	3 873	77,0	4 608	95,3
Hordaland	3 557	59,3	5 128	85,4	4 931	88,0	4 763	90,7
Sogn og Fjordane	1 112	77,3	1 364	95,3	1 286	91,7	1 247	87,7
Møre og Romsdal	2 834	89,3	3 073	96,9	2 953	95,1	3 170	101,0
Sør-Trøndelag	3 367	96,5	3 459	99,1	2 970	96,1	2 813	96,2
Nord-Trøndelag	1 622	95,9	1 636	96,7	1 486	89,4	1 590	98,9
Nordland ¹	2 506	76,9	2 994	91,9	2 341	76,3	2 429	81,0
Troms	1 715	82,3	2 069	99,3	1 446	74,4	1 637	89,4
Finnmark	1 026	90,7	1 126	99,6	627	68,7	823	88,1

¹ Oppgave mangler for Dønna, Skjerstad og Værøy.

¹ The municipalities Dønna, Skjerstad and Værøy are not included.

Tabell 17. Vaksinasjoner av barn før fylte fem år foretatt ved helsestasjonene. Fylke. 1988
 Children 0-5 years vaccinated at health stations. County. 1988

Fylke County	Vaksinasjonstype Type of vaccination					
	3. difteri	3rd Diphtheria	1.MMR	1st Measles, mumps, rubella	3. polio	3rd Polio
	Antall Number	Pst. av levende- fødte P.c. of live births	Antall Number	Pst. av 1-åringer P.c. of 1-year old children	Antall Number	Pst. av 1-åringer P.c. of 1-year old children
Hele landet The whole country	51 862	90,0	52 155	95,6	51 185	93,8
Østfold	2 499	90,2	2 615	96,4	2 509	92,5
Akershus	5 273	89,9	5 452	98,3	5 329	95,9
Oslo	5 128	81,1	5 395	97,8	5 140	93,2
Hedmark	1 904	94,0	1 983	99,5	1 976	99,1
Oppland	1 923	92,9	1 790	90,5	1 785	90,3
Buskerud	2 449	87,6	2 491	90,1	2 343	84,1
Vestfold	2 169	87,2	2 223	92,2	2 142	88,3
Telemark	2 079	100,3	1 825	90,2	1 902	94,6
Aust-Agder	1 095	88,5	1 232	104,5	1 208	101,7
Vest-Agder	1 918	92,3	1 838	93,5	1 790	91,1
Rogaland	4 898	90,7	4 902	94,9	4 663	90,3
Hordaland	5 570	89,9	5 848	102,0	5 825	100,9
Sogn og Fjordane	1 401	97,3	1 412	94,4	1 402	94,4
Møre og Romsdal	3 084	97,2	2 941	95,5	2 862	92,9
Sør-Trøndelag	3 081	88,3	2 935	92,5	3 006	94,9
Nord-Trøndelag	1 520	88,6	1 546	95,2	1 465	90,1
Nordland ¹	2 824	86,2	2 854	93,0	2 758	89,3
Troms	2 010	96,4	1 951	96,7	2 129	105,6
Finnmark	1 037	91,4	922	85,8	951	88,7

¹ Oppgave mangler for Dønna, Skjerstad og Værøy.

¹ The municipalities Dønna, Skjerstad and Værøy are not included.

3. DRIFTSUTGIFTER VED HELSEINSTITUSJONENE

Grunnlaget for statistikken

Regnskapstallene i tabellene 18-21 bygger på de årsregnskaper helseinstitusjonene har sendt Helsedirektoratet med gjenpart til SSB.

I grupperingen etter eierforhold (tabell 18) omfatter eierforhold Stat både de direkte stats-eide institusjonene og institusjoner med statsstøtte (jf. trygdebudsjettet).

I gruppen regionsykehus er, som tidligere, tatt med Rikshospitalet, Oslo, Ullevål sykehus, Oslo, Haukeland sykehus, Bergen, Regionsykehuset i Trondheim og Regionsykehuset i Tromsø.

Betegnelsene sentralsykehus og lokalsykehus er fra 1986 endret til Fylkessykehus I og Fylkessykehus II i samsvar med helseinstitusjonsstatistikken. Samtidig er Aker sykehus overført fra tidligere lokalsykehus til Fylkessykehus I. Inndelingen for de øvrige institusjonene er beholdt, da opplegget av regnskapsstatistikken ennå ikke har kunnet endres tilsvarende. Av den grunn vil det være enkelte uoverensstemmelser mellom virksomhetsdataene i publikasjonen Helseinstitusjoner 1988 og tabellene over driftsutgifter i denne publikasjonen.

De enkelte regnskapsposter

Lønn omfatter alle brutto lønnsutgifter som vedrører driften av institusjonene, unntatt lønn til eget vedlikeholdspersonale som føres under vedlikehold.

Utstyr omfatter anskaffelser av mer varig verdi, mens det som etter vanlig språkbruk kalles forbruksvarer, føres under andre driftsutgifter.

Vedlikehold av bygninger og anlegg omfatter utgifter til ordinære vedlikeholdsarbeider og

Andre driftsutgifter omfatter vanlige driftsutgifter som ikke kan henføres til noen av de kategoriene som er nevnt foran, eller til overføringer.

Overføringer omfatter bl.a. betalte renter. Fra 1980 skal posten ikke lenger omfatte beregnede renter og avskrivninger.

Inntekter omfatter bare salgs- og leieinntekter (herunder inntekt av poliklinisk virksomhet) og diverse overføringer. Fra 1980 er også refusjon fra folketrygden for utgifter til sykelønn og 5. ferieuke og visse tilskudd fra staten tatt med under inntekter. Rammetilskudd er ikke med.

Netto driftsutgifter er lik brutto driftsutgifter minus inntekter.

Noen hovedresultater

Brutto driftsutgifter for alle helseinstitusjoner under ett var 31,3 milliarder kroner i 1988. Dette er en økning på nær 6 prosent siden 1987. I samme periode hadde sykehusene en økning i driftsutgiftene på 4,2 prosent, mens økningen for sykehjemmene var 7,5 prosent.

Fordelingen av driftsutgiftene etter art viser at lønnsutgiftene, både i 1987 og i 1988, utgjorde nær 76 prosent for alle helseinstitusjonene under ett.

3. OPERATING EXPENDITURE FOR HEALTH INSTITUTIONS

Statistical basis

The data presented in tables 18-21 on operating expenditure and receipts are based on accounts which have been required from the institutions by the Directorate of Health Services. For central government institutions data are extracted from the central government accounts.

Central government institutions include institutions owned or subsidized by the Central government.

The category regional hospitals includes Rikshospitalet, Oslo, Ullevål sykehus, Oslo, Haukeland sykehus, Bergen, Regionsykehuset i Trondheim and Regionsykehuset i Tromsø.

Categories of expenditure and receipts

Wages and salaries include all gross payments to own personnel, except wages paid to own maintenance personnel which are entered under maintenance.

Equipment includes acquisition of durable goods, while consumption goods are entered under other operating expenditure.

Maintenance includes expenditure for ordinary current maintenance work, re-building and major repairs on buildings, fixtures and installation, roads and parks etc.

Transfers include inter alia interest actually paid. From 1980 estimated interest and depreciations are not included.

Some main results

Gross operating expenditure for all health institutions was 31.3 billion kroner in 1988, which is an increase of 6 per cent since 1987. In the same period the hospitals had an operating expenditure increase of 4.2 per cent, whereas the increase for the nursing homes was 7.5 per cent.

Tabell 18. Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av helseinstitusjoner.
 1988. 1 000 kr

Institusjonstype og eierforhold	Driftsutgifter Operating expenditure							
	I alt Total	Lønn Wages and salaries	Utstyr Equip- ment	Ved- like- hold Main- tenance	Mat- varer Food	Medi- sinske forbruks- varer Medicinal consump- tion articles	Andre drifts- utgifter Other operating expendi- ture	Over- føringer Trans- fers
ALLE TYPER INSTITU- SJONER	31289715	23748359	588576	458424	959253	1983269	3249471	302363
Stat	1780910	1234200	42312	57112	26717	208944	195837	15788
Fylke, kommune	25344970	19357620	471975	330577	771525	1660493	2573699	179081
Privat	4163835	3156539	74289	70735	161011	113832	479935	107494
Somatiske institusjoner	24551005	18352356	498545	343321	733016	1921272	2481643	220852
Stat	1676256	1148459	41056	54309	24264	208476	183912	15780
Fylke, kommune	20450775	15405674	407892	249883	610533	1613483	2025463	137847
Privat	2423974	1798223	49597	39129	98219	99313	272268	67225
Sykehus	16100108	11552125	416758	257655	303406	1730531	1688072	151561
Stat	1658849	1133347	40919	54011	23844	208291	182657	15780
Fylke, kommune	13459302	9742991	345919	185069	254337	1448029	1395446	87511
Privat	981957	675787	29920	18575	25225	74211	109969	48270
Regionsykehus	5093587	3529808	132238	105248	72451	647650	575161	31031
Stat	954479	650738	23876	29230	8069	142418	100148	-
Fylke, kommune	4139108	2879070	108362	76018	64382	505232	475013	31031
Fylkessykehus I	4706649	3476374	107801	51711	91343	521047	433250	25123
Fylke	4706649	3476374	107801	51711	91343	521047	433250	25123
Fylkessykehus II	5290849	3836383	149333	70623	113908	478798	563719	78085
Fylke, kommune	4413531	3235924	122794	54823	92331	411669	465593	30397
Privat	877318	600459	26539	15800	21577	67129	98126	47688
Spesialsykehus	1009023	709560	27386	30073	25704	83036	115942	17322
Stat	704370	482609	17043	24781	15775	65873	82509	15780
Fylke, kommune	200014	151623	6962	2517	6281	10081	21590	960
Privat	104639	75328	3381	2775	3648	7082	11843	582
Sykestuer og fødehjem .	114747	87418	1614	1182	4681	3330	12883	3639
Fylke, kommune	80364	61741	807	682	3263	2259	9536	2076
Privat	34383	25677	807	500	1418	1071	3347	1563
Sykehjem	8336150	6712813	80173	84484	424929	187411	780688	65652
Stat	17407	15112	137	298	420	185	1255	-
Fylke, kommune	6911109	5600942	61166	64132	352933	163195	620481	48260
Privat	1407634	1096759	18870	20054	71576	24031	158952	17392
Somatiske sykehjem	5150153	4126629	49394	47935	266083	121760	490743	47609
Fylke, kommune	4325296	3488968	37563	37186	222148	106922	394970	37539
Privat	824857	637661	11831	10749	43935	14838	95773	10070
Sykehjemsavdelinger i kombinerte institu- sjoner	2871749	2337310	25361	32271	148077	60663	253034	15033
Fylke, kommune	2504252	2047466	21973	25747	127688	54715	216046	10617
Privat	367497	289844	3388	6524	20389	5948	36988	4416

Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital etc.
1988. 1 000 kroner

I alt Total	Inntekter		Receipts		Netto drifts- utgifter i alt Net ope- rating expendi- ture, total	Insti- tusjoner Insti- tutions	Type of institution and ownership
	Salgs- og leieinn- tekter Income from sales, rent	Overføringer fra Transfers from	Trygden Natio- nal in- surance	Staten Central govern- ment			
3324851	1564434	1081433	418691	260293	27964864	1244	ALL TYPES OF INSTITUTION
91863	89388	845	58	1572	1689047	15	Central government
2908178	1351775	931019	408981	216403	22436792	954	Local government
324810	123271	149569	9652	42318	3839025	275	Private
2831184	1427341	831207	362913	209723	21719821	805	<u>Somatic institutions</u>
89401	87829	-	-	1572	1586855	11	Central government
2539906	1254885	745525	359184	180312	17910869	671	Local government
201877	84627	85682	3729	27839	2222097	123	Private
2308090	1338179	465252	347645	157014	13792018	90	<u>Hospitals</u>
89343	87771	-	-	1572	1569506	9	Central government
2116484	1187827	437732	345822	145103	11342818	68	Local government
102263	62581	27520	1823	10339	879694	13	Private
906403	453711	146591	273589	32512	4187184	5	Regional hospitals
43572	43572	-	-	-	910907	1	Central government
862831	410139	146591	273589	32512	3276277	4	Local government
658631	419309	146600	54087	38635	4048018	13	County hospitals I
658631	419309	146600	54087	38635	4048018	13	Local government
671710	411333	160704	17611	82062	4619139	55	County hospitals II
578611	353206	136305	16372	72728	3834920	45	Local government
93099	58127	24399	1239	9334	784219	10	Private
71346	53826	11357	2358	3805	937677	17	Specialized hospitals
45771	44199	-	-	1572	658599	8	Central government
16411	5173	8236	1774	1228	183603	6	Local government
9164	4454	3121	584	1005	95475	3	Private
12298	2967	6539	405	2387	102449	21	<u>Cottage hospitals and maternity homes</u>
6173	2367	2787	405	614	74191	16	Local government
6125	600	3752	-	1773	28258	5	Private
510796	86195	359416	14863	50322	7825354	694	<u>Nursing homes</u>
58	58	-	-	-	17349	2	Central government
417249	64691	305006	12957	34595	6493860	587	Local government
93489	21446	54410	1906	15727	1314145	105	Private
325299	55465	221659	9125	39050	4824854	355	General nursing homes
268385	42750	188650	7920	29065	4056911	303	Local government
56914	12715	33009	1205	9985	767943	52	Private
165921	27270	125617	5220	7814	2705828	301	Nursing departments in combined institutions
142899	20711	112204	4795	5189	2361353	274	Local government
23022	6559	13413	425	2625	344475	27	Private

Tabell 18 (forts.). Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av helseinstitusjoner. 1988. 1 000 kr

Institusjonstype og eierforhold	Driftsutgifter							Overføringer
	I alt	Lønn	Utstyr	Vedlikehold	Matvarer	Medisinske forbruksvarer	Andre driftsutgifter	
<u>Sykehjem (forts.)</u>								
Sykehjem for spesielle sykdommer	148803	117425	2630	2443	4565	1495	19078	1167
Stat	17407	15112	137	298	420	185	1255	-
Fylke, kommune	13717	10803	282	365	274	178	1803	12
Privat	117679	91510	2211	1780	3871	1132	16020	1155
Sykehjem for vanføre ..	165445	131449	2788	1835	6204	3493	17833	1843
Fylke, kommune	67844	53705	1348	834	2823	1380	7662	92
Privat	97601	77744	1440	1001	3381	2113	10171	1751
<u>Institusjoner under psykisk helsevern .....</u>								
Stat	85441	70127	1072	2669	1659	310	9604	-
Fylke, kommune	3043518	2451456	35814	51826	105511	37527	337502	23882
Privat	645713	502550	8078	12455	27306	8380	71019	15925
<u>Psykiatriske sykehus ..</u>								
Fylke, kommune	2166217	1752103	25018	38847	65451	22888	245706	16204
Privat	25499	21084	151	641	760	127	2736	-
<u>Frittstående psykiatriske klinikker og nervesanatorier .....</u>								
Stat	78626	65025	895	2457	1359	294	8596	-
Fylke, kommune	40932	34443	391	251	937	864	4046	-
Privat	66772	55970	631	803	2119	401	5556	1292
<u>Psykiatriske behandlingshjem for barn og ungdom .....</u>								
Fylke	71659	56766	1669	2369	1894	59	8751	151
Privat	72916	54343	1856	1337	1795	64	10041	3480
<u>Psykiatriske sykehjem .</u>								
Fylke, kommune	749062	597749	8423	10024	36721	13616	75005	7524
Privat	458021	355704	5215	8598	21876	7602	48117	10909
<u>Ettervernshjem .....</u>								
Stat	6815	5102	177	212	300	16	1008	-
Fylke, kommune	15648	10395	313	335	508	100	3994	3
Privat	22505	15449	225	1076	756	186	4569	244
<u>Institusjoner under annen særomsorg .....</u>								
Stat	19213	15614	184	134	794	158	2321	8
Fylke, kommune	1850677	1500490	28269	28868	55481	9483	210734	17352
Privat	1070508	839931	16055	18234	33280	6131	134055	22822
<u>Sentralinstitusjoner for psykisk utviklingshemmede .....</u>								
Fylke, kommune	801826	664208	8359	13956	26473	5747	78912	4171
Privat	558734	445975	6207	10321	18807	4393	62782	10249

Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital etc.
1988. 1 000 kroner

I alt	Inntekter			Andre overføringer	Netto driftsutgifter i alt	Institusjoner	Type of institution and ownership
	Salgs- og leieinntekter	Overføringer fra Trygden	Staten				
							<u>Nursing homes (cont.)</u>
8281	1578	4337	107	2259	140522	19	Nursing homes for special diseases
58	58	-	-	-	17349	2	Central government
715	45	569	-	101	13002	3	Local government
7508	1475	3768	107	2158	110171	14	Private
11295	1882	7803	411	1199	154150	19	Nursing homes for crippled
5250	1185	3583	242	240	62594	7	Local government
6045	697	4220	169	959	91556	12	Private
280946	75187	138845	45897	21017	3493726	192	<u>Psychiatric institutions</u>
1352	1352	-	-	-	84089	3	Central government
237998	64928	112437	45061	15572	2805520	118	Local government
41596	8907	26408	836	5445	604117	71	Private
181873	55297	79496	37649	9431	2009843	17	<u>Mental hospitals</u>
180414	55219	78346	37649	9200	1985803	16	Local government
1459	78	1150	-	231	24040	1	Private
15223	3357	3946	5094	2826	171107	6	<u>Psychiatric clinics and sanatoria</u>
1257	1257	-	-	-	77369	2	Central government
9787	844	1258	5080	2605	31145	1	Local government
4179	1256	2688	14	221	62593	3	Private
7435	1019	4600	45	1771	137140	23	<u>Psychiatric nursing homes for children and adolescents</u>
3151	486	2450	45	170	68508	13	Local government
4284	533	2150	-	1601	68632	10	Private
74108	14888	50126	3105	5989	1132975	132	<u>Psychiatric nursing homes</u>
43792	8272	30056	2283	3181	705270	82	Local government
30316	6616	20070	822	2808	427705	50	Private
2307	626	677	4	1000	42661	14	<u>Institutions for after-care</u>
95	95	-	-	-	6720	1	Central government
854	107	327	4	416	14794	6	Local government
1358	424	350	-	584	21147	7	Private
207661	57871	110659	9881	29250	2732737	240	<u>Other special care institutions</u>
1110	207	845	58	-	18103	1	Central government
130274	31962	73057	4736	20519	1720403	165	Local government
76277	25702	36757	5087	8731	994231	74	Private
91477	24836	54063	2529	10049	1269083	18	<u>Main institutions for mentally retarded</u>
53421	11281	33703	1261	7176	748405	9	Local government
38056	13555	20360	1268	2873	520678	9	Private

Tabell 18 (forts.). Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av helseinstitusjoner.
 1988. 1 000 kr

Institusjonstype og eierforhold	Driftsutgifter							Overføringer
	I alt	Lønn	Utstyr	Vedlikehold	Matvarer	Medisinske forbruksvarer	Andre driftsutgifter	
<u>Institusjoner under annen særomsorg (forts.)</u>								
<u>Sykehjem for psykisk utviklingshemmede</u>	1301616	1049600	20470	17295	40668	5399	145991	22193
Stat	19213	15614	184	134	794	158	2321	8
Fylke, kommune	886795	721305	13616	11628	26425	3563	99774	10484
Privat	395608	312681	6670	5533	13449	1678	43896	11701
<u>Daghjem for psykisk utviklingshemmede</u>	278222	196252	9472	5664	3607	233	59425	3569
Fylke, kommune	162056	114977	6294	3284	2583	173	32048	2697
Privat	116166	81275	3178	2380	1024	60	27377	872
<u>Sykehoteller</u>	23640	15835	559	917	2206	8	2593	1522
Privat	23640	15835	559	917	2206	8	2593	1522

Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital etc.
1988. 1 000 kroner

I alt	Inntekter			Andre overføringer	Netto driftsutgifter i alt	Institusjoner	Type of institution and ownership
	Salgs- og leieinntekter	Overføringer fra					
		Trygden	Staten				
							<u>Other special care institutions (cont.)</u>
							<u>Nursing homes for mentally retarded</u>
85945	17937	49185	6069	12754	1215671	181	
1110	207	845	58	-	18103	1	Central government
58379	11921	35168	2831	8459	828416	127	Local government
26456	5809	13172	3180	4295	369152	53	Private
							<u>Day-care services for mentally retarded</u>
30239	15098	7411	1283	6447	247983	41	
18474	8760	4186	644	4884	143582	29	Local government
11765	6338	3225	639	1563	104401	12	Private
							<u>Hotels for out-patients</u>
5060	4035	722	-	303	18580	7	
5060	4035	722	-	303	18580	7	Private

Tabell 19. Driftsutgifter og inntekter, etter art ved ulike typer av sykehus. 1988. 1 000 kr

Utgifter og inntekter etter art	Sykehus i alt Hospitals, total	Somatiske sykehus			Somatic hospitals		Spesial- sykehus Specia- lized hospitals
		I alt Total	Region- sykehus Regional hospitals	Fylkes- sykehus I County hospi- tals I	Fylkes- sykehus II County hospi- tals II		
Institusjoner	131	90	5	13	55	17	
DRIFTSUTGIFTER	19 838 714	16 100 108	5 093 587	4 706 649	5 290 849	1 009 023	
Lønn	14 590 933	11 552 125	3 529 808	3 476 374	3 836 383	709 560	
Godtgjørelse til styre, utvalg, nemnd	3 757	2 719	646	489	1 226	358	
Faste regulativlønte stillinger	8 885 771	7 096 575	2 163 413	2 161 225	2 321 745	450 192	
Helårsengasjementer	78 711	69 015	8 066	24 171	34 261	2 517	
Bistillinger, timelærere, sensorer mv.	37 108	29 285	11 002	6 916	9 808	1 559	
Elever	59 694	57 397	27 326	5 624	21 401	3 046	
Andre lønnsutgifter	8 483	3 546	827	646	1 439	634	
Helgedags- og nattillegg mv. ...	1 090 502	821 714	243 339	248 337	285 402	44 636	
Ekstrahjelp	1 354 320	986 897	251 230	316 943	366 734	51 990	
Overtid	482 275	425 495	165 446	91 575	152 931	15 543	
Trygd og pensjoner	2 590 312	2 059 482	658 513	620 448	641 436	139 085	
Utstyr	458 410	416 758	132 238	107 801	149 333	27 386	
Vedlikehold av bygninger og anlegg	324 931	257 655	105 248	51 711	70 623	30 073	
Vedlikehold	232 989	180 199	67 588	41 509	51 268	19 834	
Ominnredninger og større vedlikeholdsarbeider	91 942	77 456	37 660	10 202	19 355	10 239	
Andre driftsutgifter	4 280 963	3 722 009	1 295 262	1 045 640	1 156 425	224 682	
Kontorutgifter	440 159	370 300	148 346	94 042	101 149	26 763	
Drift av bygninger	660 184	517 155	172 918	115 531	182 299	46 407	
Skyss- og kostgodtgjørelse, transportutgifter	106 099	76 649	24 205	18 550	30 502	3 392	
Matvarer	419 312	303 406	72 451	91 343	113 908	25 704	
Medisinske forbruksvarer	1 765 245	1 730 531	647 650	521 047	478 798	83 036	
Andre forbruksvarer	396 451	324 271	97 330	96 016	117 373	13 552	
Vedlikehold av utstyr	193 219	181 925	59 948	56 973	54 894	10 110	
Spesielle pasientutgifter	125 032	70 011	12 538	21 896	30 727	4 850	
Øvrige driftsutgifter	175 262	147 761	59 876	30 242	46 775	10 868	
Driftsutgifter i alt uten overføringer	19 655 237	15 948 547	5 062 556	4 681 526	5 212 764	991 701	
Overføringer	183 477	151 561	31 031	25 123	78 085	17 322	
Betalte renter	79 812	68 353	229	61	51 762	16 301	
Andre overføringer	103 665	83 208	30 802	25 062	26 323	1 021	
INNTEKTER	2 596 663	2 308 090	906 403	658 631	671 710	71 346	
Salgs- og leieinntekter	1 421 669	1 338 179	453 711	419 309	411 333	53 826	
Poliklinisk virksomhet	1 007 086	1 002 550	343 262	342 201	283 128	33 959	
Andre salgs- og leieinntekter ..	414 583	335 629	110 449	77 108	128 205	19 867	
Diverse overføringer	1 174 994	969 911	452 692	239 322	260 377	17 520	
NETTO DRIFTSUTGIFTER	17 242 051	13 792 018	4 187 184	4 048 018	4 619 139	937 677	

Operating expenditure and receipts, by category for various types of hospital. 1988. 1 000 kroner

Psykiatriske sykehus Mental hospitals	Psykiatriske klinikker og nervesanatorier Psychiatric clinics and sanatoria	Sentralinstitusjoner for psykisk utviklingshemmede Main institutions for mentally retarded	Expenditure and receipts by category
17	6	18	Institutions
2 191 716	186 330	1 360 560	OPERATING EXPENDITURE
1 773 187	155 438	1 110 183	Wages and salaries
477	134	427	Remuneration to hospital board, committees, etc.
1 055 148	98 653	635 395	Regular posts
6 820	757	2 119	Annual engagements
3 564	524	3 735	Temporarily engaged staff
678	326	1 293	Student nurses
2 532	83	2 322	Other wage costs
145 075	6 835	116 878	Additional pay for holidays, night work etc.
203 883	11 927	151 613	Extra help
41 398	5 498	9 884	Overtime
313 612	30 701	186 517	Insurance and pensions
25 169	1 917	14 566	Equipment
39 488	3 511	24 277	Maintenance of buildings and installations, etc.
35 016	3 391	14 383	Maintenance
4 472	120	9 894	Refitment and major repairs
337 668	24 172	197 114	Other operating expenditure
45 745	4 831	19 283	Office expenses
87 751	6 196	49 082	Heating, electricity, cleaning, rent etc.
17 317	2 203	9 930	Board and travelling allowances, transport expenses
66 211	4 415	45 280	Food
23 015	1 559	10 140	Medicinal consumption articles
34 903	1 365	35 912	Other consumption articles
6 860	1 004	3 430	Maintenance of equipment
37 529	1 308	16 184	Special patient expenses
18 337	1 291	7 873	Other operating expenditure
2 175 512	185 038	1 346 140	Total operating expenditure excluding transfers
16 204	1 292	14 420	Transfers
648	1 187	9 624	Interest
15 556	105	4 796	Other transfers
181 873	15 223	91 477	RECEIPTS
55 297	3 357	24 836	Income from sales, rent
3 718	818	-	Policlinics
51 579	2 539	24 836	Other income
126 576	11 866	66 641	Miscellaneous transfers
2 009 843	171 107	1 269 083	OPERATING EXPENDITURE

Tabell 20. Driftsutgifter etter art ved ulike typer av sykehus. Prosent. 1988 Operating expenditure by category for various types of hospital. Per cent. 1988

Utgiftenes art Category of expenditure ¹	Sykehus i alt	Somatiske sykehus					Psykia- triske sykehus	Psykia- klinik- ker og nerve- sana- torier	Sentral- insti- tusjoner for psykisk utvik- lings- hemmede
		Alle	Region- sykehus	Fylkes- sykehus I	Fylkes- sykehus II	Spesial- sykehus			
Driftsutgifter i alt uten overføringer	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lønn	74,2	72,4	69,7	74,3	73,6	71,6	81,5	84,0	82,5
Faste regulativlønte stillinger	45,2	44,5	42,7	46,2	44,5	45,4	48,5	53,3	47,2
Helårsengasjementer	0,4	0,4	0,2	0,5	0,7	0,3	0,3	0,4	0,2
Bistillinger, timelærere, sensorer mv.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Elever	0,3	0,4	0,5	0,1	0,4	0,3	0,0	0,2	0,1
Andre lønnsutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2
Helgedags- og nattillegg mv.	5,6	5,2	4,8	5,3	5,5	4,5	6,7	3,7	8,7
Ekstrahjelp og overtid ..	9,3	8,9	8,2	8,7	10,0	6,8	11,3	9,4	12,0
Trygd og pensjoner	13,2	12,9	13,0	13,3	12,3	14,0	14,4	16,6	13,9
Utstyr	2,3	2,6	2,6	2,3	2,9	2,8	1,2	1,0	1,1
Vedlikehold av bygninger og anlegg	1,7	1,6	2,1	1,1	1,4	3,0	1,8	1,9	1,8
Vedlikehold	1,2	1,1	1,3	0,9	1,0	2,0	1,6	1,8	1,1
Ominnredninger og større vedlikeholdsarbeider	0,5	0,5	0,7	0,2	0,4	1,0	0,2	0,1	0,7
Andre driftsutgifter	21,8	23,3	25,6	22,3	22,2	22,7	15,5	13,1	14,6
Kontorutgifter	2,2	2,3	2,9	2,0	1,9	2,7	2,1	2,6	1,4
Drift av bygninger	3,4	3,2	3,4	2,5	3,5	4,7	4,0	3,4	3,7
Skyss- og kostgodt- gjørelse, transportut- gifter	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,3	0,8	1,2	0,7
Matvarer	2,1	1,9	1,4	2,0	2,2	2,6	3,0	2,4	3,4
Medisinske forbruksvarer	9,0	10,9	12,8	11,1	9,2	8,4	1,1	0,8	0,8
Andre forbruksvarer	2,0	2,0	1,9	2,1	2,3	1,4	1,6	0,7	2,7
Vedlikehold av utstyr ...	1,0	1,1	1,2	1,2	1,1	1,0	0,3	0,5	0,3
Spesielle pasientutgifter	0,6	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	1,7	0,7	1,2
Øvrige driftsutgifter ...	0,9	0,9	1,2	0,7	0,9	1,1	0,8	0,7	0,6

¹ For English translation, see table 19.

Tabell 21. Prosentvis økning i driftsutgiftene ved ulike typer av sykehus fra 1987 til 1988
 Percentage increase of operating expenditure for various types of hospital from 1987 to 1988

Utgiftenes art Category of expenditure ¹	Sykehus i alt	Somatiske sykehus					Psykia- triske sykehus	Psykia- triske klini- ker og nerve- sana- torier	Sentral- insti- tusjoner for psykisk utvik- lings- hemmede
		Alle	Region- sykehus	Fylkes- sykehus I	Fylkes- sykehus II	Spesial- sykehus			
Alle driftsutgifter uten overføringer	4,2	4,5	5,1	3,7	4,7	5,1	3,2	2,8	2,3
Lønn	3,8	3,9	4,5	3,0	4,2	3,6	4,1	3,5	2,2
Faste regulativlønte stillinger	5,9	6,1	7,0	5,4	6,5	3,1	5,2	3,6	5,4
Helårsengasjementer	16,0	19,3	-4,9	32,6	22,0	-17,4	28,2	-17,7	-44,2
Bistillinger, timelærere, sensorer mv.	-6,2	-8,2	1,6	-9,6	-18,5	12,5	17,8	25,4	-11,8
Elever	-7,8	-7,7	3,0	-51,4	5,4	-19,5	-13,1	-34,0	4,5
Andre lønnsutgifter	1,7	1,5	-28,7	6,4	5,9	72,3	9,4	-5,7	-5,0
Helgedags- og nattillegg mv.	2,1	2,0	5,0	1,3	-0,7	7,8	1,3	1,7	3,7
Ekstrahjelp og overtid ..	-5,7	-6,3	-8,7	-7,3	-4,5	1,8	0,6	-6,0	-8,9
Trygd og pensjoner	4,9	5,1	6,1	3,5	5,5	6,0	4,0	11,0	3,3
Utstyr	-3,4	-2,5	-12,2	4,5	5,1	-13,2	-14,6	-20,7	-4,5
Vedlikehold av bygninger og anlegg	-0,8	1,4	-5,3	0,5	3,3	29,9	-16,0	16,5	3,6
Vedlikehold	-6,9	-5,8	-19,2	-3,6	5,3	24,1	-12,9	17,1	-9,0
Ominnredninger og større vedlikeholdsarbeider	18,9	23,4	36,7	21,5	-1,6	42,8	-34,2	0,0	29,6
Andre driftsutgifter	7,0	7,7	9,7	6,2	6,4	10,1	3,1	-0,9	2,8
Kontorutgifter	7,0	7,3	14,2	2,2	4,1	2,7	5,8	1,5	6,2
Drift av bygninger	4,5	4,5	5,3	2,3	2,9	13,9	5,7	-9,7	5,1
Skyss- og kostgodt- gjørelse, transportut- gifter	5,4	5,4	22,1	-1,2	-2,8	24,0	6,2	12,4	2,3
Matvarer	4,0	4,8	6,5	3,7	5,2	1,9	1,8	-2,1	3,2
Medisinske forbruksvarer	8,7	8,9	10,0	7,7	8,3	11,5	-2,5	1,7	7,2
Andre forbruksvarer	0,6	1,5	-1,0	4,1	1,5	3,7	-6,9	-3,7	-0,1
Vedlikehold av utstyr ...	19,1	19,7	23,8	8,6	27,5	25,0	13,8	-4,3	9,8
Spesielle pasientutgifter	8,2	14,6	6,7	30,3	8,8	13,6	3,7	3,3	-4,9
Øvrige driftsutgifter ...	11,9	12,4	17,6	10,5	7,0	15,5	11,3	24,3	1,5

¹ For English translation, see table 19.

4. SVANGERSKAPSAVBRUDD, STERILISERINGER, PREVENSJON

Grunnlaget for statistikken

I henhold til lov av 13. juni 1975 om svangerskapsavbrudd, og endringer som gjaldt fra 1979, kan kvinnen selv ta den endelige avgjørelse om avbrytelse av svangerskapet, såfremt inngrepet kan skje innen utgangen av 12. svangerskapsuke.

Ifølge forskrifter fra Sosialdepartementet skal sykehus og godkjente institusjoner der det foretas svangerskapsavbrudd sende melding på særskilt skjema til fylkeslegen ved utløpet av hvert kvartal. Kopier av meldingene sendes fra fylkeslegen til SSB for statistisk bearbeiding.

Steriliseringer utføres i henhold til lov av 3. juni 1977. Personer som har fylt 25 år kan selv begjære sterilisering. Personer under 25 år kan bli sterilisert under visse vilkår, f.eks. ved arvelige sykdommer, fare for kvinnens helse ved fødsel osv. Personer under 18 år kan steriliseres bare når tungtveiende grunner er til stede.

Lege og sykehus som foretar inngrep, skal sende innberetning til fylkeslegen, som så sender de innhentede oppgavene over steriliseringer direkte til SSB hvert kvartal.

Tall for salg av prevensjonsmidler bygger på oppgaver fra Norsk Medisinaldepot.

Noen hovedresultater

I 1988 ble det foretatt 15 850 svangerskapsavbrudd. Fra 1980 viste tallet liten endring opp til 1983, men har i løpet av de fem siste årene steget med i alt 2 200 eller 16 prosent. Sett i forhold til kvinner i alderen 15-49 år steg tallet på legale aborter pr. 1 000 fra vel 14 i 1982-1983 til vel 15 i 1988.

Samlet aborttall som sier hvor mange aborter en kvinne vil gjennomgå i løpet av sin tid fra 15 til 50 år var i 1988 gjennomsnittlig 0,5 pr. kvinne, eller 1 abort for hver annen kvinne. Tallet forutsetter at abortratene på de enkelte alderstrinn blir som de var i 1988.

Sett i forhold til tallet på levendefødte utgjorde aborttallet i 1988 27,6 prosent.

Relativt flest aborter gjelder kvinnene i Oslo. I forhold til aldersgruppen 15-49 år var aborttallet i Oslo nær 29 pr. 1 000 kvinner i 1988, og det var en økning på 29 prosent fra 1980. Lavest abortrate hadde Vest-Agder i 1988. Noe av variasjonene mellom fylkene kan skyldes ulikheter i aldersfordelingen for kvinner i de aktuelle aldre. Oslo har relativt langt flere unge kvinner enn andre fylker, og abortraten ligger særlig høyt i aldersklassene fra 18 til 25 år.

Vel halvparten av de kvinnene som fikk utført abort i 1988, hadde ikke født barn tidligere. Denne andelen varierte fra rundt 40 prosent i Hedmark og Vestfold til 65 prosent i Oslo.

Andelen svangerskapsavbrudd som ble utført etter avgjørelse i nemnd, dvs. etter 12 uker, var 2,3 prosent.

Tallet på steriliseringer er synkende. Fra 1987 til 1988 gikk tallet på steriliseringer samlet for begge kjønn ned med 13 prosent. For menn var det imidlertid en økning på 7 prosent fra 1987 til 1988, mens det for kvinner var en nedgang på 19 prosent i løpet av året. Ifølge registreringene ble det utført vel 2 000 steriliseringer på menn i 1988, og nær 6 000 på kvinner.

Sett i forhold til menn i alderen 20-54 år blir det utført 2,1 steriliseringer pr. 1 000. Blant kvinner i alderen 15-49 år har tallet på steriliseringer sunket fra 7,5 pr. 1 000 i 1985 til 6,6 i 1988. Relativt flest steriliseringer utføres blant menn og kvinner mellom 35 og 40 år.

På fylkesnivå viser tallet på steriliseringer i noen tilfelle uvanlig store differanser fra år til år, noe som kan tyde på at oppgavene ikke alltid er like fullstendige.

Tabellen over salg av prevensjonsmidler viser utviklingen siden 1982. De anførte tall for p-piller er basert på forutsetningen at kvinner i fertil alder bruker pillen daglig gjennom hele året. Det var stigning i bruken av p-piller mellom 1984 og 1987, og i 1988 er det rundt 160 000 kvinner som bruker p-piller her i landet. Bruken av spiral har vist nedgang, noe som kan henge sammen med at det har vært påvist uheldige virkninger av spiral.

Salget av kondom økte ikke like sterkt i 1987 som i de to foregående årene, og i 1988 var det nedgang i salget.

4. LEGAL ABORTIONS, STERILIZATIONS, CONTRACEPTION

Statistical basis

From 1979 the Abortion Act has been changed and now permits termination of pregnancy on request of the woman within 12 weeks of gestation. Later in the gestational period it is necessary to apply for legal abortion to a committee.

Hospitals and other qualified institutions performing legal abortions are obliged to notify all cases to the county medical officer quarterly. Anonymized copies of the notifications are forwarded to the Central Bureau of Statistics for processing. In the same way, hospitals and physicians performing sterilizations are obliged to report to the county medical officer, who forwards the reports for statistical processing.

Data on sales of contraceptives are given by Norwegian Medicinal Depot.

Some main results

In 1988 the number of induced legal abortions was 15 850, an increase of 16 per cent during the latest five years. The total abortion rate was 0.5 per female, based on age-specific abortion rates in 1988. In relation to live births, the number of abortions corresponded to nearly 28 per cent in 1988.

The women in Oslo have the highest relative number of abortions. In 1988 the abortion rate was near 29 per 1 000 women in the age group 15-49 years. This was an increase of 29 per cent since 1980. The women in Vest-Agder county had the lowest abortion rate in 1988. The differences between the counties can partly be due to different age distribution among the women in different parts of the country. The age groups between 18 and 25 years have the highest abortion rates.

The total number of sterilizations is decreasing, from about 10 000 in 1985 to near 8 000 in 1988. The number of sterilizations showed a decrease of 13 per cent from 1987 to 1988. However, whereas the number of sterilizations decreased for women, it was an increase of 7 per cent for men from 1987 to 1988. For males the number of sterilizations was about 2 000, and for females about 6 000 in 1988.

Data on sales of contraceptives show an increase in the use of oral contraceptives between 1984 and 1987. About 160 000 women used oral contraceptives in 1988. The sale of condoms did not increase as much in 1987 as the two years before, and 1988 showed decreasing sales statistics.

Tabell 22. Utførte svangerskapsavbrudd og samlet aborttall Induced abortions and total abortion rate

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Utførte svangerskapsavbrudd Induced legal abortions	13 496	13 646	14 070	14 599	15 474	15 422	15 852
Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner 15-49 år Induced legal abortions per 1 000 women 15-49 years	14,2	14,3	14,4	14,7	15,3	15,1	15,3
Samlet aborttall Total abortion rate	0,456	0,457	0,465	0,477	0,499	0,490	0,506
Svangerskapsavbrudd i prosent av levendefødte Induced legal abortions as percentage of live births	26,3	27,3	27,9	28,6	29,5	28,5	27,6

Tabell 23. Utførte svangerskapsavbrudd. Kvinnens bostedsfylke Induced abortions. Woman's county of residence

Bostedsfylke County of residence	Antall Number			Pr. 1 000 kvinner 15-49 år Per 1 000 women 15-49 years			I prosent av levendefødte As percentage of live births		
	1980	1987	1988	1980	1987	1988	1980	1987	1988
Hele landet The whole country .	13 531	15 422	15 852	14,6	15,1	15,3	26,5	28,5	27,6
Østfold	725	767	747	13,9	13,4	12,9	27,6	29,8	27,1
Akershus	1 298	1 610	1 722	14,0	14,9	15,6	30,1	30,1	30,0
Oslo	2 350	3 217	3 391	22,3	27,8	28,8	44,0	52,1	51,1
Hedmark	622	578	611	15,5	13,4	14,0	35,1	30,2	30,7
Oppland	592	517	560	15,1	12,1	13,0	31,2	27,5	27,3
Buskerud	680	842	825	14,1	15,5	15,0	29,0	31,8	29,8
Vestfold	582	620	656	13,8	13,2	13,7	28,2	27,2	26,9
Telemark	468	489	473	13,4	12,8	12,3	25,8	25,1	23,1
Aust-Agder	213	241	230	10,9	10,7	10,0	18,3	21,3	18,5
Vest-Agder	306	307	301	10,0	9,0	8,7	15,5	15,9	14,6
Rogaland	675	841	888	9,6	10,3	10,7	13,9	16,3	16,5
Hordaland	1 030	1 295	1 352	11,7	13,3	13,6	19,4	22,7	22,5
Sogn og Fjordane	271	239	243	12,4	10,1	10,1	18,8	16,6	17,0
Møre og Romsdal	624	616	634	12,2	11,1	11,4	19,9	20,4	20,1
Sør-Trøndelag	869	928	975	15,6	15,2	15,7	27,7	29,4	27,4
Nord-Trøndelag	271	340	356	10,0	11,4	11,9	17,5	21,4	21,3
Nordland	1 000	922	844	18,7	16,3	14,9	31,4	30,8	25,9
Troms	572	649	658	16,9	17,6	17,7	27,8	31,4	31,3
Finmark	371	382	376	20,3	20,3	19,9	34,6	35,4	33,2
Utlandet Foreign countries	7	6	10	.	.	.	.	.	.
Uoppgitt Unknown	5	16	-	.	.	.	.	.	.

Tabell 24. Utførte svangerskapsavbrudd blant kvinner i ulike aldre Induced abortions among women of various ages

Alder Age	Svangerskapsavbrudd			Induced abortions		
	I alt	Total		Pr. 1 000 kvinner		
				Per 1 000 women		
	1986	1987	1988	1986	1987	1988
Alle aldre All ages	15 474	15 422	15 852	15,3 ¹	15,1 ¹	15,3 ¹
-14	55	40	49	1,7 ²	1,3 ²	1,6 ²
15	191	189	180	6,0	5,9	5,8
16	559	547	465	17,2	17,1	14,5
17	844	736	804	25,5	22,6	25,0
18	1 075	1 046	1 042	32,7	31,4	31,8
19	1 028	1 040	1 089	31,5	31,5	32,6
20-24	4 322	4 644	4 710	27,5	29,0	28,9
25-29	2 970	2 804	3 203	19,4	18,3	20,8
30-34	2 132	2 167	2 169	14,1	14,2	14,1
35-39	1 576	1 505	1 446	10,4	10,1	9,8
40-44	657	652	639	4,9	4,6	4,3
45-	65	52	55	0,6 ³	0,5 ³	0,5 ³

¹ Pr. 1 000 i alder 15-49 år. ² Pr. 1 000 i alder 14 år. ³ Pr. 1 000 i alder 45-49 år.

¹ Per 1 000 of age 15-49 years. ² Per 1 000 of age 14 years. ³ Per 1 000 of age 45-49 years.

Tabell 25. Utførte svangerskapsavbrudd etter antall tidligere fødte barn. Prosent. Kvinnens bostedsfylke. 1988 Induced abortions by number of previous births. Per cent. Woman's county of residence. 1988

Bostedsfylke County of residence	Antall Number	Antall tidligere fødte barn							Uoppgitt Unknown
		I alt Total	Number of previous births					6 og flere and over	
			0	1	2-3	4-5			
Hele landet The whole country	15 852 ¹	100,0	52,3	18,1	25,6	1,7	0,1	2,1	
Østfold	747	100,0	46,7	18,6	28,8	1,0	0,1	4,8	
Akershus	1 722	100,0	55,0	17,2	25,5	0,9	0,1	1,2	
Oslo	3 391	100,0	65,3	16,9	15,1	1,1	0,3	1,4	
Hedmark	611	100,0	40,6	16,5	35,4	1,1	-	6,3	
Oppland	560	100,0	47,1	17,3	32,3	2,0	-	1,2	
Buskerud	825	100,0	47,8	17,9	30,7	1,9	0,1	1,6	
Vestfold	656	100,0	39,9	19,2	28,0	1,2	-	11,6	
Telemark	473	100,0	49,0	19,7	28,3	1,3	-	1,7	
Aust-Agder	230	100,0	50,4	16,5	27,8	4,3	0,4	0,4	
Vest-Agder	301	100,0	49,5	20,9	27,2	2,0	-	0,3	
Rogaland	888	100,0	46,8	15,8	31,4	3,4	0,3	2,3	
Hordaland	1 352	100,0	54,3	18,3	25,3	1,6	0,1	0,5	
Sogn og Fjordane	243	100,0	55,6	13,6	24,7	2,1	-	4,1	
Møre og Romsdal	634	100,0	48,4	18,5	29,5	3,0	-	0,6	
Sør-Trøndelag	975	100,0	53,5	18,2	26,2	1,8	-	0,3	
Nord-Trøndelag	356	100,0	41,6	15,7	38,8	2,8	-	1,1	
Nordland	844	100,0	42,1	24,1	31,0	2,1	0,2	0,5	
Troms	658	100,0	50,6	20,2	24,2	3,2	-	1,8	
Finnmark	376	100,0	41,5	24,5	25,5	2,4	0,3	5,9	

¹ Medregnet uoppgitt bosted og bosted i utlandet.

¹ Including residence unknown and residence abroad.

Tabell 26. Utførte svangerskapsavbrudd etter kvinnens alder og svangerskapets varighet. 1988 Induced abortions by age of woman and weeks of gestation. 1988

Alder Age	I alt Total	Antall Number					Prosent Per cent				
		Svangerskapets varighet. Weeks of gestation				Uker Uoppgitt Unknown	Svangerskapets varighet. Weeks of gestation				Uker Uoppgitt Unknown
		-8	9-12	13-16	17-		-8	9-12	13-16	17-	
Alle aldere ages	15 852	7 177	7 801	256	106	512	45,3	49,2	1,6	0,7	3,2
-19	3 629	1 515	1 908	75	19	112	41,7	52,6	2,1	0,5	3,1
20-24	4 710	2 071	2 387	81	25	146	44,0	50,7	1,7	0,5	3,1
25-29	3 203	1 548	1 489	46	28	92	48,3	46,5	1,4	0,9	2,9
30-34	2 169	1 040	1 003	29	12	85	47,9	46,2	1,3	0,6	3,9
35-39	1 446	684	676	18	12	56	47,3	46,7	1,2	0,8	3,9
40-44	639	296	311	6	7	19	46,3	48,7	0,9	1,1	3,0
45-	55	23	26	1	3	2	41,8	47,3	1,8	5,5	3,6

Tabell 27. Utførte steriliseringer blant menn og kvinner. Fylke Induced sterilizations among men and women. County

Fylke ¹ County	I alt Total			Menn Males			Kvinner Females		
	1986	1987	1988	1986	1987	1988	1986	1987	1988
Hele landet The whole country	9 196	9 134	7 923	2 505	1977	2 114	6 691	7 157	5 809
Østfold	448	411	360	113	101	122	335	310	238
Akershus	993	943	472	238	121	88	755	822	384
Oslo	855	947	733	167	99	97	688	848	636
Hedmark	323	381	329	113	142	115	210	239	214
Oppland	401	388	269	99	113	80	302	275	189
Buskerud	457	464	531	140	133	118	317	331	413
Vestfold	480	353	272	254	189	165	226	164	107
Telemark	601	452	437	214	142	192	387	310	245
Aust-Agder	255	328	311	89	72	82	166	256	229
Vest-Agder	429	424	516	116	85	190	313	339	326
Rogaland	617	758	701	323	247	269	294	511	432
Hordaland	671	701	711	200	182	260	465	519	451
Sogn og Fjordane	164	139	167	48	37	37	116	102	130
Møre og Romsdal	597	708	626	155	128	123	442	580	503
Sør-Trøndelag	593	440	372	20	16	8	573	424	364
Nord-Trøndelag	309	377	355	87	55	47	222	322	308
Nordland	484	442	395	69	57	82	415	385	313
Troms	342	315	280	31	36	24	311	279	256
Finmark	177	162	86	23	21	15	154	141	71

¹ Behandlingsfylke.

¹ County of treatment.

Tabell 28. Utførte steriliseringer blant menn og kvinner i ulike aldre Induced sterilizations among men and women in different ages

	Alder Age									
	Alle aldre All ages	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	Uoppgitt Unknown
Antall Number										
Menn Males										
1985	2 525	-	4	158	625	933	566	169	67	3
1987	1 977	1	3	98	445	729	454	164	67	16
1988	2 114	1	3	118	488	738	548	155	58	5
Kvinner Females										
1985	7 490	13	55	677	1 772	2 801	1 794	266	9	103
1987	7 157	5	46	577	1 719	2 600	1 875	315	10	10
1988	5 809	7	36	442	1 424	2 150	1 511	225	11	3
Pr. 1 000 Per 1 000										
Menn										
1985	2,6 ¹	-	0,0	1,0	4,0	5,7	4,4	1,7	0,7 ³	.
1987	2,0 ¹	0,0 ²	0,0	0,6	2,8	4,6	3,0	1,5	0,7 ³	.
1988	2,1 ¹	0,0 ²	0,0	0,7	3,0	4,7	3,4	1,4	0,6 ³	.
Kvinner										
1985	7,5 ⁴	0,1 ²	0,4	4,4	11,9	18,3	14,6	2,7	0,1 ³	.
1987	7,0 ⁴	0,0 ²	0,3	3,8	11,2	17,5	13,1	3,0	0,1 ³	.
1988	6,6 ⁴	0,0 ²	0,2	2,9	9,2	14,6	10,1	2,1	0,1 ³	.

¹ Pr. 1 000 i alder 20-54 år. ² Pr. 1 000 i alder 15-19 år. ³ Pr. 1 000 i alder 50-54 år. ⁴ Pr. 1 000 i alder 15-49 år.

¹ Per 1 000 of age 20-54 years. ² Per 1 000 of age 15-19 years. ³ Per 1 000 of age 50-54 years.

⁴ Per 1 000 of age 15-49 years.

Tabell 29. Salg av prevensjonsmidler Sales of contraceptives

År Year	P-piller contraceptives DDD/dag ¹ (1 000)	Oral day ¹	Spiral IUD (1 000)	Kondom Condom (1 000)
1982	147		91	6 627
1983	154		84	7 097
1984	144		84	6 045
1985	147		79	7 092
1986	156		66	9 781
1987	163		59	9 933
1988	159		53	8 517

¹ Tilsvarende antall kvinner (1 000) som anvender middelet daglig.

¹ Corresponding to the number of women (1 000) using oral contraceptives daily.

Kilde: Oppgaver fra Norsk Medisinaldepot. Source: Norwegian Medicinal Depot.

5. FØDTE BARN, DØDELIGHET OMKRING FØDSELEN OG I FØRSTE LEVEÅR

Grunnlaget for statistikken

Opplysningene om fødsler og fødte barn etter fosteralder, komplikasjoner under fødselen osv. er gitt fra Medisinsk fødselsregister. Skjemaet "Medisinsk registrering av fødsel" skal fylles ut for hver fødsel som finner sted etter 16. svangerskapsuke. Levendefødte barn og fostre født uten liv etter 28 ukers svangerskap - dødfødte - skal også meldes til folkeregisteret. Fødte uten liv før 28 ukers svangerskap regnes som aborter og tas ikke med i beregningen av dødfødselshyppighet og perinatal dødelighet.

Medisinske fødselsmeldinger og de vanlige medisinske dødsmeldingene danner grunnlag for utarbeiding av statistikken over årsakene til dødfødsel og dødelighet i 1. leveår.

Dødsårsaksgrupperingen følger samme klassifikasjon som ellers for dødsårsaksstatistikken, og fra 1986 er det norsk utgave av 9. revisjon av den internasjonale klassifikasjonen (ICD-9).

Noen hovedresultater

Opplysningene fra Medisinsk fødselsregister viser at av i alt vel 57 000 levendefødte i 1988 hadde 4,5 prosent fødselsvekt under 2 500 gram. Blant døde fostre, medregnet de med under 28 ukers fosteralder, var det vel 70 prosent som veide under 2 500 gram. Gjennomsnittsvekten for fødte i alt var nær 3 500 gram.

Opplysninger om komplikasjoner ved svangerskap og fødsel viser at for 13,3 prosent av de fødte i 1988 ble fødselen provosert. Opplysninger om typer av inngrep viser at det ble utført keisersnitt ved 12,6 prosent av alle fødsler.

Det inntreffer svært sjelden dødsfall blant kvinner i forbindelse med svangerskap og fødsel. I årene 1981-1985 inntraff 1 dødsfall i gjennomsnitt pr. år eller 0,2 pr. 10 000 fødte. I 1988 var det 2 slike dødsfall, 0,3 pr. 10 000 fødte.

Hypptigheten av dødfødsel har avtatt fra rundt 5 pr. 1 000 fødte i 1985 til rundt 4 i 1988. Dødfødselshyppigheten var i 1988 rundt halvparten av hva den var i 1970-årene. Den perinatale dødeligheten, dvs. dødfødte + døde i 1. leveuke sett i forhold til alle fødte, var i 1988 på 7,9 pr. 1 000. De siste årene har den perinatale dødeligheten ligget på halvparten av nivået for perioden 1971-1975.

Dødeligheten i alt i 1. leveår var i 1988 på samme nivå som i 1987, 8,3 pr. 1 000 levendefødte. Det er forholdsvis store forskjeller mellom fylkene når det gjelder perinatale dødsfall og dødsfall i 1. leveår. For perioden 1981-1985 var den perinatale dødeligheten lavest i Troms og Oslo og høyest i Buskerud.

Årsakene til dødsfall i 1. leveår er i første rekke komplikasjoner i forbindelse med svangerskap og fødsel og tilstander som er spesifikke for barn i 1. leveår. I 1988 døde nær 35 pr. 10 000 av de fødte grunnet slike komplikasjoner og tilstander, en økning på 30 prosent i forhold til 1987. Medfødte misdannelser var årsak til nær 18 dødsfall pr. 10 000, og plutselig død - også betegnet krybbedød - stod for vel 21 døde pr. 10 000.

Hypptigheten av medfødte misdannelser viste en jevnt synkende tendens fram til 1987. Fra 1987 til 1988 sank hypptigheten sterkt fra 29,0 til 17,5 døde pr. 10 000 levendefødte. I 1988 er raten halvert i forhold til raten for perioden 1961-1965. Plutselig død har derimot vist økende tendens og ble i 1988 registrert som dødsårsak 3,5 ganger så hyppig som på begynnelsen av 60-tallet. I 1988 inntraff 115 av de 122 dødsfallene etter 4 ukers levetid.

En mer detaljert oversikt over årsaker til død omkring fødselen og 1. leveår er gitt i tabellene 38-40.

5. BIRTHS, PERINATAL MORTALITY AND INFANT MORTALITY

Statistical basis

Data on births by length of gestation, birth weight, complications of delivery, etc. are given from Medical Birth Registry of Norway.

Medical birth certificates and medical death certificates are combined basis for statistics on perinatal deaths and infant deaths.

Some main results

According to Medical Birth Registry 4.5 per cent of live births had a birth weight under 2 500 gram in 1988. Among foetal deaths, including those with gestational age under 28 weeks, 70 per cent had a birth weight under 2 500 gram. Mean weight for all births was near 3 500 gram.

Data on complications connected with gestation and labour show that for 13.3 per cent of the births the labour was induced. For 12.6 per cent of the births caesarean section was performed in 1988.

The stillbirth rate was 4.3 per 1 000 births in 1988, a decrease of 50 per cent since the seventies. The perinatal mortality (stillbirths + deaths under one week in relation to all births) was 7.9 per 1 000 in 1988, also a decrease of 50 per cent compared to the level around 1975. The latest years (1986-1988), the perinatal mortality rate was steady on about 8.

The infant death rate was 8.3 per 1 000 live births, not much different from the level in 1987.

The main causes for infant deaths are complications connected to gestation and labour and conditions specific for infants during the first year. This sort of complications caused 35 deaths per 10 000 births in 1988, an increase of 30 per cent compared to 1987.

Congenital malformations have shown a decreasing tendency and decreased from 29.0 deaths per 10 000 in 1987 to 17.5 in 1988. Sudden death has been increasing. This cause of death refers mostly to infants of age 4 weeks and more.

Tabell 30. Fødte etter fosteralder og fødselsvekt. 1988 Births by gestational age and birth weight. 1988

Fødselsvekt. Gram Birth weight. Gram	I alt Total	Fosteralder ¹ . Uker					Gestational age ¹ . Weeks	
		-27	28-36	37-41	42-43	44-	Uopp- gitt Un- known	
I alt Total	57 858	464	3 119	41 657	6 455	972	5 191	
I alt Total Lf ²	57 332	240	3 002	41 565	6 441	971	5 113	
Df ³	526	224	117	92	14	1	78	
- 499 Lf	26	22	1	-	-	-	3	
Df	166	140	5	1	-	-	20	
500 - 999 Lf	161	95	35	1	-	-	30	
Df	88	49	23	1	-	-	15	
1 000 - 1 499 Lf	279	36	186	8	1	2	46	
Df	45	11	28	-	-	-	6	
1 500 - 1 999 Lf	559	4	401	77	4	2	71	
Df	42	3	28	8	1	-	2	
2 000 - 2 499 Lf	1 571	2	734	611	31	4	189	
Df	33	1	15	10	-	-	7	
2 500 - 2 999 Lf	6 395	9	789	4 570	334	69	624	
Df	43	-	12	22	3	-	6	
3 000 - 3 499 Lf	18 076	19	522	13 991	1 589	286	1 669	
Df	45	-	3	28	7	1	6	
3 500 - 3 999 Lf	19 740	36	240	14 999	2 456	397	1 612	
Df	20	-	1	16	3	-	-	
4 000 - 4 499 Lf	8 514	12	67	5 994	1 563	174	704	
Df	6	-	-	6	-	-	-	
4 500 - 4 999 Lf	1 763	4	19	1 168	395	33	144	
Df	-	-	-	-	-	-	-	
5 000 - Lf	222	-	1	136	64	4	17	
Df	-	-	-	-	-	-	-	
Uopp-gitt Lf	26	1	7	10	4	-	4	
Unknown Df	38	20	2	-	-	-	16	

Gjennomsnittlig fødselsvekt i gram
Mean birth weight, gram 3 483

Gjennomsnittlig fosteralder, uker
Mean gestational age, weeks 39,5

¹ Regnet fra siste menstruasjons første blødningsdag. Ikke korrigerede tall. ² Lf = Levendefødte.

³ Df = Fødte uten liv etter 16. svangerskapsuke.

¹ Computed from the first day of last menstrual period. Data not corrected. ² Lf = Live births.

³ Df = Foetal deaths after 16 weeks of gestation.

K i l d e: Medisinsk fødselsregister. Source: Medical Birth Registry.

Tabell 31. Fødte etter fødselsvekt. Prosent. 1988 Births by birth weight. Per cent. 1988

Fødselsvekt. Birth weight.	Gram Gram	Fødte i alt Total births	Levendefødte Live births	Dødfødte ¹ Stillbirths ¹
Antall i alt	Number, total	57 858	57 332	526
Prosent i alt	Per cent, total	100,0	100,0	100,0
-	499	0,3	0,0	31,6
500 -	999	0,4	0,3	16,7
1 000 -	1 499	0,6	0,5	8,6
1 500 -	1 999	1,0	1,0	8,0
2 000 -	2 499	2,8	2,7	6,3
2 500 -	2 999	11,1	11,2	8,2
3 000 -	3 499	31,3	31,5	8,6
3 500 -	3 999	34,2	34,4	3,8
4 000 -	.....	18,2	18,3	1,1
Uoppgitt	Unknown	0,1	0,0	7,2

¹ Fødte uten liv etter 16. svangerskapsuke.

¹ Foetal deaths after 16 weeks of gestation.

K i l d e: Medisinsk fødselsregister. Source: Medical Birth Registry.

Tabell 32. Fødte etter svangerskapets varighet. Prosent. 1988 Births by weeks of gestation. Per cent. 1988

Svangerskapets varighet. Uker Weeks of gestation	Fødte i alt Total births	Levendefødte Live births	Dødfødte ¹ Stillbirths ¹	
Antall i alt	Number, total	57 858	57 332	526
Prosent i alt	Per cent, total	100,0	100,0	100,0
-	27	0,8	0,4	42,6
28 -	36	5,4	5,2	22,2
37 -	41	72,0	72,5	17,5
42 -	43	11,2	11,2	2,7
44 -	.....	1,7	1,7	0,2
Uoppgitt	Unknown	9,0	8,9	14,8

¹ Fødte uten liv etter 16. svangerskapsuke.

¹ Foetal deaths after 16 weeks of gestation.

K i l d e: Medisinsk fødselsregister. Source: Medical Birth Registry.

Tabell 33. Fødte og registrerte komplikasjoner ved svangerskap og fødsel. Morens bostedsfylke. 1988
 Births and registered complications of pregnancy and childbirth. County of residence of mother. 1988

Morens bostedsfylke Mother's county of residence	Fødte i alt Births, total	Registrert pr. 1 000 fødte Registered per 1 000 births				
		Sykdom eller patologisk tilstand hos moren Disorders of mother	Provo- sert fødsel Induced labour	Kompli- kasjoner under fødselen Compli- cations during delivery	Inngrep ¹ under fødselen Intervention ¹ during delivery	Andre Others
Hele landet The whole country	57 858	371	133	383	126	152
Østfold	2 764	331	143	331	126	114
Akershus	5 845	365	107	400	118	148
Oslo	6 686	415	213	364	160	253
Hedmark	2 006	362	150	356	157	116
Oppland	2 055	290	76	384	121	229
Buskerud	2 786	403	132	408	150	134
Vestfold	2 460	333	150	374	86	127
Telemark	2 053	394	143	383	112	164
Aust-Agder	1 239	292	135	429	81	131
Vest-Agder	2 091	259	68	275	112	121
Rogaland	5 433	421	156	409	132	150
Hordaland	6 083	319	124	440	114	117
Sogn og Fjordane	1 143	294	161	329	120	138
Møre og Romsdal	3 177	444	111	401	130	133
Sør-Trøndelag	3 579	411	75	427	130	156
Nord-Trøndelag	1 692	451	152	405	107	184
Nordland	3 249	344	143	347	145	130
Troms	2 098	362	75	333	97	97
Finmark	1 127	434	108	292	108	109

¹ Ved keisersnitt regnes ikke andre inngrep med.

¹ In case of caesarean section no other interventions are counted.

K i l d e: Medisinsk fødselsregister. Source: Medical Birth Registry.

Tabell 34. Fødte etter barnets nummer. Absolutte tall og prosent. Fylke. 1988 Births by parity. Absolute figures and per cent. County. 1988

Morens bostedsfylke County of residence of mother		I alt Total	1. barn 1st child	2. barn 2nd child	3. barn 3rd child	4. og høyere 4th or higher	Nummer uoppgitt Parity unknown
		Absolutte tall			Absolute figures		
I alt	Total	57 858	25 246	20 034	9 034	3 125	419
Østfold		2 764	1 259	1 013	365	120	7
Akershus		5 845	2 593	2 217	786	190	59
Oslo		6 686	3 709	2 034	622	287	34
Hedmark		2 006	893	705	291	101	16
Oppland		2 055	908	754	309	81	3
Buskerud		2 786	1 242	999	409	126	10
Vestfold		2 460	1 032	930	374	118	6
Telemark		2 053	906	708	321	105	13
Aust-Agder		1 239	470	439	251	77	2
Vest-Agder		2 091	811	700	373	172	35
Rogaland		5 433	2 180	1 844	1 036	350	23
Hordaland		6 083	2 517	2 047	1 083	408	28
Sogn og Fjordane		1 433	528	475	307	106	17
Møre og Romsdal		3 177	1 238	1 077	630	228	4
Sør-Trøndelag		3 579	1 655	1 237	549	127	11
Nord-Trøndelag		1 692	709	602	265	99	17
Nordland		3 249	1 259	1 125	565	235	65
Troms		2 098	846	749	332	117	54
Finnmark		1 127	491	379	166	78	13
				Prosent	Per cent		
I alt		100,0	43,6	34,6	15,6	5,4	0,7
Østfold		100,0	45,5	36,6	13,2	4,3	0,3
Akershus		100,0	44,4	37,9	13,4	3,3	1,0
Oslo		100,0	55,5	30,4	9,3	4,3	0,5
Hedmark		100,0	44,5	35,1	14,5	5,0	0,8
Oppland		100,0	44,2	36,7	15,0	3,9	0,1
Buskerud		100,0	44,6	35,9	14,7	4,5	0,4
Vestfold		100,0	42,0	37,8	15,2	4,8	0,2
Telemark		100,0	44,1	34,5	15,6	5,1	0,6
Aust-Agder		100,0	37,9	35,4	20,3	6,2	0,2
Vest-Agder		100,0	38,8	33,5	17,8	8,2	1,7
Rogaland		100,0	40,1	33,9	19,1	6,4	0,4
Hordaland		100,0	41,4	33,7	17,8	6,7	0,5
Sogn og Fjordane		100,0	36,8	33,1	21,4	7,4	1,2
Møre og Romsdal		100,0	39,0	33,9	19,8	7,2	0,1
Sør-Trøndelag		100,0	46,2	34,6	15,3	3,5	0,3
Nord-Trøndelag		100,0	41,9	35,6	15,7	5,9	1,0
Nordland		100,0	38,8	34,6	17,4	7,2	2,0
Troms		100,0	40,3	35,7	15,8	5,6	2,6
Finnmark		100,0	43,6	33,6	14,7	6,9	1,2

K i l d e: Medisinsk fødselsregister. Source: Medical Birth Registry.

Tabell 35. Mødreddeligheten ved svangerskap, fødsel og i barselseng Maternal mortality

År ¹ Year ¹	Antall	Number	Kvinner døde i svangerskap og barselseng Maternal deaths	
	Døde mødre Maternal deaths	Fødte barn ² Births ²	Pr. 1 000 fødte barn Per 1 000 births	Pr. 100 000 kvinner i alder 15-49 år Per 100 000 females at ages 15-49 years
1936-1940	107	45 595	2,35	13,2
1941-1945	131	56 535	2,32	15,5
1946-1950	77	66 153	1,16	9,2
1951-1955	47	63 466	0,74	5,8
1956-1960	32	63 933	0,50	4,0
1961-1965	14	64 792	0,22	1,7
1966-1970	12	67 449	0,18	1,7
1971-1975	5	61 957	0,08	0,6
1976-1980	5	52 121	0,10	0,6
1981-1985	1	50 953	0,02	0,1
1985	1	51 413	0,02	0,1
1986	2	52 782 ³	0,04	0,2
1987	3	54 232	0,06	0,3
1988	2	57 734 ⁴	0,03	0,2

¹ Årsgjennomsnitt for femårsperioden. ² Levendefødte + dødfødte med oppgitt svangerskapstid på 28 uker og over. ³ Andelen fødte i 1986 er rettet fra 52 514 til 52 782. ⁴ Stemmer ikke helt med tallet i tabellene 30-34.

¹ Annual average for the five-year period. ² Live births + stillbirths with reported period of gestation 28 weeks and over. ³ The number of births in 1986 is corrected from 52 514 to 52 782. ⁴ Not fully comparable with the figures in tables 30-34.

Tabell 36. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår Perinatal and infant mortality

År ¹ Year ¹	Døde pr. 1 000 fødte Deaths per 1 000 births		Døde pr. 1 000 levendefødte Deaths per 1 000 live births				
	Dødfødte ² Stillbirths ²	Dødfødte + døde under 1 uke Perinatal mortality	Under 24 timer Under 24 hours	Under 1 uke Under 1 week	Under 4 uker Under 4 weeks	4 uker - under 1 år 4 weeks - under 1 year	I alt under 1 år Under 1 year, total
1936-1940	22,6	38,3	8,3	16,1	21,3	18,1	39,4
1941-1945	20,2	32,6	7,3	12,7	18,4	18,9	37,3
1946-1950	17,5	30,0	7,0	12,6	16,0	15,1	31,1
1951-1955	15,3	26,1	6,0	11,0	13,1	9,5	22,6
1956-1960	14,3	24,5	5,8	10,4	12,4	7,5	19,9
1961-1965	12,4	22,5	5,7	10,2	12,0	5,1	17,1
1966-1970	11,1	20,1	5,3	9,1	10,3	3,6	13,9
1971-1975	9,1	16,4	4,5	7,4	8,4	3,2	11,6
1976-1980	7,1	12,0	2,8	4,9	5,9	3,2	9,0
1981-1985	5,7	9,5	2,3	3,8	4,6	3,5	8,1
1985	5,2	9,1	2,3	3,9	4,7	3,8	8,5
1986	4,8	8,0	2,1	3,3	4,2	3,7	7,9
1987 ³	4,2	7,9	2,3	3,7	4,7	3,7	8,4
1988	4,3	7,9	2,3	3,6	4,5	3,8	8,3

¹ Årsgjennomsnitt for femårsperioden. ² Født uten liv med oppgitt svangerskapstid 28 uker og over.

³ Tall for 1987 er til dels revidert.

¹ Annual average for the five-year period. ² Foetal deaths with reported period of gestation 28 weeks and over. ³ Figures for 1987 are partly revised.

Tabell 37. Dødeligheten omkring fødselen og i første leveår. Fylke Perinatal and infant mortality.
 County

Nr. Fylke No. County	Dødfødte + døde under 1 uke pr. 1 000 fødte Perinatal deaths per 1 000 births						Døde i 1. leveår pr. 1 000 levendefødte Infant deaths under 1 year per 1 000 live births						
	1956-	1960-	1964-	1971-	1976-	1981-	1949-	1956-	1960-	1964-	1971-	1976-	1981-
	1959	1963	1967	1975	1980	1985	1952	1959	1963	1967	1975	1980	1985
HELE LANDET THE WHOLE COUNTRY	24,7	23,3	21,1	16,4	12,0	9,3	26,3	20,1	17,8	15,6	11,6	9,0	8,1
01 Østfold	24,4	25,8	22,4	15,6	12,5	10,1	24,4	19,3	21,3	17,0	11,1	7,3	6,8
02 Akershus	22,1	23,5	19,7	13,8	11,0	8,4	20,8	17,6	16,9	13,7	9,2	8,1	6,4
03 Oslo	23,6	21,8	19,2	15,0	10,2	7,8	20,8	17,6	14,6	13,5	10,8	7,9	7,2
04 Hedmark	26,7	23,2	22,3	16,8	12,5	10,9	26,6	20,8	18,6	17,2	12,5	8,3	8,4
05 Oppland	27,9	24,3	23,1	18,9	14,7	9,9	21,8	19,4	15,4	14,8	14,0	12,4	8,1
06 Buskerud	27,7	22,9	19,7	15,9	11,5	12,6	23,7	21,0	16,7	12,8	11,4	9,4	8,5
07 Vestfold	22,2	24,2	22,4	16,0	12,3	8,6	22,2	17,1	19,9	18,0	11,4	9,1	7,1
08 Telemark	26,6	25,1	21,0	18,8	12,4	11,6	23,7	21,9	19,4	16,4	12,9	10,5	9,2
09 Aust-Agder	26,8	23,0	20,4	16,0	12,5	8,7	26,2	20,7	20,3	17,4	10,5	8,6	9,7
10 Vest-Agder	21,8	24,1	19,6	16,1	13,1	9,9	28,0	19,6	20,9	17,4	11,1	10,3	9,7
11 Rogaland	24,6	22,3	22,8	15,1	11,9	8,7	29,4	20,8	16,1	15,3	11,7	9,5	9,9
12 Hordaland ¹	23,2	21,3	18,8	16,2	10,9	8,2	24,2	17,4	15,1	12,4	9,7	7,2	7,4
13 Bergen ¹	26,8	21,3	19,5	.	.	.	21,3	16,3	13,9	11,0	.	.	.
14 Sogn og Fjordane ..	25,2	21,8	18,6	17,8	13,3	8,3	24,3	20,7	15,2	15,3	11,5	8,6	6,6
15 Møre og Romsdal ...	23,6	20,6	20,1	15,9	12,5	9,5	27,3	18,4	15,4	14,6	11,9	8,5	7,8
16 Sør-Trøndelag	28,2	21,3	23,1	17,4	13,2	10,3	25,0	20,0	17,1	17,2	13,2	10,9	9,6
17 Nord-Trøndelag	24,2	23,4	22,3	17,0	12,3	11,5	28,4	18,0	15,9	14,8	11,0	8,8	10,6
18 Nordland	23,7	26,2	23,1	19,4	14,0	9,7	32,8	23,1	22,5	20,2	13,5	10,3	7,2
19 Troms	24,7	24,8	22,7	17,2	12,1	7,2	37,1	29,3	22,8	19,3	13,8	9,1	7,1
20 Finnmark	27,3	29,6	21,6	19,6	12,0	10,6	46,5	32,7	28,0	18,9	16,0	11,4	9,4

¹ Hordaland og Bergen slått sammen til ett fylke fra 1. januar 1972.

¹ Hordaland and Bergen incorporated from 1 January 1972.

Tabell 38. Dødeligheten i første leveår, etter årsak Infant mortality by cause

Internasjonal detaljert liste 1975 International detailed list 1975	Dødsårsak Cause of death	Døde pr. 10 000 levendefødte Deaths per 10 000 live births						
		1961- 1965	1966- 1970	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1987	1988
	I alt Total	171,2	139,1	116,3	90,2	80,7	84,2	82,9
763, 767, 772	Fødselsskader	18,3	12,9	8,1	5,1	3,3	1,9	2,1
Res. 760-79	Andre tilstander i forbindelse med svangerskap eller fødsel eller som er spesifikke for barn i 1. leveår	72,6	65,6	51,3	29,1	19,3	24,8	32,7
	Medfødte misdannelser							
740-744	I nervesystemet og sanse- organene	7,8	6,1	5,5	5,4	3,8	2,4	1,0
745-747	I hjerte og kar	15,5	13,5	13,5	12,4	10,9	14,8	7,8
Res. 740-759	Andre	10,5	8,1	9,4	8,6	11,1	11,8	8,7
009	Diaré sykdommer	2,8	2,0	1,0	0,5	0,4	-	-
Res. 001-136	Andre infeksjose sykdommer	1,5	1,7	2,4	3,0	2,6	0,7	1,4
320-322	Meningitt	1,3	1,0	0,8	0,6	0,7	0,4	0,7
323-389	Andre sykdommer i nerve- systemet og sanseorganene	2,0	1,5	1,3	0,6	0,9	1,1	1,4
466, 480-490	Influenza, lungebetennelse og bronkitt	14,8	7,9	5,7	4,4	4,1	2,2	2,3
Res. 460-519	Andre sykdommer i åndedretts- organene	1,0	0,6	0,7	0,8	1,4	0,9	0,9
798.0 ¹	Krybbedødsyndromet	6,1	6,0	7,4	12,6	17,5	18,9	21,2
Res. 140-799	Andre sykdommer og tilstander og andre ubestemte årsaker	12,2	7,1	6,4	5,4	3,9	3,0	2,1
E 911-E 913	Kvelning	4,2	4,5	2,1	1,2	0,4	0,6	0,2
Res. E 800- E 949, E 980- E 989	Alle andre ulykker	0,5	0,4	0,6	0,3	0,2	0,6	0,5
E 960-E 969	Drap	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	-

¹ Svarer til 795 Plutselig død, ukjent årsak i ICD-8.¹ Corresponding to 795 Sudden death, cause unknown in ICD-8.

Tabell 39. Dødsfall omkring fødselen og i første leveår, etter årsak. 1988 Perinatal and infant deaths, by cause. 1988

Internasjonal detaljert liste ICD-9 International detailed list ICD-9		Dødsårsak Cause of death	Levendefødte, døde i 1. leveår				Infant deaths	
			I alt under 1 år Total under 1 year	Under 24 timer Under 24 hours	24 timer - 6 dager 24 hours - 6 days	7-27 dager 7-27 days	I alt under 4 uker Total under 4 weeks	4 uker - under 1 år 4 weeks - under 1 year
	I alt Total		477	130	75	54	259	218
760	Sykdommer og tilstander hos moren		18	7	7	4	18	-
761	Komplikasjoner hos moren i svangerskapet .		34	17	13	4	34	-
762	Komplikasjoner i mor- kake, navlesnor og fosterhinner		62	40	18	4	62	-
763, 767, 772	Vanskelig fødsel og fødselsskader		12	4	3	4	11	1
764, 765, 766	Feilernæring, prematuritet og postmaturitet .		10	9	1	-	10	-
768, 769, 770	Asfyksi og andre tilstander i åndedrettsorganene		51	22	6	4	32	19
771	Infeksjoner spesifikke for den perinatale periode		8	2	3	3	8	-
775, 776, 777	Andre spesifikke sykdommer hos foster og nyfødt		5	-	4	1	5	-
	Medfødte misdannelser							
740, 741, 742	I nervesystemet		6	3	1	1	5	1
745, 746, 747	I hjerte og kar		45	3	10	8	21	24
753	I urinorganene		6	5	1	-	6	-
758	Kromosomsykdommer ...		13	2	2	4	8	5
Res. 740-759	Andre		31	13	5	4	22	9
001-136	Infeksiøse sykdommer ..		8	1	-	2	3	5
466, 480-490	Bronkitt, influensa og lungebetennelse		13	-	-	-	-	13
798.0	Krybbedødsyndromet		122	-	-	7	7	115
Res. 001-799	Alle andre sykdommer ..		29	2	1	3	6	23
E911-913	Kvelning		1	-	-	-	-	1
Res. E800-949, E980-989	Alle andre ulykker/ skader		3	-	-	1	1	2
E960-969	Drap		-	-	-	-	-	-

Tabell 40. Dødfødte, perinatale dødsfall og perinatal dødelighet, etter årsak. 1988 Stillbirths, perinatal deaths and perinatal mortality, by cause. 1988

Internasjonal detaljert liste ICD-9 International detailed list ICD-9	Dødsårsak Cause of death	Dødfødte Still- births	Perina- tale døde Perina- tal deaths	Perinatale dødsfall		Perinatal deaths	
				Pr. 10 000 fødte Per 10 000 births	Dødfødte pr. 10 000 fødte Stillbirths per 10 000 births	Døde i 1. leveuke pr. 10 000 levendefødte Deaths under 1 week per 10 000 live- births	
	I alt Total	248	453	78,5	43,0	35,6	
760	Sykdommer og til- stander hos moren ...	19	33	5,7	3,3	2,4	
761	Komplikasjoner hos moren i svanger- skapet	4	34	5,9	0,7	5,2	
762	Komplikasjoner i mor- kake, navlesnor og fosterhinner	148	207	35,9	25,6	10,3	
763, 767, 772	Vanskelig fødsel og fødselsskader	-	9	1,6	-	1,6	
764, 765, 766	Feilernæring, pre- maturitet og post- maturitet	-	11	1,9	-	1,9	
768, 769, 770	Asfyksi og andre tilstander i ånde- drettsorganene	26	52	9,0	4,5	4,5	
771	Infeksjoner, spesi- fikke for den peri- natale periode	1	7	1,2	0,2	1,0	
773, 774	Hemolyttisk sykdom og annen perinatal gulsott	1	1	0,2	0,2	-	
775, 776, 777	Andre spesifikke sykdommer hos foster og nyfødt	1	5	0,9	0,2	0,7	
778	Tilstander som på- virker huden og tem- peraturreguleringen hos foster og nyfødt	1	1	0,2	0,2	-	
779	Andre og ubestemte tilstander hos foster og nyfødt	15	15	2,6	2,6	-	
	Medfødte misdannelser						
740, 741, 742	I nervesystemet ...	12	14	2,4	2,1	0,3	
745, 746, 747	I hjerte og kar ...	4	16	2,8	0,7	2,1	
753	I urinorganene	3	8	1,4	0,5	0,9	
758	Kromosomsykdommer .	4	8	1,4	0,7	0,7	
Res. 740-759	Andre medfødte misdannelser	9	29	5,0	1,6	3,5	
Res. 001-799, E800-989	Alle andre sykdommer og tilstander	-	3	0,5	-	0,5	

6. HELSEFORHOLD

6.1. Meldepliktige sykdommer

Grunnlaget for statistikken

Fra 1. januar 1975 ble det etablert et nytt rapporteringssystem - MSIS - Meldingssystem for infeksjonssykdommer. Dette systemet avløste det tidligere meldingssystem for epidemiske og andre smittsomme sykdommer.

MSIS tar i første rekke sikte på en sentral overvåking av den epidemiske situasjon i Norge. Rapporteringen av sykdommer skjer dels som nominativ melding (dvs. med pasientidentifikasjon), dels ved summarisk ukentlig melding. Statens institutt for folkehelse er sentral datainstans for meldesystemet, og det produseres løpende rapporter.

For tuberkuløse sykdommer er det meldeplikt til Det sentrale tuberkuloseregister. Tabellene over registrerte tilfelle av tuberkuløse sykdommer er utarbeidd på grunnlag av databånd mottatt fra det sentrale registeret.

Kreftregisteret ble opprettet 1. januar 1952. Melding om diagnostiserte tilfelle av ondartede svulster skal sendes Kreftregisteret fra alle sykehus og fra alle patologiske og radiologiske institutter.

Oversikt over nye tilfelle av kreft blir gitt direkte fra Kreftregisteret.

Noen hovedresultater

Blant infeksjonssykdommer som meldes summarisk gjaldt det største antallet i 1988 tilfelle av influensaliknende sykdom med vel 179 000 tilfelle. Det meldes også årlig høye antall av streptokokk-infeksjoner og akutte mage-/tarminfeksjoner. Det er en sterkt synkende tendens i antall meldte tilfelle av vanlige barnesykdommer, og i 1988 ble det meldt knapt 300 tilfelle av kikhoste og vel 130 tilfelle av meslinger. Fra og med 1988 meldes meslinger nominativt. Antall tilfelle av kusma er også synkende, selv om det i 1988 fremdeles ble meldt om ca. 2 500 tilfelle. Fra og med 1988 er også tilfelle av chlamydiainfeksjon meldt til MSIS, og det var nær 13 000 tilfelle dette året.

Totalt sett har antall nominativt meldte tilfelle av infeksjonssykdommer gått ned fra 8 900 i 1987 til 6 900 i 1988, noe som i hovedsak skyldes administrative endringer ved melding av sepsis/-bakteriemi. Stafylokokkinfeksjoner hos nyfødte har vist stadig stigning fram til 1987, men økte ikke fra 1987 til 1988. Antall tilfelle av meningokokkinfeksjon er blitt halvert siden 1985, og var på 164 i 1988.

Aldersfordelingen ved nominativt meldte tilfelle viser at hepatitt særlig gjelder personer mellom 15 og 35 år. Meningokokkinfeksjoner opptrer oftest blant barn og ungdom.

På 1980-tallet har sykdommen aids kommet til blant infeksjonssykdommene, og har vært meldepliktig gjennom MSIS siden 1983. Det ble diagnostisert flest nye tilfelle av HIV-infeksjon i 1985 (209), mens det i 1989 ble diagnostisert 118 nye tilfelle. De siste årene har heteroseksuell praksis blitt viktigere som risikofaktor ved siden av homo-/biseksuell praksis og sprøytemisbruk. I forhold til innbyggertallet i det enkelte fylket, er det flest diagnostiserte HIV-positive i Oslo, Akershus og Buskerud. I Sogn og Fjordane er det ikke meldt om HIV-positive personer. Antall aids-tilfelle har økt jevnt siden det første tilfellet ble meldt i 1983. Pr. 31. desember 1989 var det meldt om 145 aids-pasienter, hvorav 94 er døde.

Tallet på meldte tilfelle av tuberkulose er noe lavere enn tidligere, nær 180. Av disse er de fleste lungetuberkulose. Sett i forhold til befolkningen utgjorde nye tilfelle av tuberkulose 4 pr. 100 000 i 1988. Det er flest tilfelle av tuberkulose pr. 100 000 innbyggere i eldre aldersgrupper.

Tallet på meldte tilfelle av kreft har økt både blant menn og kvinner. I 1988 ble det meldt vel 8 700 tilfelle av kreft blant menn og vel 8 200 blant kvinner, mot henholdsvis knapt 7 000 og 6 700 i slutten av 1970-årene. For menn er de vanligste former kreft i fordøyelsesorganene, for kvinner kreft i brystkjertelen og kjønnsorganene. Antall meldte tilfelle av kreft i åndedretsorganene er fortsatt økende for kvinner, men har ikke økt de 3 siste årene for menn. Sammenliknet med 1980 lå tallet for menn 20 prosent over i 1988 og for kvinner 66 prosent over. Antall meldte tilfelle ligger fortsatt langt høyere blant menn enn blant kvinner, nesten 3 ganger så høyt i 1988.

6.2. Tannhelse og helseforhold ellers

Grunnlaget for statistikken

I henhold til lov om tannhelsetjenesten av 3. juni 1983 har fylkeskommunen ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Den offentlige tannhelsetjenesten skal i første rekke dekke barn og ungdom fra 0 til 18 år. Fylkeskommunen skal også sørge for samordning av offentlig tannhelsetjeneste og privat praksis.

Helsedirektoratet inneholder årlig oppgaver over virksomheten innenfor tannhelsetjenesten fra hvert fylke, og det blir utarbeidd en årsmelding som inneholder tabeller over undersøkte og om karies (tannr te) på ulike alderstrinn.

Opplysninger om salg av legemidler mv. fra apotek innhentes av Helsedirektoratet. Oppgaver over omsetning av spesialpreparater til bruk i behandlingen av ulike sykdomsgrupper blir gitt av Norsk Medisinaldepot.

Noen hovedresultater

Tall for hele landet i 1988 viser at 5 prosent av 18-åringene ikke hadde hatt karies noen gang. Tilsvarende tall for 12-åringer og 5-åringer var henholdsvis 28 og 58 prosent. Tallene for ny og tidligere karieserfaring under ett viste at de undersøkte på 18-årstrinnet gjennomsnittlig hadde 8,1 tenner med karies.

Tallene for omsetning av spesialiteter (dvs. medisiner for spesielle formål), viser at den største gruppen spesialpreparater gjaldt sykdommer i hjerte og kretsløp. Deretter kom sentralnervesystemet, dvs. psykofarmaka mv. I alt gikk salget av spesialiteter opp i 2,25 milliarder kroner i 1988.

6. HEALTH CONDITIONS

6.1. Notifiable diseases

Statistical basis

From 1 January 1975 a revised reporting system was introduced for infectious diseases. The administration of the reporting system is laid to the National Institute of Public Health. The reports are submitted by physicians etc., partly as individual records and partly as summary reports for each week.

The statistics on infectious diseases are based on data from this registration system.

The statistics on tuberculosis are based on data from the National Tuberculosis Register.

The Cancer Registry of Norway has been in operation since 1 January 1952. From that time compulsory notification was introduced for all diagnosed cases of cancer.

Data for new cases are provided directly from the Cancer Registry.

Some main results

The number of individually notified cases of infectious diseases showed a decrease from 8 900 in 1987 to 6 900 in 1988. The increase was considerable for salmonella infections and for staphylococcal infections of newborn. None of these diseases showed further increase in 1988. The decrease in the total number of individually notified cases from 1987 to 1988 was mainly due to administrative changes in the reporting of sepsis/bakteriemi.

The age distribution of individually reported diseases shows that hepatitis is most frequent among persons of age 15 to 35 years. Meningococcal infections are most frequent among children and young persons.

Aids has been notified since 1983, and HIV-infection since 1986. The highest number of HIV-infections was diagnosed in 1985 (209). In 1989 118 new cases was diagnosed. The number of aids-diseased persons has been increasing steadily since 1983. 145 aids-patients has been notified until the end of 1989. 94 of these died.

The annual number of reported new cases of bacillary tuberculosis has varried between 150 and 200 in recent years. Most cases (per 100 000 population) are reported for persons in higher age groups.

The number of new cases of cancer has increased from 14 600 to 17 000 between 1980 and 1988. A considerable increase refers to cancer of respiratory organs for both sexes.

Compared to 1980, this sort of cancer showed an increase of 20 per cent for men and 66 per cent for women.

6.2. Dental health status and other health conditions

Statistical basis

According to law of 3 June 1983 the counties are responsible for the public dental health service. Annual reports on the activity are sent to the Directorate of Health, who provides tables on dental health status.

The statistics on sales by pharmacies are provided by the Directorate of Health, and Norwegian Medicinal Depot has provided the basic data on the sales of pharmaceutical specialities.

Tabell 41. Summarisk meldte tilfelle av infeksjonssykdommer   Summarily notified cases of infectious diseases

Diagnose Diagnosis	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Influensaliknende sykdom Influenza	171 805	192 021	187 436	191 579	147 913	179 476
Streptokokkinfeksjon Streptococ- cal infections	53 812	50 308	49 217	48 502	52 184	79 347
Mononucleose Mononucleosis	3 834	4 182	4 698	5 007	5 134	5 325
Mykoplasmainfeksjon Pneumonia, mycoplasmal	6 139	4 337	5 334	4 981	5 369	6 383
Meslinger ¹ Measles ¹	6 181	1 775	1 312	1 219	563	-
Røde hunder Rubella	3 658	6 385	9 644	3 132	1 529	1 088
Kusma Mumps	8 682	11 945	5 076	3 170	3 346	2 468
Kikhoste, 2 år og over Whooping cough, 2 years and over	2 814	1 338	1 184	778	639	285
Akutt mage-/tarminfeksjon Acute gastroenteritis	36 224	38 462	40 798	48 444	48 525	43 118
Matforgiftning, trolig bakterietok- sinbetinget Food poisoning, pro- bably bacterial	865	913	993	1 051	1 706	1 435
Skabb Scabies	7 815	6 595	5 912	5 346	4 695	4 040
Lus Pediculosis	7 225	5 413	4 751	4 016	3 722	4 127
Gonoré Gonorrhoea	7 992	7 462	6 225	5 644	3 893	2 547
Syfilis Syphilis	175	149	123	84	71	66
Venerisk lymfogr./bløt sjanker Lymphogranuloma venereum and chancroid	61	43	55	61	74	66
Herpes genitalis infeksjon Genital herpes	2 299	2 124	2 121	1 924	2 090	2 096
Chlamydiainf. (genital) Genital chlamydiainf.	..	..	..	..	..	12 772

¹ Se nominativt meldte tilfelle fra og med 1988.

¹ See individually notified cases from 1988.

K i l d e: Statens institutt for folkehelse, MSIS.   Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 42. Nominativt¹ meldte tilfelle av infeksjonssykdommer Individually¹ notified cases of infectious diseases

Diagnose Diagnosis	1983	1984	1985	1986	1987	1988
I alt Total	6 741	7 115	8 391	8 806	8 900	6 905
Hepatitt A (infeksiøs) Hepatitis A (infectious)	268	195	260	170	92	146
Hepatitt B (serum) Hepatitis B (serum)	424	329	322	284	151	92
Hepatitt, viral (ikke spesifisert og annen) Hepatitis, viral (other and unspecified)	48	39	37	23	13	3
Tyfoidfieber Typhoid fever	19	11	23	12	24	21
Paratyfoidfieber Paratyphoid fever	8	8	8	7	16	22
Salmonellose (annen) Other salmo- nella infections	557	655	863	1 013	1 576	1 262
Dysenteri (basillær) Bacillary dysentery	155	148	156	119	136	123
Dysenteri (amøbe) Amoebiasis	29	36	52	32	56	51
Protozo- el. ormsykdom (annen) Protozoal infection or helminthiasis (other)	181	217	261	234	393	383
Toksoplasmose (klin. positiv) Toxo- plasmosis (clin. active)	3	8	5	2	5	6
Meningokokkinfeksjon Meningococcal infections	367	308	323	276	250	164
Meningitt, annen bakteriell Menin- gitis, other bacterial	173	179	161	123	114	113
Meningitt, viral Viral meningitis	86	63	41	19	23	20
Meningitt, ikke spesifisert og annen Meningitis, other and unspecified ..	34	27	28	40	35	31
Encefalitt, viral Viral enceph- litis	18	26	7	13	12	16
Meslinger ² Measles ²	..	..	..	..	..	133
Ornitose Psittacosis	333	54	76	52	184	285
Malaria Malaria	69	69	53	68	47	53
Tularemi Tularamia	-	19	44	2	8	3
Stafylokokkinfeksjon hos nyfødte Staphylococcale infection of newborn	696	1 066	1 651	1 882	1 997	1 975
Sepsis, diverse Sepsis div.	2 066	2 522	2 738	2 693	2 055	440 ³
Annen alvorlig infeksjonssykdom, diverse Other serious infections .	1 003	1 073	1 227	1 728	1 699	1 522
Kikhoste, under 2 år Whooping cough, under 2 years	155	37	43	11	14	12
Vaksinasjonskomplikasjoner Compli- cations in prophylaxis with vaccines	47	25	9	3	-	5
Alvorlig følge etter infeksjon Se- rious sequelae after infection	2	1	3	-	-	24

I tillegg er meldt 4 tilfelle av tetanus.
In addition 4 cases of tetanus are notified.

¹ Med pasientidentifikasjon. ² Se summarisk meldte tilfelle fram til 1988. ³ Administrative endringer ved melding av sepsis/bakteriemi.

¹ Individual records. ² See summarily notified cases until 1988. ³ Administrative changes in the reporting of sepsis/bakteriemi.

K i l d e: Statens institutt for folkehelse, MSIS. Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 43. Nominativt¹ meldte tilfelle av infeksjonssykdommer, etter alder og diagnose. 1988
 Individually¹ notified cases of infectious diseases, by age and diagnosis. 1988

Kjønn Diagnose Sex Diagnosis ²	I alt Total	Alder. År Age. Years									
		-1	1-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-
I alt Total	6 905	2 453	791	573	798	814	580	292	248	206	150
Hepatitt A (infeksiøs)	146	1	15	15	32	41	23	7	4	3	5
Hepatitt B (serum)	92	-	-	2	33	32	14	5	2	1	3
Hepatitt, viral (ikke spesifisert og annen)	3	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-
Tyfoidfieber	21	-	1	8	4	5	3	-	-	-	-
Paratyfoidfieber	22	1	-	3	1	6	5	3	-	3	-
Salmonellose (annen)	1 262	37	82	103	250	292	207	106	105	56	24
Dysenteri (basillær)	123	2	14	13	22	31	23	9	3	4	2
Dysenteri (amøbe)	51	-	2	5	13	13	12	4	1	1	-
Protozo- el. ormsykd. (annen)	383	1	76	70	73	88	51	19	2	-	3
Toksoplasmose (klin. positiv)	6	-	-	1	2	1	1	1	-	-	-
Meningokokkinfeksjon	164	23	41	29	42	7	2	4	5	7	4
Meningitt, annen bakteriell ..	113	31	29	6	7	6	5	7	8	11	3
Meningitt, viral	20	-	1	5	3	6	3	1	1	-	-
Meningitt, ikke spesifisert og annen	31	2	1	10	8	3	2	-	-	2	3
Encefalitt, viral	16	1	-	1	3	2	-	1	4	3	1
Meslinger	133	8	24	67	28	4	1	1	-	-	-
Ornitose	285	-	-	57	82	43	58	24	10	5	6
Malaria	53	-	1	7	9	17	6	7	4	-	2
Tularemi	3	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Stafylokokkinfeksjon hos nyfødte	1 975	1 973	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sepsis, diverse	440	58	66	24	18	34	28	26	45	63	78
Annen alvorlig infeksjons- sykdom, diverse	1 522	304	430	136	162	180	133	64	53	44	16
Kikhoste, under 2 år	12	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Vaksinasjonskomplikasjoner ...	5	1	1	1	-	1	-	-	-	1	-
Alvorlig følge etter infeksjon	24	2	1	10	4	2	3	1	-	1	-

I tillegg er meldt 4 tilfelle av tetanus.
 In addition 4 cases of tetanus are notified.

¹ Med pasientidentifikasjon.

¹ Individual records. ² For English translation of diagnosis, see table 42.

K i l d e: Statens institutt for folkehelse, MSIS.

Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 44. HIV-infeksjon etter risikofaktor og diagnoseår¹ HIV-infection by risk factor and year of diagnosis¹

Risikofaktor Risk factor	Antall tilfelle Number of cases							
	1984-1989		1984	1985	1986	1987	1988	1989
	Antall Number	Prosent Per cent						
Alle risikofaktorer All risk factors ..	869	100	17	209	190	191	144	118
Homo-/biseksuell mann (1) Homo-/bisexual male (1)	337	37,8	16	98	66	68	45	44
Sprøytemisbruk (2) Intravenous druguser (2)	287	33,0	1	75	96	65	30	20
Kombinasjonen 1+2 Combination of 1+2 ..	22	2,5	-	6	8	2	2	4
Hemofili/koagul. feil Haemophilia/ coagulation disorder	21	2,4	-	20	1	-	-	-
Fått blod/blodprodukt Transfusion	20	2,3	-	3	-	6	10	1
Heteroseksuell praksis Heterosexual contact	168	19,3	-	7	17	49	52	43
Barn av HIV-pos. mor Child of HIV- pos. mother	4	0,5	-	-	1	-	-	3
Annet/ukjent Other/unknown	10	1,2	-	-	1	1	5	3

¹ Diagnoseår benyttes her i stedet for meldeår, fordi det ikke ble innført meldeplikt før i 1986.

¹ Year of diagnosis is used instead of year of notification, since 1986 was the first year of notifiable HIV-infection.

K i l l e: Statens institutt for folkehelse, MSIS.

Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 45. HIV-infeksjon meldt pr. 31. desember 1989. Fylke HIV-infection notified per 31 December 1989. County

Fylke County	Meldt 1984-1989 Notified 1984-1989	Meldt 1989 Notified 1989	Pr. 100 000 innbyggere Per 100 000 population	Prosent Per cent
I alt Total	869	135	20,6	100,0
01 Østfold	21	6	8,3	2,4
02 Akershus	100	22	24,4	11,5
03 Oslo	473	65	104,9	54,4
04 Hedmark	8	1	4,2	0,9
05 Oppland	7	-	3,9	0,8
06 Buskerud	36	5	16,4	4,1
07 Vestfold	19	1	10,0	2,2
08 Telemark	10	2	6,3	1,2
09 Aust-Agder	7	1	7,0	0,8
10 Vest-Agder	10	2	7,1	1,2
11 Rogaland	29	6	8,5	3,3
12 Hordaland	33	7	8,0	3,8
14 Sogn og Fjordane ...	-	-	-	-
15 Møre og Romsdal	9	-	3,8	1,0
16 Sør-Trøndelag	21	7	8,4	2,4
17 Nord-Trøndelag	5	2	3,8	0,6
18 Nordland	12	-	5,0	1,4
19 Troms	18	2	12,0	2,1
20 Finnmark	1	-	1,4	0,1
Ukjent/utland Unknown/ abroad	50	6	.	5,8

K i l l e: Statens institutt for folkehelse, MSIS.

Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 46. Aids etter risikofaktor og meldeår Aids by risk factor and year of notification

Risikofaktor Risk factor	Antall tilfelle Number of cases									
	1983-1989		1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	
	Antall Number	Prosent Per cent								
Alle risikofaktorer All risk factors	145	100,0	2	4	11	18	35	30	45	
Homo-/biseksuell (1) Homo-/bisexual (1) ..	106	73,1	2	4	9	13	27	19	32	
Sprøytemisbruk (2) Intravenous druguser (2)	8	5,5	-	-	1	1	2	1	3	
Kombinasjonen 1+2 Combination of 1+2	1	0,7	-	-	-	-	-	-	1	
Hemofili/koagul.feil Haemophilia/coagu- lation disorder	5	3,5	-	-	1	2	-	1	1	
Fått blod/blodprodukt Transfusion	11	7,6	-	-	-	1	2	5	3	
Heteroseksuell praksis Heterosexual contact	11	7,6	-	-	-	1	4	3	3	
Barn av HIV-pos. mor Child of HIV-pos. mother	1	0,7	-	-	-	-	-	-	1	
Annet/ukjent Other/unknown	2	1,4	-	-	-	-	-	1	1	

K i l d e: Statens institutt for folkehelse, MSIS.
Source: National Institute of Public Health, MSIS.

Tabell 47. Aids 1983-1989. Nye tilfelle og døde pr. år Aids 1983-1989. New cases and deaths per year

	Antall nye tilfelle/antall døde Number of new cases/number of deaths							
	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	
Nye tilfelle New cases	2	4	11	18	35	30	45	
Døde Deaths	2	0	9	12	22	23	26	

K i l d e: Statens institutt for folkehelse. Source: National Institute of Public Health.

Tabell 48. Registrerte tilfelle av smitteførende tuberkulose, etter lokalisasjon Notified cases of bacillary tuberculosis, by site

Lokalisasjon Site	Tilfelle i alt Cases, total				Nye tilfelle New cases			
	1985	1986	1987	1988	1985	1986	1987	1988
Antall tilfelle Number of cases								
I alt Total	232	212	176	184	200	181	146	166
Lungene Lung	193	183	152	160	166	156	127	144
Tarmkanalen Intestines	1	1	1	1	1	1	1	1
Urin- og kjønnsorganene Genito- urinary system	26	17	14	14	24	14	11	12
Bein og ledd Bones and joints	5	1	1	3	3	-	-	3
Lymfekjertler Lymphatic system	3	4	2	3	2	4	2	3
Huden Skin and subcutaneous cellular tissue	3	4	5	2	3	4	4	2
Andre organer Other sites	1	2	1	1	1	2	1	1
Pr. 100 000 innbyggere Per 100 000 population								
I alt	5,6	5,1	4,1	4,4	4,8	4,3	3,5	3,9
Lungene	4,6	4,4	3,6	3,8	4,0	3,7	3,0	3,4
Tarmkanalen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Urin- og kjønnsorganene	0,6	0,4	0,3	0,3	0,6	0,3	0,3	0,3
Bein og ledd	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	-	-	0,1
Lymfekjertler	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Huden	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Andre organer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

K i l d e: Statens helseundersøkelser, Det sentrale tuberkuloseregister.

Source: National Health Screening Service, National Tuberculosis Register.

Tabell 49. Registrerte tilfelle av ikke-smittførende tuberkulose, etter lokalisasjon Notified cases of non-bacillary tuberculosis, by site

Lokalisasjon Site	Tilfelle i alt Cases, total				Nye tilfelle New cases			
	1985	1986	1987	1988	1985	1986	1987	1988
I alt Total	141	131	131	109	122	117	124	95
Lungene Lung	48	59	49	40	43	49	47	37
Hilus-adenitt	4	5	5	7	4	4	5	7
Plevritt Pleurisy	22	17	12	11	14	16	10	7
Tub. i sentralnervesystemet Tbc. in the central nervous system	1	-	2	-	1	-	2	-
- bukhinnen peritoneum	1	-	2	3	1	-	2	3
- kjønnsorganene genital organs ...	10	11	8	12	7	11	7	7
- bein og ledd bones and joints ...	13	1	13	7	11	1	11	6
- lymfekjertlene lymphatic system .	29	27	30	22	29	26	30	21
Miliær tuberkulose Disseminated tuberculosis	9	7	8	6	9	6	8	6
Andre organer Other sites	4	4	2	1	3	4	2	1
KNUTEROSEN ERUTHEMA NODOSUM	1	-	-	1	1	-	-	1

K i l d e: Statens helseundersøkelser, Det sentrale tuberkuloseregister.

Source: National Health Screening Service, National Tuberculosis Register.

Tabell 50. Registrerte nye tilfelle av smitteførende tuberkulose, etter kjønn og alder Notified new cases of bacillary tuberculosis, by sex and age

Alder Age	Menn Males		Kvinner Females					
	Antall Number	Pr. 100 000 Per 100 000	Antall Number	Pr. 100 000 Per 100 000				
	1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988
Alle aldere All ages	99	103	5	5	47	63	2	3
-14	-	-	-	-	-	3	-	1
15-24	6	8	2	2	4	5	1	2
25-34	14	16	4	5	2	6	1	2
35-44	14	7	4	2	5	6	2	2
45-54	4	11	2	5	2	6	1	3
55-64	11	13	5	7	10	8	5	4
65-69	10	13	10	13	8	6	7	5
70-74	10	11	13	14	3	5	3	5
75-79	14	12	25	21	6	6	7	7
80-	16	12	32	23	7	12	7	12

K i l l d e: Statens helseundersøkelser, Det sentrale tuberkuloseregister.
Source: National Health Screening Service, National Tuberculosis Register.

Tabell 51. Registrerte tilfelle av smitteførende tuberkulose. Fylke Notified cases of bacillary tuberculosis. County

Fylke County	1987					1988				
	I alt Total	Menn Males	Kvinner Females	Lokalisasjon Site		I alt Total	Menn Males	Kvinner Females	Lokalisasjon Site	
				Ånde- dretts- Respira- tory system	Andre organer Other sites				Ånde- dretts- organene	Andre organer
I alt Total	176	121	55	152	24	184	111	73	160	24
Østfold	8	6	2	7	1	12	9	3	9	3
Akershus	11	8	3	10	1	24	10	14	21	3
Oslo	51	32	19	46	5	38	25	13	36	2
Hedmark	5	3	2	5	-	4	3	1	4	-
Oppland	7	5	2	6	1	6	2	4	6	-
Buskerud	3	1	2	3	-	11	9	2	9	2
Vestfold	5	4	1	5	-	3	1	2	1	2
Telemark	4	1	3	3	1	2	2	-	2	-
Aust-Agder	3	2	1	3	-	8	6	2	8	-
Vest-Agder	3	3	-	3	-	3	2	1	1	2
Rogaland	11	9	2	10	1	14	9	5	11	3
Hordaland	19	14	5	15	4	19	11	8	17	2
Sogn og Fjordane ..	6	2	4	4	2	5	4	1	5	-
Møre og Romsdal ...	6	3	3	5	1	12	7	5	11	1
Sør-Trøndelag	16	12	4	12	4	5	2	3	5	-
Nord-Trøndelag	3	3	-	3	-	2	2	-	1	1
Nordland	2	2	-	1	1	6	1	5	5	1
Troms	4	3	1	3	1	7	5	2	5	2
Finmark	9	8	1	8	1	3	1	2	3	-

K i l l d e: Statens helseundersøkelser, Det sentrale tuberkuloseregister.
Source: National Health Screening Service, National Tuberculosis Register.

Tabell 52. Nye tilfelle av kreft, etter kjønn og primærsete New cases of cancer, by sex and primary site

Inter- nasjonalt nummer ¹	Primærsete Primary site	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988 ²
MENN MALES											
140-205	I alt Total	6 866	7 440	7 914	8 118	8 243	8 342	8 529	8 516	8 649	8 767
140-148	MUNNHULEN OG SVELGET	253	255	228	243	245	280	245	264	269	232
140	Leppene	107	112	86	86	86	112	84	95	95	75
150-159	FORDØYELSESGRANNE OG										
	BUKHINNEN	1 950	2 123	2 167	2 285	2 336	2 237	2 344	2 244	2 241	2 289
150-154	Magesekken og tarmene	1 633	1 768	1 808	1 880	1 936	1 841	1 911	1 871	1 849	1 874
157	Bukspyttkjertelen	247	268	277	290	291	274	323	256	284	294
160-165	ÅNDEDRETTSORGANENE	1 000	1 082	1 170	1 159	1 135	1 245	1 247	1 341	1 264	1 300
162,163	Lunger og bronkier	866	964	1 036	1 041	999	1 014	1 090	1 203	1 137	1 157
170-179	BRYSTKJERTELEN OG KJØNNS- ORGANENE	1 536	1 586	1 784	1 819	1 759	1 912	1 905	1 871	1 954	1 953
177	Prostatakjertelen	1 393	1 442	1 608	1 618	1 605	1 702	1 701	1 673	1 791	1 763
180,181	URINORGANENE	724	839	840	876	1 029	966	951	1 045	962	946
180	Nyrene	208	248	277	289	313	310	301	327	228	281
181	Blæren og urinveiene	516	591	563	587	716	656	650	718	681	665
190-199	ANDRE ORGANER ELLER UTEN NÆRMERE OPPLYSNING OM SETE	877	974	1 173	1 175	1 241	1 137	1 268	1 185	1 347	1 412
193	Hjernen eller andre deler av nervesystemet	155	177	195	213	204	210	263	217	285	226
200-204	LYMFATISKE OG BLODDANNENDE ORGANER	486	581	552	561	498	565	569	566	612	635
219	Papillomer i urinblæren ..	42	35	17	22	24	11	10	9	4	9
KVINNER FEMALES											
140-205	I alt	6 694	7 141	7 204	7 598	7 692	7 791	7 864	7 922	8 023	8 251
140-148	MUNNHULEN OG SVELGET	90	107	91	82	102	109	106	106	114	120
150-159	FORDØYELSESGRANNE OG										
	BUKHINNEN	1 828	1 910	1 978	1 999	1 991	2 061	2 022	2 105	2 088	2 064
150-154	Magesekken og tarmene	1 516	1 577	1 599	1 647	1 645	1 650	1 615	1 692	1 702	1 665
157	Bukspyttkjertelen	210	221	249	249	225	282	269	273	274	289
160-165	ÅNDEDRETTSORGANENE	239	271	288	311	314	349	367	394	413	450
162,163	Lunger og bronkier	220	238	262	279	289	322	338	352	381	424
170-179	BRYSTKJERTELEN OG KJØNNS- ORGANENE	2 919	3 014	2 861	3 026	3 097	3 083	3 138	3 112	3 081	3 132
170	Brystkjertelen	1 576	1 664	1 581	1 709	1 722	1 782	1 860	1 811	1 807	1 890
171-174	Livmoren	789	787	788	770	804	739	740	762	720	725
175	Eggstokker, eggledere og ligamentum latum	460	460	411	465	488	476	452	434	473	434
180,181	URINORGANENE	350	368	376	402	403	377	407	460	412	464
180	Nyrene	145	175	149	173	179	170	182	195	170	220
181	Blæren og urinveiene	205	193	227	229	224	207	225	265	208	244
190-199	ANDRE ORGANER ELLER UTEN NÆRMERE OPPLYSNING OM SETE	897	1 024	1 168	1 335	1 371	1 313	1 381	1 284	1 427	1 486
193	Hjernen eller andre deler av nervesystemet	123	192	161	226	192	197	227	237	250	233
200-204	LYMFATISKE OG BLODDANNENDE ORGANER	371	447	442	443	414	499	443	461	488	535
219	Papillomer i urinblæren ..	17	13	11	11	10	6	5	3	5	3
233	Livmorhalsen, stadium 0 ..	791	823	757	881	898	956	847	1 006	955	853

¹ ICD 1955, 7. revisjon. ² Foreløpige tall.¹ ICD 1955, 7th revision. ² Provisional figures.

Kilde: Kreftregisteret. Source: Cancer Registry of Norway.

Tabell 53. Nye tilfelle av kreft blant menn og kvinner, etter primærsete. Prosent New cases of cancer among males and females, by primary site. Per cent

Inter- nasjonalt nummer ¹	Primærsete Primary site	Menn Males				Kvinner Females				
		1985	1986	1987	1988	1985	1986	1987	1988	
140-205	Antall i alt Prosent i alt	Number, total Per cent, total	8 529 100,0	8 516 100,0	8 649 100,0	8 767 100,0	7 864 100,0	7 922 100,0	8 023 100,0	8 251 100,0
140-148	Munnhulen og svelget		2,9	3,1	3,1	2,7	1,3	1,3	1,4	1,5
150-159	Fordøyelsesorganene og bukhinnen		27,5	26,4	25,9	26,1	25,7	26,6	26,0	25,0
160-165	Åndedretsorganene		14,6	15,7	14,6	14,8	4,7	5,0	5,2	5,5
170-179	Brystkjertelen og kjønns- organene		22,3	22,0	22,6	22,3	39,9	39,3	38,4	38,0
180, 181	Urinorganene		11,1	12,3	11,1	10,8	5,2	5,8	5,1	5,6
190-199	Andre organer eller uten nærmere opplysning om sete ..		14,9	13,9	15,6	16,1	17,6	16,2	17,8	18,0
200-204	Lymfatiske og bloddannende organer		6,7	6,6	7,1	7,2	5,6	5,8	6,1	6,5

¹ ICD 1955, 7. revisjon.

¹ ICD 1955, 7th revision.

K i l d e: Kreftregisteret. Source: Cancer Registry of Norway.

Tabell 54. Nye tilfelle av kreft, etter kjønn og alder. 1987. Antall og pr. 100 000 innbyggere New cases of cancer, by sex and age. 1987. Number and per 100 000 population

Alder Age	Tallet på tilfelle		Number of cases				Pr. 100 000 innbyggere Per 100 000 population			
	I alt	Total	Menn Males		Kvinner Females		Menn		Kvinner	
			1987	1988	1987	1988	1987	1988	1987	1988
I alt Total	16 672	17 018	8 649	8 767	8 023	8 251	418	421	379	388
- 4	48	64	29	37	19	27	22	27	15	21
5- 9	30	33	19	14	11	19	14	11	9	15
10-14	37	26	15	15	22	11	10	10	15	8
15-19	60	54	32	31	28	23	19	18	17	14
20-24	95	111	54	57	41	54	32	33	26	33
25-29	152	162	77	74	75	88	48	45	49	57
30-34	229	229	90	94	139	135	56	58	91	88
35-39	335	340	111	110	224	230	70	70	151	156
40-44	522	584	199	195	323	389	131	123	226	261
45-49	585	651	194	250	391	401	181	222	373	368
50-54	761	780	319	332	442	448	341	353	475	478
55-59	1 192	1 132	586	536	606	596	594	554	600	603
60-64	1 839	1 780	972	964	867	816	931	955	780	759
65-69	2 516	2 571	1 424	1 488	1 092	1 083	1 439	1 496	950	942
70-74	2 676	2 697	1 573	1 529	1 103	1 168	2 033	1 963	1 110	1 164
75-79	2 498	2 684	1 379	1 495	1 119	1 189	2 500	2 661	1 382	1 445
80-	3 097	3 120	1 576	1 546	1 521	1 574	3 160	3 049	1 560	1 574

K i l d e: Kreftregisteret. Source: Cancer Registry of Norway.

Tabell 55. Tannstatus hos personer ved alder 5, 12 og 18 år. Fylke. 1988 Dental status for persons of age 5, 12 and 18 years. County. 1988

Fylkeskommune County muni- cipality	Antall personer registrert Number of persons registered			Personer som ikke har hatt karies. Prosent Persons without new or previous caries. Per cent			Gjennomsnittlig antall tenner med karieserfaring Average number of teeth with new or previous caries	
	5 år	12 år	18 år	5 år	12 år	18 år	12 år	18 år
	years							
Hele landet The whole country ..	45 394	50 908	52 617	58,2	27,8	5,0	2,7	8,1
Østfold	2 402	3 017	3 345	60,9	26,6	4,6	2,7	8,1
Akershus	4 571	5 031	5 188	68,7	33,1	6,5	2,3	7,3
Oslo	3 074	3 340	2 998	69,7	35,7	11,5	2,4	7,4
Hedmark	1 863	2 183	2 225	60,9	41,5	6,2	2,1	7,2
Oppland	1 836	2 165	2 476	61,1	29,2	5,6	2,5	7,9
Buskerud	2 369	2 611	2 654	56,7	25,7	5,0	2,6	7,6
Vestfold	1 968	2 457	2 389	56,7	26,1	3,7	2,7	8,2
Telemark	1 664	1 962	2 131	50,2	25,4	3,8	2,9	8,5
Aust-Agder	1 160	1 386	1 208	54,1	21,1	4,1	3,2	7,9
Vest-Agder	1 788	2 011	1 929	52,7	31,2	7,6	2,2	7,1
Rogaland	4 727	4 710	4 833	57,0	23,1	3,6	2,7	8,3
Hordaland	4 713	5 225	5 345	51,5	23,7	2,7	2,9	8,8
Sogn og Fjordane	1 291	1 370	1 533	53,1	26,4	4,4	2,7	8,4
Møre og Romsdal	2 972	3 099	3 461	56,3	26,1	4,9	2,9	8,6
Sør-Trøndelag ..	2 710	2 977	3 280	61,7	28,2	3,8	2,7	8,5
Nord-Trøndelag .	1 446	1 631	1 906	55,0	26,2	5,5	3,0	9,0
Nordland	2 387	2 853	2 788	53,8	25,2	3,3	2,8	8,4
Troms	1 633	1 898	1 850	55,1	26,3	5,4	3,0	8,0
Finnmark	820	982	1 078	49,1	23,2	3,6	3,0	8,6

K i l d e: Helsedirektoratet: Tannhelsetjenesten. Årsmelding 1988.

Source: Data from the Directorate of Health.

Tabell 56. Apotekenes omsetning. Fylke. Mill.kr Sales by pharmacies. County. Million kroner

Fylke County	Omsetning i alt Sales, total						Omsetning fratrukket merverdiavgift Sales excluding value added tax					
	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1983	1984	1985	1986	1987	1988
I alt Total	2 498	2 681	3 008	3 370	3 880	4 447	2 081	2 234	2 527	2 697	3 104	3 558
Østfold	147	160	180	203	234	272	122	133	151	162	187	218
Akershus	170	182	211	242	292	343	142	152	177	194	233	275
Oslo	417	446	497	553	623	698	348	372	418	442	498	558
Hedmark	111	119	134	148	169	194	93	99	112	118	135	155
Oppland	109	115	128	142	163	184	90	96	108	113	131	147
Buskerud	127	137	154	173	202	234	106	114	130	139	162	187
Vestfold	111	120	135	154	179	207	93	100	113	123	143	166
Telemark	97	106	118	131	148	168	81	88	99	105	119	134
Aust-Agder	52	56	63	71	82	95	43	47	53	57	66	76
Vest-Agder	81	88	99	112	130	150	68	73	83	90	104	120
Rogaland	178	194	218	246	278	314	148	162	183	197	222	251
Hordaland	217	226	257	287	345	395	181	188	216	230	276	316
Sogn og Fjordane .	68	67	74	82	94	109	56	56	62	66	75	87
Møre og Romsdal ..	129	140	157	174	200	227	108	117	132	139	160	182
Sør-Trøndelag	134	156	173	194	221	257	111	130	145	155	177	206
Nord-Trøndelag ...	70	77	89	98	112	132	58	64	75	78	90	106
Nordland	149	160	176	195	223	256	124	133	148	156	178	205
Troms	91	89	99	113	126	144	76	74	83	91	101	115
Finnmark	40	43	46	52	59	68	33	36	39	42	47	54

K i l d e: Oppgaver fra Helsedirektoratet. Source: Data from the Directorate of Health.

Tabell 57. Norsk Medisinaldepots omsetning av spesialiteter Sales of specialities by Norwegian Medicinal Depot

Terapeutiske grupper Therapeutical groups	1987	1988
Omsetning. Mill.kr ¹ Sales. Million kroner ¹		
I alt Total	1 960,2	2 254,6
Sentralnervesystemet (analgetika, psykofarmaka etc.) Central nervous system ...	297,9	341,2
Hjerte og kretsløp (antihypertensiva, diuretika, hjerteglykasider etc.) Cardiovascular system	364,4	423,8
Fordøyelsesorganer og stoffskifte (antacida, laxantia, antidiabetika etc.) Alimentary tract and metabolism	255,7	288,5
Anti-infektiva til systemisk bruk (antibiotika, sulfonamider etc.) General anti-infectives systemic	149,4	169,4
Dermatologiske midler Dermatologicals	86,4	95,9
Blod og bloddannende organer (antikoagulantia, infusjonsløsninger etc.) Blood and bloodforming organs	136,1	146,8
Respirasjonsorganene (antastmatika, forkjølelsemidler etc.) Respiratory system	189,9	234,4
Muskler og skjelett (antiinflammatoriske midler og giktmidler etc.) Musculoskeletal system	120,8	138,5
Urogenitalsystem og kjønnshormoner (kjønnshormoner, urinveisantiseptika etc.) Genito-urinary system and sex hormones	75,5	85,0
Varia (diagnostika, allergenekstr. etc.) Various	104,7	121,6
Antineoplastiske og immunosuppressive midler (cytostatika, hormoner etc.) Antineoplastic and immunosuppressive drugs	42,2	48,8
Veterinærpreparater Drugs for veterinary use	46,9	50,1
Hormoner til systemisk bruk ekskl. kjønnshormoner Systemic hormonal preparations excl. sex hormones	21,8	36,0
Sanseorganer (øye- og øremidler) Sensory organs	66,0	71,8
Parasittologi (antiparasittære midler) Parasitology	2,7	2,8

¹ Omsetningen er netto omsatt kvantum i året multiplisert med prisen 31. desember. Uten merverdiavgift. Salg til utlandet er ikke tatt med.

¹ Sales are net sales in the year multiplied by the price 31 December. Excluding value added tax. Exports are excluded.

K i l d e: Norsk Medisinaldepot. Source: Norwegian Medicinal Depot.

7. DØDSFALL OG DØDSÅRSAKER

Grunnlaget for statistikken

Den offisielle dødsårsaksstatistikk omfatter alle inntrufne dødsfall blant personer som på dødsdagen var bosatt i Norge (dvs. var registrert i landets folkeregistre).

Tabellene i denne publikasjonen over dødsfall og dødeligheten av de viktigste årsaker gir et sammendrag av den detaljerte statistikken som er offentliggjort i publikasjonen NOS Dødsårsaker. Det er der gjort nærmere rede for statistikkens omfang, innsamling av primærmateriale, innhenting av tilleggsopplysninger mv.

Spørsmålene på dødsmeldingen er redigert i samsvar med den internasjonale dødsmelding, fastsatt av Verdens Helseorganisasjon. Registreringen bygger så vidt mulig på opplysninger fra den behandlende lege. I alle tilfelle der det er nødvendig for en korrekt klassifikasjon av dødsfallet, blir det innhentet tilleggsopplysninger. Det gjelder således alle dødsfall av svulster, som blir sammenholdt med Krefregisterets oppgaver, og det gjelder opplysninger om resultater av post-mortem-undersøkelser.

Dødsfall som skyldes ulykker/skader, selvmord og drap klassifiseres primært etter skadens ytre omstendigheter. Dødsfall av ukjent årsak og plutselig død regnes med blant dødsfall av sykdommer.

Detaljert statistikk over veitrafikkulykker blir offentliggjort i publikasjonen NOS Veitrafikkulykker. Tallene for dødsfall ved veitrafikkulykker i helsestatistikken avviker noe fra samferdselsstatistikkens tall. Helsestatistikken tar med dødsulykker i utlandet når den omkomne var fast bosatt i Norge. Den tar også med alle dødsfall som inntreffer i løpet av ett år etter at ulykken fant sted, mens grensen er én måned i samferdselsstatistikken.

Dødsårsakene er kodet etter den detaljerte listen i Standard for gruppering av sykdommer, skader og dødsårsaker (Standarder for norsk statistikk 6). Standarden er en norsk utgave av den internasjonale klassifikasjonen ICD-9, og er tatt i bruk for dødsårsaksstatistikken fra 1986.

Dødsårsakene er gruppert etter 3 spesifikasjonsnivåer: Den internasjonale detaljerte liste, den forkortede internasjonale basislisten og den forkortede nordiske liste. I alle tabeller som viser alder, er denne regnet ut i fylte år på hendingstidspunktet.

En nærmere orientering om klassifikasjonen og klassifikasjonsprinsippene er gitt i publikasjonen NOS Dødsårsaker 1988.

Tabellene 53, 54, 55, 59, 67, 68 og 71 i NOS Helsestatistikk 1987 er ikke oppdatert i denne utgaven, men i NOS Dødsårsaker 1988.

Noen hovedresultater

I 1988 døde i alt 45 404 personer, 23 736 menn og 21 668 kvinner. Den totale dødeligheten var 11,4 pr. 1 000 innbyggere blant menn og 10,2 blant kvinner. Tallet på dødsfall på grunn av sykdom var 22 047 blant menn og 20 616 blant kvinner, mens 1 689 menn og 1 052 kvinner døde som følge av ulykke/skade, selvmord eller drap.

Dødstallet for 1988 viste ikke særlig stigning fra 1987, med bare 400 flere dødsfall.

Det var ingen vesentlige endringer i dødsårsaksbildet totalt sett. Om lag 80 prosent av dødsfallene skyldtes sykdom i de 3 hovedgruppene: hjerte- og karsykdommer, ondartede svulster og sykdommer i åndedretsorganene. Dødsfall som skyldtes ulykker/skader, selvmord og drap utgjorde 6 prosent av alle dødsfall i 1988, og vel 3 prosent av alle ble registrert under alderdomssvakhet, plutselig død eller annen ubestemt eller ukjent årsak.

Dødeligheten regnet pr. 100 000 innbyggere var 1 013 av sykdom og 65 for voldsomme dødsfall. Sammenliknet med 1987 var dødeligheten omtrent uendret både for voldsom død og for sykdom. Dødeligheten blant menn var høyere enn blant kvinner i alle aldersgrupper. I aldersgruppene mellom 15 og 80 år var den om lag dobbelt så høy for menn som for kvinner.

Blant befolkningen mellom 1-40 år var dødeligheten av sykdommer lav både for menn og kvinner i 1988, som i tidligere år. Mennenes overdødelighet i aldersgruppene mellom 1-40 år skyldtes vesentlig ulykkesdødsfallene. Blant gutter i alderen 1-14 år var ulykker årsak til 34 prosent av alle dødsfall. Blant menn i alderen 15-24 år døde flere som følge av selvmord (27 prosent) enn av sykdommer (20 prosent), mens trafikkulykker med motorkjøretøy var årsak til 29 prosent av alle dødsfallene i denne gruppen (334 menn). Blant menn i alderen 15-29 år utgjorde dødsulykkene 44 prosent av alle dødsfall, og bortimot 55 prosent av disse dødsulykkene skyldtes ulykker med motorkjøretøy i og utenfor trafikk.

Etter 40-årsalderen er hjerte- og karsykdommer den viktigste gruppen av dødsårsaker blant menn og den vesentligste årsak til mennenes overdødelighet. Ondartede svulster var årsak til nær halvparten av alle dødsfall blant kvinner mellom 40 og 60 år, og først etter 70-årsalderen ble hjerte- og karsykdommer registrert som viktigste årsak blant kvinner.

I alt 21 300 personer, 11 100 menn og 10 200 kvinner, døde av hjerte- og karsykdommer i 1988. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer viste nedgang for menn i aldersgruppen over 50 år i 1988 sammenliknet med 1987, og for kvinner i aldersgruppene 50-79 år var det nedgang eller samme hyppighet som i 1987. Fra omkring 1970 og fram til i dag har dødeligheten av hjerte- og karsykdommer vist nedgang for begge kjønn i aldersgrupper over 40 år. Regnet pr. 100 000 var dødeligheten 533 for menn og 480 for kvinner i 1987.

Dødsfall av hjerte- og karsykdommer utgjør nær halvparten av alle dødsfall (46,9 prosent i 1988). I de yngre aldersklasser inntraff langt flere slike dødsfall blant menn enn blant kvinner. Særlig gjaldt det aldersgruppen mellom 40 og 60 år.

Mer enn halvparten (54 prosent) av alle dødsfall av hjerte- og karsykdommer skyldtes ischemisk hjertesykdom (hjerteinfarkt, angina pectoris, koronar aterosklerose og annen arteriosklerotisk og ischemisk hjertesykdom) og 26 prosent skyldtes karlesjoner i sentralnervesystemet.

Andelen dødsfall av ischemisk hjertesykdom er markert høyere blant menn enn blant kvinner, og mennenes overdødelighet er betydelig i aldersgrupper under 70 år.

For dødeligheten av karlesjoner i sentralnervesystemet var forskjellen mellom menn og kvinner mindre utpreget.

I 1988 døde 9 973 personer av ondartede svulster, 5 464 menn og 4 509 kvinner. Det ble registrert 34 dødsfall av godartede svulster og 194 dødsfall av svulster med usikker utvikling og uspesifisert art. Dødeligheten av ondartede svulster regnet pr. 100 000 innbyggere var 230 i 1986 og i 1987, og 237 i 1988.

Ondartede svulster var årsak til 22 prosent av alle dødsfall i 1988. Fordelingen etter primærsete viser at de fleste dødsfall både blant menn og kvinner skyldtes kreft i fordøyelsesorganene, 32 prosent av alle kreftdødsfall. For disse krefttypene var det overdødelighet for menn i aldersgruppene 50-80 år.

Kreft i åndedretsorganene var årsak til 21 prosent av alle kreftdødsfall blant menn og 9 prosent blant kvinner. Mennenes overdødelighet var betydelig i alle aldersgrupper. Blant menn utgjorde antall dødsfall av lungekreft 19 prosent av alle kreftdødsfall. Tilsvarende tall for kvinner var 8 prosent.

Leukemi og andre kreftsykdommer i blodet og de bloddannende organer utgjorde 9 prosent av alle kreftdødsfall i 1988. Dødeligheten av disse kreftsykdommene var høyere for menn enn for kvinner, henholdsvis 24,3 og 20,1 pr. 100 000.

Blant kvinner utgjorde dødsfall av brystkreft 17 prosent av alle kreftdødsfall.

Tallene for voldsomme dødsfall i 1988 viser at 1 140 menn og 844 kvinner døde som følge av ulykker og skader. Det ble registrert 708 selvmord (510 menn og 198 kvinner) og 49 drap (39 menn og 10 kvinner).

Fordelingen av dødsulykkene etter de døde alder viser stor overdødelighet for menn mellom 10 og 70 år. Blant kvinner forekom 79 prosent av alle dødsulykker i alderen 70 år og over.

Ulykker med motorkjøretøy og annet landtransportmiddel, i eller utenfor trafikk, utgjorde i 1988 19 prosent av alle dødsulykker. Tallet på dødsulykker med motorkjøretøy og annet landtransportmiddel viste nedgang fra 509 i 1986 og 442 i 1987 til 384 i 1988.

Det var nedgang i tallet på drukningsulykker fra 184 i 1986 og 174 i 1987 til 144 i 1988.

Tallet på dødsulykker i luftfart var 49 i 1988 mot 31 i 1987 og 14 i 1986.

Tallet på selvmord og villet egenskade viste stigning fra 579 i 1986 og 649 i 1987 til 708 i 1988. Selvmordsfrekvensen pr. 100 000 innbyggere i alt var 15,5 i 1987, for menn 23,5 og for kvinner 7,7. Tilsvarende tall i 1988 var 16,8, 24,5 og 9,3.

7. DEATHS AND CAUSES OF DEATH

Statistical basis

The statistics include all deaths, occurring in Norway or abroad, among the population with permanent residence in Norway.

The tables showing the number of deaths and death rates from principal causes are based on the detailed statistics of causes of death, issued in the publication Causes of Death. The same publication contains a description of the scope of the statistics, the collecting of primary data, inquiries for supplementary information etc.

The international medical certificate, authorized by the World Health Organization, is used. The medical certification is, as far as possible, the responsibility of the attending physician. Supplementary information is collected for 35 per cent of all death certificates. The majority of the inquiries concern certificates reporting cancer (tumor), and results from autopsy or other post-mortem examinations.

Deaths from accidents, suicide and homicide are registered in accordance with the E-list (external cause of the injury). Deaths from Unknown cause and Sudden death are included in deaths from diseases.

Detailed statistics on road traffic accidents are issued in the publication Road Traffic Accidents. The number of deaths from road traffic accidents in the health statistics differs from the figures in the road traffic statistics. The health statistics include accidental deaths occurring abroad when the deceased had permanent residence in Norway. Also included are deaths occurring within one year after the accident, while the time limit for inclusion in the road traffic statistics is one month.

Causes of death are coded in accordance with the detailed list in "Standard for gruppering av sykdommer, skader og dødsårsaker". This is a Norwegian adaptation of the international statistical classification - 9th revision.

Causes of death are tabulated in accordance with 3 levels of specification: The International Detailed List, the International, Basic Tabulation List and the Abbreviated Nordic List.

In all tables giving age specification, age is stated in complete years at the date of occurrence.

The tables 53, 54, 55, 59, 67, 68 and 71 in the publication Health Statistics 1987 are updated in the publication Causes of Death 1988.

Some main results

In 1988 the number of deaths was 45 404, 23 736 among males and 21 668 among females. The total mortality rate was 11.4 per 1 000 for males and 10.2 for females.

About 80 per cent of the deaths were caused by diseases in the 3 main groups: Diseases of the circulatory system, malignant neoplasms and diseases of respiratory organs.

Compared to 1987, the death rate from diseases was about unchanged, and the rate for violent deaths had increased for females. In all age groups the death rate was higher for males than for females.

In 1988 nearly half of all deaths were due to diseases of the circulatory system. More than 50 per cent of these deaths were caused by ischemic heart diseases.

Cancer caused 22 per cent of the deaths in 1988. Data on primary site show that 32 per cent of cancer deaths were due to cancer of the digestive organs. Cancer of the respiratory organs caused 21 per cent of cancer deaths among males, against 9 per cent among females.

In 1988 about 2 000 deaths were caused by accidents and injuries, 1 140 among males and 844 among females. The number of deaths by suicide was 708.

Tabell 58. Dødeligheten blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Døde pr. 100 000 innbyggere
 Specific death rates among males and females in different age groups. Deaths per
 100 000 population

Alder Age	Menn Males				Kvinner Females			
	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988
Alle aldere All ages	1 099	1 103	1 128	1 140	902	907	934	1 019
0 ¹ (Under 1)	1 353	1 002	894	919	963	800	714	734
0- 4	330	240	221	242	228	181	176	191
1- 4	88	65	55	52	56	41	44	39
5- 9	51	37	27	29	29	23	18	13
10-14	39	31	29	24	24	19	15	8
15-19	108	95	94	86	35	34	33	24
20-24	114	117	116	110	33	36	32	36
25-29	109	99	100	106	42	40	33	34
30-34	127	117	106	121	59	50	49	47
35-39	183	165	148	148	86	79	79	81
40-44	277	251	237	228	142	125	127	138
45-49	451	447	411	406	232	211	206	240
50-54	736	729	703	653	361	353	323	320
55-59	1 210	1 180	1 131	1 070	547	536	524	539
60-64	1 935	1 895	1 835	1 796	893	853	813	813
65-69	3 085	3 009	2 927	2 719	1 537	1 450	1 318	1 312
70-74	5 094	4 848	4 797	4 613	2 913	2 533	2 346	2 339
75-79	7 885	7 761	7 500	7 511	5 305	4 804	4 295	4 064
80-84	12 416	11 763	11 663	11 467	9 449	8 610	7 803	7 546
85-89	18 804	18 129	17 718	18 297	16 267	13 649	13 649	13 734
90-	30 368	29 195	28 466	27 287	27 328	24 118	24 118	25 025
1-14	54	42	35	33	33	26	23	18
15-29	111	103	103	101	36	36	33	31
30-39	153	138	127	134	71	63	64	63
40-49	369	351	317	302	190	169	164	181
50-59	962	960	925	865	451	448	428	432
60-69	2 449	2 410	2 336	2 254	1 196	1 137	1 054	1 071
70-79	6 221	6 035	5 882	5 827	3 921	3 526	3 205	3 116

¹ Pr. 100 000 levendefødte.

¹ Per 100 000 live births.

Tabell 59. Dødsfall etter kjønn, alder og årsak Deaths by sex, age and cause

Dødsårsak Cause of death	1985		1987		1988										
	I alt Total	I alt	I alt	Under											
				1 år Under 1 year	1-14 år	15-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80- år			
I alt	Total	..	Menn												
			Males	23783	24019	23736	271	127	507	429	819	1651	4518	7813	7601
			Kvinner												
			Females	20589	20970	21668	206	67	150	191	468	832	2382	5692	11680
001- Alle dødsfall av	M			22093	22293	22047	270	78	123	220	615	1471	4344	7618	7308
799 sykdom	K			19581	20004	20616	203	49	63	124	396	793	2308	5537	11143
001- Infeksjons-	M			159	160	133	5	5	1	5	2	6	23	43	43
139 sykdommer	K			151	155	176	3	9	4	3	3	2	22	44	86
140- Ondartede	M			5266	5210	5464	-	23	20	71	176	499	1430	1927	1318
208 svulster	K			4363	4426	4509	2	12	18	55	258	477	957	1431	1299
390- Hjerter- og kar-	M			11547	11707	11100	1	3	24	57	256	704	2195	4061	3799
459 sykdommer	K			9982	10045	10200	-	2	9	22	47	178	896	2913	6133
460- Sykdommer i ånde-	M			2143	1829	2098	7	3	4	4	18	39	199	728	1096
519 drettsorganene .	K			2226	2058	2300	11	2	3	4	4	36	149	424	1667
520- Sykdommer i for-	M			625	676	687	-	-	4	19	48	59	128	203	226
579 døyelsesorganene	K			638	759	668	-	2	1	8	17	20	59	150	411
580- Sykdommer i															
629 urin- og kjønns-	M			291	346	312	-	-	1	3	1	5	28	104	170
organene	K			255	286	311	-	-	1	-	3	1	12	67	227
740- Medfødte misdan-	M			127	144	93	44	14	8	2	4	8	8	4	1
759 nelser	K			84	115	101	57	11	6	1	5	5	4	10	2
200- Alle andre	M			1086	1374	1371	132	26	50	50	76	105	205	345	382
779 kjente sykdommer	K			1236	1482	1626	85	9	19	28	47	60	167	376	835
797 Alderdomssvakhet	M			118	118	132	.	.	.	.	.	.	-	14	118
i.n.a.	K			213	263	303	.	.	.	.	.	.	-	18	285
798 Plutselig død	M			522	549	505	78	3	3	2	17	28	100	158	116
i.n.a.	K			265	308	321	44	2	-	2	4	10	30	81	148
Res.															
780- Annen ubestemt															
799 eller ukjent	M			209	180	152	3	1	8	7	17	18	28	31	39
årsak	K			168	107	101	1	-	2	1	8	4	12	23	50
E800-Voldsomme døds-	M			1690	1726	1689	1	49	384	209	204	180	174	195	293
999 fall i alt	K			1008	966	1052	3	18	87	67	72	39	74	155	537
E800-															
949,	M			1237	1209	1140	1	43	224	110	115	105	111	158	273
E980-Ulykker/skader..	K			837	774	844	3	16	47	25	29	15	43	137	529
999															
E950-	M			428	486	510	-	5	149	88	82	71	61	34	20
959 Selvmord	K			156	163	198	-	2	38	39	41	23	30	18	7
E960-	M			25	31	39	-	1	11	11	7	4	2	3	-
979 Drap	K			15	29	10	-	-	2	3	2	1	1	-	1

Tabell 60. Dødsfall av ulike årsaker blant menn og kvinner, etter alder. Prosent. 1988 Deaths from different causes among males and females, by age. Per cent. 1988

Internasj. detaljert liste 1975	Dødsårsak Cause of death	Dødsfall i alt Deaths, total	I alt Total	Alder Age						
				Under 1	1-14	15-24	25-44	45-64	65-	
	Dødsfall i alt Deaths, total	Alle	45 404	100,0	1,1	0,4	1,0	3,1	13,0	81,5
		M	23 736	100,0	1,1	0,5	1,4	4,0	16,5	76,3
		K	21 668	100,0	0,9	0,3	0,4	2,0	9,0	87,1
010-018, 137	Tuberkulose inkl. senfølger ...	Alle	66	100,0	-	-	-	3,0	10,6	86,4
		M	36	100,0	-	-	-	2,8	11,1	86,1
		K	30	100,0	-	-	-	3,3	10,0	86,7
Residual 001-139	Alle andre infeksjonssykdommer	Alle	243	100,0	3,3	5,8	1,2	4,9	5,8	79,0
		M	97	100,0	5,2	5,2	-	7,2	9,3	73,2
		K	146	100,0	2,1	6,2	2,1	3,4	3,4	82,9
140-208	Ondartede svulster	Alle	9 973	100,0	-	0,4	0,2	3,2	22,1	74,1
		M	5 464	100,0	-	0,4	0,2	2,8	21,2	75,4
		K	4 509	100,0	-	0,3	0,2	3,8	23,2	72,5
390-459	Hjerte- og karsykdommer	Alle	21 300	100,0	-	-	0,1	1,0	10,4	88,5
		M	11 100	100,0	-	-	0,1	1,5	15,7	82,7
		K	10 200	100,0	-	-	0,1	0,5	4,7	94,8
460-519	Sykdommer i åndedrettsorganene	Alle	4 398	100,0	0,4	0,1	-	0,6	4,4	94,4
		M	2 098	100,0	0,3	0,1	0,1	0,9	5,2	93,3
		K	2 300	100,0	0,5	0,1	-	0,4	3,7	95,4
520-579	Sykdommer i fordøyelsesorganene	Alle	1 355	100,0	-	0,1	0,3	4,6	13,7	81,3
		M	687	100,0	-	-	0,4	6,7	20,2	72,6
		K	668	100,0	-	0,3	0,1	2,4	6,9	90,3
580-629	Sykdommer i urin- og kjønnsorganene	Alle	623	100,0	-	-	0,2	1,0	3,5	95,3
		M	312	100,0	-	-	0,3	1,3	5,1	93,3
		K	311	100,0	-	-	-	0,6	1,9	97,4
740-759	Medfødte misdannelser	Alle	194	100,0	52,1	12,9	6,7	4,6	12,4	11,3
		M	93	100,0	47,3	15,1	7,5	6,5	17,2	6,5
		K	101	100,0	56,4	10,9	5,9	3,0	7,9	15,8
Residual 209-779	Alle andre kjente sykdommer ...	Alle	2 997	100,0	7,2	1,2	1,3	5,5	12,7	72,2
		M	1 371	100,0	9,6	1,9	1,8	7,9	16,9	61,9
		K	1 626	100,0	5,2	0,6	0,8	3,4	9,1	80,9
798	Plutselig død	Alle	826	100,0	14,8	0,6	0,1	1,6	13,6	69,4
		M	505	100,0	15,4	0,6	0,2	2,0	16,8	65,0
		K	321	100,0	13,7	0,6	-	0,9	8,4	76,3
780-797, 799	Symptomer og ubestemte tilstander	Alle	688	100,0	0,6	0,1	1,2	2,9	7,8	87,4
		M	284	100,0	1,1	0,4	2,1	5,6	14,8	76,1
		K	404	100,0	0,2	-	0,5	1,0	3,0	95,3

Tabell 60 (forts.). Dødsfall av ulike årsaker blant menn og kvinner, etter alder. Prosent. 1988 Deaths from different causes among males and females, by age. Per cent. 1988

Internasj. detaljert liste 1975	Dødsårsak Cause of death	Alle	Dødsfall		Alder Age					
			i alt Deaths, total	I alt Total	Under 1	1-14	15-24	25-44	45-64	65-
E800-949	Ulykker	Alle	1 953	100,0	0,2	3,0	10,2	13,3	13,2	60,1
		M	1 118	100,0	0,1	3,8	14,7	19,0	19,2	43,2
		K	835	100,0	0,4	1,9	4,2	5,7	5,0	82,8
E950-959	Selvmord	Alle	708	100,0	-	1,0	15,8	37,6	28,2	17,4
		M	510	100,0	-	1,0	17,8	37,1	28,2	15,9
		K	198	100,0	-	1,0	10,6	38,9	28,3	21,2
E960-979	Drap	Alle	49	100,0	-	2,0	20,4	49,0	18,4	10,2
		M	39	100,0	-	2,6	20,5	51,3	17,9	7,7
		K	10	100,0	-	-	20,0	40,0	20,0	20,0
E980-989	Skader hvor det er uklart om de skyldes ulykke eller er påført med hensikt	Alle	30	100,0	-	-	10,0	33,3	36,7	20,0
		M	21	100,0	-	-	14,3	38,1	28,6	19,0
		K	9	100,0	-	-	-	22,2	55,6	22,2
E990-999	Skade som følge av krigs- handling	Alle	1	100,0	-	-	-	100,0	-	-
		M	1	100,0	-	-	-	100,0	-	-

Tabell 61. Dødsfall og dødelighet blant barn 1-14 år, etter kjønn og årsak. 1988 Deaths and death rates among children 1-14 years, by sex and cause. 1988

Internasjonal detaljert liste 1975 International detailed list 1975		Dødsårsak Cause of death	Alder Age							
			Gutter Boys		Piker Girls		I alt Total		I alt Total	
			1-4	5-9	10-14	1-4	5-9	10-14		
001-799	Dødsfall av sykdom.....		41	21	16	29	13	7	78	
800-999	Voldsomme dødsfall.....		14	17	18	10	4	4	49	
036	Meningokokkinfeksjoner.....		3	-	-	2	-	-	3	
001-035, 037-139	Alle andre infeksjøsø og parasittære sykdommer.....		2	-	-	7	5	1	2	
140-209	Ondartede svulster.....		8	8	7	3	4	5	23	
320,322	Meningitt.....		2	1	-	-	-	-	3	
323-389	Andre sykdommer i nerve- systemet og sanseorganene..		6	5	4	3	1	-	15	
740-757	Medfødte misdannelser.....		8	3	1	9	1	1	12	
RES.001- 799	Alle andre sykdommer.....		12	4	4	7	6	-	20	
E810-E829	Veitrafikkulykker.....		4	9	3	4	3	1	16	
E830.0										
E832.0,E910	Drukning.....		7	1	2	1	1	-	10	
E890-E899	Brann, forbrenning.....		1	3	1	3	-	-	5	
RES.E800- E999	Alle andre voldsomme dødsfall.....		2	4	12	2	-	3	18	

Pr. 100 000 barn Per 100 000 children

001-799	Dødsfall av sykdom.....	20,4	38,5	15,8	11,2	13,4	28,7	10,3	5,1
800-999	Voldsomme dødsfall.....	12,8	13,2	12,8	12,6	4,9	9,9	3,2	2,9
036	Meningokokkinfeksjoner.....	0,8	2,8	-	-	0,5	2,0	-	-
001-035, 037-139	Alle andre infeksjøsø og parasittære sykdommer.....	0,5	1,9	-	-	1,9	4,9	0,8	0,7
140-209	Ondartede svulster.....	6,0	7,5	6,0	4,9	3,3	3,0	3,2	3,6
320,322	Meningitt.....	0,8	1,9	0,8	-	-	-	-	-
323-389	Andre sykdommer i nerve- systemet og sanseorganene..	3,9	5,6	3,8	2,8	1,1	3,0	0,8	-
740-757	Medfødte misdannelser.....	3,1	7,5	2,3	0,7	3,0	8,9	0,8	0,7
RES.001- 799	Alle andre sykdommer.....	5,2	11,3	3,0	2,8	3,6	6,9	4,8	-
E810-E829	Veitrafikkulykker.....	4,2	3,8	6,8	2,1	2,2	4,0	2,4	0,7
E830.0									
E832.0,E910	Drukning.....	2,6	6,6	0,8	1,4	0,5	1,0	0,8	-
E890-E899	Brann, forbrenning.....	1,3	0,9	2,3	0,7	0,8	3,0	-	-
RES.E800- E999	Alle andre voldsomme dødsfall.....	4,7	1,9	3,0	8,4	1,4	2,0	-	2,2

Tabell 62. Dødeligheten for menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter årsak. 1988. Døde pr. 100 000 innbyggere

Dødsårsak etter forkortet nordisk liste Cause of death. Abbreviated Nordic list	Alle aldere		All ages		Alder					
	-----		-----		Under 1		1-14		15-24	
	Begge kjønn	Menn	Kvinner		M	K	M	K	M	K
	Both sexes	Males	Females		M	F				
I alt.....	1078,6	1140,0	1018,5		955,5	756,9	33,2	18,4	97,8	30,2
01 Tuberkulose inkl. senfølger.....	1,6	1,7	1,4		-	-	-	-	-	-
02 Andre infeksjonssykdommer.....	5,8	4,7	6,9		17,6	11,0	1,3	2,5	-	0,9
03 Ondartet svulst i spiserøret.....	3,4	4,8	2,1		-	-	-	-	-	-
04 Ondartet svulst i magesekken.....	16,8	20,4	13,2		-	-	-	-	-	-
05 Ondartet svulst i tynn- og tykktarmen.....	23,3	22,9	23,8		-	-	-	-	-	-
06 Ondartet svulst i endetarmen.....	12,7	15,1	10,4		-	-	-	-	-	-
07 Ondartet svulst i bukspyttkjertelen.....	14,7	15,5	14,0		-	-	-	-	0,3	-
08 Ondartet svulst i åndedrettsorganene og brysthulen.....	36,6	55,1	18,4		-	-	-	-	-	-
09 Ondartet svulst i brystkjertelen..	18,3	0,1	36,2		-	-	-	-	-	-
10 Ondartet svulst i livmorhalsen....	4,0	-	7,9		-	-	-	-	-	0,3
11 Ondartet svulst i annen del av livmoren.....	3,1	-	6,1		-	-	-	-	-	-
12 Ondartet svulst i eggstokk.....	7,3	-	14,4		-	-	-	-	-	-
13 Ondartet svulst i prostata.....	22,7	45,8	-		-	-	-	-	-	-
14 Ondartet svulst i lymfatisk og bloddannende vev.....	22,2	24,3	20,1		-	3,7	3,1	1,7	1,2	-
15 Ondartet svulst med andre eller uspesifiserte lokalisasjoner.....	51,8	58,5	45,4		-	3,7	2,9	1,7	1,8	2,2
16 Godartede svulster og svulster av uspesifisert art.....	5,4	4,7	6,1		7,1	3,7	0,3	0,3	-	-
17 Sukkersyke.....	12,3	10,3	14,3		-	-	0,3	-	0,6	0,3
18 Andre indresekretoriske sykdommer og stoffskiftesykdommer.....	3,3	3,3	3,2		-	3,7	0,8	0,6	0,3	-
19 Sykdommer i blodet og de bloddannende organer.....	2,0	1,8	2,1		3,5	-	0,3	-	-	-
20 Alkoholisk psykose og alkoholisme.	5,8	10,0	1,6		-	-	-	-	-	-
21 Andre mentale forstyrrelser.....	14,4	9,1	19,7		-	-	-	-	3,2	1,2
22 Sykdommer i nervesystemet og sansorganene.....	16,7	16,6	16,7		28,2	14,7	4,7	1,1	3,2	1,9
23 Revmatisk feber og revmatisk hjertesykdom.....	3,2	2,4	4,0		-	-	-	-	-	-
24 Hypertensjonssykdom.....	11,2	10,7	11,7		-	-	-	-	-	-
25 Ischemisk hjertesykdom.....	271,8	325,6	219,1		-	-	-	-	0,3	0,3
26 Andre hjertesykdommer.....	63,3	56,9	69,6		3,5	-	0,3	0,6	2,6	0,3
27 Karlesjoner i sentralnervesystemet.....	129,6	108,7	150,0		-	-	0,5	-	0,6	1,2
28 Andre sykdommer i sirkulasjonsorganene.....	26,9	28,9	25,0		-	-	-	-	-	0,3
29 Influensa.....	2,0	1,5	2,5		-	-	-	0,3	-	-
30 Lungebetennelse.....	71,5	59,4	83,3		17,6	25,7	0,3	0,3	0,3	-
31 Bronkitt, emfysem og astma.....	26,6	35,0	18,4		-	-	0,3	-	0,3	-

Sex and age specific death rates, by cause. 1988. Deaths per 100 000 population

Age

25-34		35-44		45-54		55-64		65-74		75-		International List. ICD-9
M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
113,4	40,3	188,4	109,5	518,5	277,2	1440,9	681,7	3550,7	1790,7	11059,9	8242,1	
0,3	-	-	0,3	0,5	-	1,5	1,5	5,6	6,0	19,7	7,1	010-018, 137
0,6	1,0	1,6	0,7	1,5	0,5	3,0	1,9	10,2	9,8	49,6	54,9	Rest 001-139
-	-	-	0,3	1,9	1,0	12,1	3,4	20,3	4,6	32,8	13,7	150
0,6	-	1,3	0,3	7,3	3,5	36,9	12,6	69,4	33,0	193,7	96,6	151
0,6	-	3,8	1,7	15,0	13,8	36,9	35,4	84,0	65,5	195,5	142,1	152,153
0,6	-	0,6	0,7	7,3	6,4	25,3	13,1	63,7	29,7	123,5	63,6	154
-	0,3	0,3	1,0	8,2	4,9	31,4	17,0	73,3	41,3	104,8	87,2	157
0,6	0,3	7,3	5,1	30,5	23,2	140,1	43,6	260,5	61,3	300,3	58,7	160-165
-	0,3	-	14,8	-	44,4	-	66,4	1,7	89,6	-	166,8	174,175
-	2,0	-	5,7	-	12,3	-	17,5	-	20,0	-	22,5	180
-	-	-	1,0	-	2,5	-	11,6	-	15,8	-	35,1	179,182
-	1,0	-	2,0	-	16,3	-	30,5	-	43,7	-	58,7	183
-	-	-	-	1,9	-	29,3	-	142,7	-	597,9	-	185
3,4	1,3	6,0	5,1	16,0	11,3	37,9	29,1	89,1	55,3	181,5	109,2	200-208 Rest
5,9	2,0	17,4	12,1	38,2	23,7	102,6	67,4	231,2	101,2	406,1	276,5	140-208
0,3	0,3	0,3	1,4	1,5	2,0	3,5	2,4	14,7	14,9	53,3	45,0	210-239
1,2	0,3	3,8	1,0	3,9	2,5	10,6	9,2	33,3	30,7	100,1	114,7	250
2,5	1,0	2,5	0,3	4,8	1,0	5,6	2,9	5,1	8,4	17,8	19,2	240-246, 251-279
-	-	-	-	-	-	1,0	1,5	4,5	3,3	23,4	19,2	280-289
0,9	0,3	7,3	1,7	18,9	3,5	28,8	6,8	32,1	0,9	28,1	2,2	291,303 290, 292-302, 304-319
6,8	1,6	1,0	1,7	0,5	1,0	2,0	1,5	10,2	11,6	121,6	205,2	
3,1	1,0	2,8	6,1	9,2	11,8	18,7	18,4	45,1	33,9	143,2	102,0	320-389
-	-	0,6	-	0,5	-	2,5	2,9	10,2	13,0	21,5	28,5	390-398
-	-	-	-	3,4	0,5	11,6	7,3	38,3	20,0	117,0	104,2	401-405
4,0	0,7	27,5	3,0	158,8	19,2	528,3	113,0	1221,3	457,9	2936,9	1860,8	410-414
2,2	0,3	6,0	2,0	14,0	4,4	37,9	18,4	146,6	75,7	733,5	691,8	415-429
2,8	2,3	6,3	6,1	17,9	11,8	59,7	46,5	283,6	208,5	1470,8	1422,5	430-438
0,9	0,3	1,6	1,7	6,8	1,0	29,3	6,3	95,3	39,9	329,3	232,1	440-459
-	-	-	-	-	-	1,0	-	2,8	1,4	23,4	26,9	487
-	0,7	1,0	0,3	2,9	1,0	10,1	5,8	86,3	52,9	980,5	895,9	480-486 490-493, 496
0,3	1,3	3,2	0,3	3,4	6,9	34,4	23,8	130,8	61,8	381,7	104,2	

Tabell 62 (forts.). Dødeligheten for menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter årsak. 1988. Døde pr. 100 000 innbyggere

Dødsårsak etter forkortet nordisk liste Cause of death. Abbreviated Nordic list	Alle aldere		All ages		Alder					
	-----		-----		Under 1		1-14		15-24	
	Begge kjønn	Menn	Kvinner							
	Both sexes	Males	Females	M	K	M	K	M	K	
32 Andre sykdommer i åndedrettsorganene.....	4,4	4,9	4,0	7,1	14,7	0,3	-	-	-	-
33 Sykdommer i munnhulen, spiserøret, magesekken og tolvfingertarmen....	7,7	8,7	6,7	-	-	-	-	-	-	-
34 Leverkirrose.....	6,7	8,8	4,5	-	-	-	-	-	0,3	-
35 Andre sykdommer i fordøyelsesorganene.....	17,8	15,5	20,2	-	-	-	0,6	0,9	-	-
36 Nefritt og nefrose.....	5,1	5,5	4,7	-	-	-	-	0,3	-	-
37 Nyrebetennelse og sten i nyre og urinleder.....	3,9	2,7	5,0	-	-	-	-	-	-	-
38 Prostatahyperplasi.....	1,8	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-
39 Andre sykdommer i urin- og kjønnsorganene.....	4,1	3,3	4,9	-	-	-	-	-	-	-
40 Sykdommer i svangerskap, under fødsel og i barselseng.....	0,1	-	0,1	-	-	-	-	-	0,3	-
41 Sykdommer i hud, skjelett-muskelsystem og bindevev.....	6,6	4,2	8,9	-	-	-	0,3	-	0,3	-
42 Medfødte misdannelser.....	4,6	4,5	4,8	155,1	209,4	3,7	3,0	2,1	1,9	-
43 Visse årsaker til perinatal sykkelighet og dødelighet.....	4,8	5,9	3,8	426,6	290,3	0,5	0,3	-	-	-
44 Plutselig død.....	19,6	24,3	15,1	275,0	161,7	0,8	0,6	0,3	-	-
45 Symptomer og ubestemte tilstander.	16,3	13,6	19,0	10,6	3,7	0,3	-	1,8	0,6	-
46 Trafikkulykker med motorkjøretøy..	8,6	12,3	5,0	3,5	3,7	3,4	2,2	28,4	7,1	-
47 Forgiftningsulykker med alkoholer.	1,5	2,3	0,9	-	-	-	-	-	0,3	-
48 Fall.....	24,8	20,3	29,1	-	-	0,3	-	2,9	0,3	-
49 Alle andre ulykker.....	11,5	18,8	4,3	-	7,4	7,6	2,2	16,7	3,1	-
50 Selvmord.....	16,8	24,5	9,3	-	-	1,3	0,6	26,7	6,5	-
51 Skade der det er uklart om den skyldes ulykke, eller er påført med hensikt.....	0,7	1,0	0,4	-	-	-	-	0,9	-	-
52 Drap og annen voldsom død.....	1,2	1,9	0,5	-	-	0,3	-	2,3	0,6	-

Sex and age specific death rates, by cause. 1988. Deaths per 100 000 population

Age													International list. ICD-9
25-34		35-44		45-54		55-64		65-74		75-			
M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
0,6	-	0,6	0,3	1,5	0,5	2,0	2,9	15,8	7,9	55,2	30,2	460-478, 494,495, 500-519	
-	-	0,6	-	2,9	-	9,6	1,9	27,1	11,6	99,2	62,5	520-537	
1,5	0,3	10,4	3,7	17,4	6,9	23,3	7,3	25,4	13,0	17,8	14,3	571	
-	0,3	1,9	1,0	2,9	1,5	13,2	4,9	37,2	24,6	201,2	195,9	540-570, 572-579	
-	0,3	0,6	-	1,0	-	4,0	-	13,5	6,0	72,0	47,2	580-589	
-	-	0,6	0,3	-	-	1,0	1,5	5,6	3,3	39,3	52,1	590,592, 594	
-	-	-	-	-	-	0,5	-	6,8	-	57,1	-	600 591,593, 595-599,	
-	-	-	-	-	1,0	1,5	0,5	5,1	1,9	52,4	53,8	601-629	
-	-	-	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	630-676	
0,9	0,7	0,3	1,0	1,9	2,0	4,6	5,8	13,0	20,0	44,0	68,0	680-739	
0,6	0,3	1,3	0,7	1,5	1,5	6,6	2,4	1,1	5,1	3,7	2,7	740-759	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	760-779	
0,9	-	2,2	1,0	10,2	3,0	32,4	10,2	75,6	22,8	181,5	107,5	798	
1,5	0,3	3,5	1,0	8,7	3,0	12,1	2,9	18,0	10,2	172,2	199,1	780-797, 799	
12,0	2,6	9,2	3,7	8,7	2,5	10,1	4,9	12,4	10,7	16,8	9,3	E810-819	
3,4	0,7	3,2	1,0	4,8	2,5	5,1	1,5	1,7	1,9	2,8	-	E860	
3,7	0,3	2,8	1,0	8,2	2,0	13,7	3,4	29,3	18,6	276,0	309,4	E880-888	
16,0	3,9	15,8	2,7	32,9	3,5	22,8	0,5	23,1	7,4	45,8	14,8	Rest	
31,4	11,7	27,5	13,8	36,8	14,3	34,4	13,1	25,4	13,0	33,7	7,7	E800-949 E950-959	
0,6	0,3	1,9	0,3	1,9	2,5	1,0	-	1,1	0,9	1,9	-	E980-989	
2,5	0,3	4,1	1,0	2,4	0,5	1,0	0,5	1,7	0,5	-	0,6	E960-978, E990-999	

Tabell 63. Dødsfall av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988 Deaths from cardiovascular diseases among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988

Inter- nasj. liste ICD-9	Kjønn og dødsårsak Sex and cause of death	I alt Total	Alder Age								
			-14	15- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64	65- 74	75- 84	85-
MENN MALES											
390-459	Hjerte- og karsykdommer i alt ...	11100	4	12	32	133	416	1324	3184	4047	1948
390-398	Revmatisk hjertesykdom	49	-	-	-	2	1	5	18	17	6
410	Hjerteinfarkt, ferskt	4660	-	1	9	67	243	750	1570	1506	514
411,412, 414.0-3 413,	Hjerteinfarkt, gammelt, koronar- sykdom	1596	-	-	4	17	76	239	466	527	267
414.8-9	Annen ischemisk hjertesykdom	523	-	-	-	3	9	56	130	220	105
402,404 415,416, 417	Hjertesykdom med hypertoni	104	-	-	-	-	1	8	24	51	20
420-429	Sykdommer i lungekretsløpet	76	1	-	1	1	4	5	24	23	17
401,403, 405	Annen og uspesifisert hjertesykdom	1109	1	9	6	18	25	70	236	390	354
430-438	Hypertoni uten nevnt hjertesykdom	119	-	-	-	-	6	15	44	38	16
440-448	Karlesjoner i sentralnerve- systemet	2263	2	2	9	20	37	118	503	1014	558
450-459	Sykdommer i arteriene	557	-	-	2	5	10	54	156	246	84
	Sykdommer i vener, og andre sykdommer i sirkulasjonsorganene	44	-	-	1	-	4	4	13	15	7
KVINNER FEMALES											
390-459	Hjerte- og karsykdommer i alt ...	10200	2	7	11	38	75	401	1755	4095	3816
390-398	Revmatisk hjertesykdom	86	-	-	-	-	-	6	28	31	21
410	Hjerteinfarkt, ferskt	3115	-	1	2	8	33	168	750	1323	830
411,412, 414.0-3 413,	Hjerteinfarkt, gammelt, koronar- sykdom	1029	-	-	-	1	5	51	184	403	385
414.8-9	Annen ischemisk hjertesykdom	518	-	-	-	-	1	14	52	196	255
402,404 415,416, 417	Hjertesykdom med hypertoni	122	-	-	-	-	-	2	14	47	59
420-429	Sykdommer i lungekretsløpet	73	-	-	1	2	1	2	19	26	22
401,403, 405	Annen og uspesifisert hjertesykdom	1408	2	1	-	4	8	36	144	525	688
430-438	Hypertoni uten nevnt hjertesykdom	127	-	-	-	-	1	13	29	57	27
440-448	Karlesjoner i sentralnerve- systemet	3191	-	4	7	18	24	96	449	1285	1308
450-459	Sykdommer i arteriene	464	-	1	-	4	2	11	76	168	202
	Sykdommer i vener, og andre sykdommer i sirkulasjonsorganene	67	-	-	1	1	-	2	10	34	19

Tabell 64. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. Døde pr. 100 000 innbyggere. 1988 Deaths from cardiovascular diseases among men and women in different age groups, by diagnosis. Deaths per 100 000 population. 1988

Inter- nasj. liste ICD-9	Kjønn og dødsårsak Sex and cause of death	Alle All	Alder Age									
			-14	15-	25-	35-	45-	55-	65-	75-	85-	
			24	34	44	54	64	74	84			
MENN MALES												
390-459	Hjerte- og karsykdommer i alt ...	533,1	1,0	3,5	9,9	42,0	201,4	669,4	1795,4	4623,3	10068,2	
390-398	Revmatisk hjertesykdom	2,4	-	-	-	0,6	0,5	2,5	10,2	19,4	31,0	
410	Hjerteinfarkt, ferskt	223,8	-	0,3	2,8	21,1	117,6	379,2	885,3	1720,5	2656,6	
411,412,	Hjerteinfarkt, gammelt, koronar-											
414.0-3	sykdom	76,7	-	-	1,2	5,4	36,8	120,8	262,8	602,0	1380,0	
413,												
414.8-9	Annen ischemisk hjertesykdom	25,1	-	-	-	1,0	4,4	28,3	73,3	251,3	542,7	
402,404	Hjertesykdom med hypertoni	5,0	-	-	-	-	0,5	4,0	13,5	58,3	103,4	
415,416,												
417	Sykdommer i lungekretsløpet	3,7	0,2	-	0,3	0,3	1,9	2,5	13,5	26,3	87,9	
420-429	Annen og uspesifisert											
	hjertesykdom	53,3	0,2	2,6	1,9	5,7	12,1	35,4	133,1	445,5	1829,7	
401,403,												
405	Hypertoni uten nevnt hjertesykdom	5,7	-	-	-	-	2,9	7,6	24,8	43,4	82,7	
430-438	Karlesjoner i sentralnerve-											
	systemet	108,7	0,5	0,6	2,8	6,3	17,9	59,7	283,6	1158,4	2884,0	
440-448	Sykdommer i arteriene	26,8	-	-	0,6	1,6	4,8	27,3	88,0	281,0	434,2	
450-459	Sykdommer i vener, og andre											
	sykdommer i sirkulasjonsorganene	2,1	-	-	0,3	-	1,9	2,0	7,3	17,1	36,2	
KVINNER FEMALES												
390-459	Hjerte- og karsykdommer i alt ...	479,5	0,5	2,2	3,6	12,8	37,0	194,4	815,0	2948,6	8792,0	
390-398	Revmatisk hjertesykdom	4,0	-	-	-	-	-	2,9	13,0	22,3	48,4	
410	Hjerteinfarkt, ferskt	146,4	-	0,3	0,7	2,7	16,3	81,5	348,3	952,6	1912,3	
411,412,	Hjerteinfarkt, gammelt, koronar-											
414.0-3	sykdom	48,4	-	-	-	0,3	2,5	24,7	85,5	290,2	887,0	
413,												
414.8-9	Annen ischemisk hjertesykdom	24,4	-	-	-	-	0,5	6,8	24,2	141,1	587,5	
402,404	Hjertesykdom med hypertoni	5,7	-	-	-	-	-	1,0	6,5	33,8	135,9	
415,416,												
417	Sykdommer i lungekretsløpet	3,4	-	-	0,3	0,7	0,5	1,0	8,8	18,7	50,7	
420-429	Annen og uspesifisert											
	hjertesykdom	66,2	0,5	0,3	-	1,4	4,0	17,5	66,9	378,0	1585,1	
401,403,												
405	Hypertoni uten nevnt hjertesykdom	6,0	-	-	-	-	0,5	6,3	13,5	41,0	62,2	
430-438	Karlesjoner i sentralnerve-											
	systemet	150,0	-	1,2	2,3	6,1	11,8	46,5	208,5	925,3	3013,6	
440-448	Sykdommer i arteriene	21,8	-	0,3	-	1,4	1,0	5,3	35,3	121,0	465,4	
450-459	Sykdommer i vener, og andre											
	sykdommer i sirkulasjonsorganene	3,2	-	-	0,3	0,3	-	1,0	4,6	24,5	43,8	

Tabell 65. Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.¹
 Døde pr. 100 000 innbyggere Sex and age-specific death rates from cardiovascular
 diseases.¹ Deaths per 100 000 population

Dødsårsak ¹ . År ² Cause of death ¹ . Year ²	Alle aldere All ages	Alder Age					
		-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-
HJERTE- OG KARSYKDOMMER I ALT							
NR. 390-459							
Menn Males							
1971-1975	553,9	6,5	139,0	457,7	1 315,3	3 541,5	8 688,0
1976-1980	539,5	6,2	127,0	453,5	1 246,0	3 251,9	7 834,4
1981-1985	550,5	6,8	107,2	432,0	1 190,1	3 168,4	7 724,1
1986	556,8	6,3	114,7	397,8	1 204,3	3 150,6	7 652,2
1987	565,5	6,7	95,0	414,0	1 247,6	3 103,9	7 883,4
1988	533,1	6,9	94,4	368,7	1 095,1	3 028,8	7 493,4
Kvinner Females							
1971-1975	462,3	3,2	36,1	128,6	534,2	2 272,6	7 640,0
1976-1980	449,2	3,1	29,8	114,9	471,6	1 930,6	6 739,5
1981-1985	462,5	2,7	22,7	104,2	404,9	1 727,7	6 365,3
1986	463,6	2,9	24,6	104,5	398,7	1 564,0	6 132,2
1987	474,5	2,2	26,3	102,6	402,4	1 603,2	6 105,0
1988	479,5	2,8	18,2	92,4	402,9	1 594,7	6 132,8
HJERTEINFARKT, KORONARSYKDOM³							
NR. 410-412, 414.0-414.3, 414.9							
Menn							
1971-1975	280,5	2,7	103,1	343,7	863,3	1 752,1	2 585,2
1976-1980	287,6	2,6	91,3	340,2	851,1	1 722,4	2 671,6
1981-1985	303,3	3,0	80,9	324,6	823,8	1 784,8	2 932,2
1986	323,8	3,4	78,8	314,8	848,4	1 877,2	3 322,0
1987	325,5	2,9	68,4	307,4	886,7	1 819,5	3 448,5
1988	309,2	2,8	66,3	295,9	773,8	1 778,0	3 398,6
Kvinner							
1971-1975	141,3	0,4	11,8	57,3	247,0	801,5	1 688,1
1976-1980	152,0	0,5	12,4	54,1	236,6	773,5	1 718,0
1981-1985	171,7	0,5	9,3	54,7	216,5	768,6	1 898,0
1986	195,2	0,5	9,4	58,9	226,5	760,4	2 227,9
1987	204,2	0,4	12,1	59,8	233,9	790,8	2 273,2
1988	203,5	0,6	6,2	49,3	227,5	784,0	2 272,9
ANNEN ISCHEMISK HJERTESYKDOM³							
Nr. 413, 414.8							
Menn							
1971-1975	51,6	0,1	3,9	13,8	64,4	317,4	1 409,4
1976-1980	37,8	0,1	4,0	17,0	53,2	200,7	902,0
1981-1985	31,8	0,0	2,5	14,7	47,0	150,7	702,0
1986	18,3	0,1	4,1	8,2	30,7	97,0	325,8
1987	18,7	0,1	0,4	8,8	34,4	98,9	334,8
1988	16,4	0,1	2,2	6,3	29,9	97,0	262,3
Kvinner							
1971-1975	55,5	-	0,6	3,3	24,8	212,5	1 288,1
1976-1980	41,1	0,0	0,4	3,1	18,6	123,6	850,7
1981-1985	32,6	-	0,4	2,6	14,4	77,7	592,5
1986	16,8	-	-	1,5	10,5	48,9	255,0
1987	14,2	-	-	2,6	7,1	41,6	209,2
1988	15,7	-	-	1,6	6,7	39,4	243,0

¹ Tall for 1971-1985 er gruppert i samsvar med den internasjonale klassifikasjon, 8. revisjon, fra 1986 den internasjonale klassifikasjon, 9. revisjon. ² Årsgjennomsnitt for femårsperioden. ³ Tall for 1986 og 1987 for sykdomsgruppene Hjerteinfarkt, koronarsykdom og Annen ischemisk hjertesykdom er rettet.

¹ Figures for 1971-1985 in accordance with ICD, 8th revision, from 1986 ICD, 9th revision. ² Annual average for the five-year period. ³ Figures for 1986 and 1987 for the causes of death nos. 410-412, 414.0-414.3 and nos. 413, 414.8, 414.9 have been corrected according to the new arrangement above.

Tabell 65 (forts.). Dødeligheten av hjerte- og karsykdommer blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.¹ Døde pr. 100 000 innbyggere Sex and age-specific death rates from cardiovascular diseases.¹ Deaths per 100 000 population

Dødsårsak ¹ . År ²	Alle aldere	Alder					
		-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-
HJERTESYKDOM MED HYPERTONI							
NR. 402, 404							
Menn							
1971-1975	7,7	0,1	0,7	4,2	19,9	59,4	103,5
1976-1980	6,6	-	1,1	3,8	14,0	47,8	95,5
1981-1985	5,9	0,0	0,4	3,6	11,1	34,3	96,8
1986	4,8	-	0,4	1,5	10,7	29,7	67,6
1987	4,3	0,1	0,8	1,6	9,3	24,2	62,2
1988	5,0	-	-	2,1	8,5	32,1	78,9
Kvinner							
1971-1975	11,2	0,0	0,8	2,5	13,1	65,0	163,4
1976-1980	9,7	-	0,2	1,8	10,4	47,3	137,4
1981-1985	8,6	-	0,6	0,9	6,0	32,2	124,9
1986	7,2	0,1	0,4	0,5	5,2	23,5	99,8
1987	6,1	-	-	1,6	3,1	19,4	87,2
1988	5,7	-	-	0,5	1,8	14,8	90,0
KARLESJONER I SENTRALNERVESYSTEMET							
NR. 430-438							
Menn							
1971-1975	136,8	2,0	17,6	47,2	217,8	948,7	3 003,5
1976-1980	120,3	1,9	15,9	43,5	166,1	778,3	2 503,3
1981-1985	113,9	1,5	10,7	40,7	144,5	668,6	2 278,9
1986	110,1	0,9	13,4	27,1	140,2	646,6	2 125,1
1987	114,4	1,6	12,4	42,1	165,7	600,0	2 213,4
1988	108,7	1,6	10,3	28,8	131,7	617,6	2 106,6
Kvinner							
1971-1975	165,7	1,8	12,4	38,9	156,5	814,6	2 888,8
1976-1980	150,7	1,5	11,4	30,6	121,0	622,9	2 451,2
1981-1985	147,3	1,3	8,6	27,9	96,0	520,1	2 179,4
1986	144,1	1,0	11,4	25,3	86,5	449,2	2 071,6
1987	145,0	1,2	9,3	20,1	88,9	444,2	2 041,5
1988	150,0	1,5	7,4	23,4	93,5	456,0	2 067,9
SYKDOMMER I ARTERIENE							
NR. 440-448							
Menn							
1971-1975	19,2	0,2	2,2	8,8	36,6	109,6	450,4
1976-1980	23,3	0,4	2,9	12,0	45,4	147,0	415,3
1981-1985	27,2	0,3	1,3	12,0	50,3	172,4	436,8
1986	27,7	0,2	3,2	10,2	56,9	167,1	420,1
1987	28,4	0,3	3,1	13,0	52,1	174,3	429,1
1988	26,8	0,2	3,0	10,5	52,4	171,5	376,7
Kvinner							
1971-1975	18,0	0,2	0,8	2,6	12,0	70,3	386,7
1976-1980	19,6	0,2	0,5	2,9	15,6	66,6	358,3
1981-1985	21,4	0,1	0,2	2,8	15,3	68,4	334,0
1986	18,7	0,1	-	2,5	12,2	61,7	266,6
1987	19,5	0,1	0,4	2,1	13,7	54,4	284,0
1988	21,8	0,1	1,6	2,1	17,1	58,6	310,0

¹ Se note 1, side 92. ² Se note 2, side 92.

¹ See note 1, page 92. ² See note 2, page 92.

Tabell 66. Dødsfall av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988 Deaths from malignant neoplasms among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988

Inter- nasj. liste ICD-9	Kjønn og dødsårsak Sex and cause of death	I alt Total	Alder Age									
			-14	15- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64	65- 74	75- 84	85-	
MENN MALES												
140-208	Ondartede svulster i alt	5464	23	11	38	116	261	895	1837	1702	581	
140-149	Munnhule og svelg	91	-	-	-	2	6	23	37	16	7	
150-154	Spiserøret, magesekken og tarmene	1313	-	-	6	18	65	220	421	453	130	
155-159	Fordøyelsesorganene ellers	405	1	1	-	3	20	75	161	117	27	
162	Luftrør, bronkier og lunger	1049	-	-	2	19	56	254	424	261	33	
160,161, 163	Åndedrettsorganene ellers	94	-	-	-	4	7	23	35	18	7	
174,175	Brystkjertelen	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	
185	Prostata	954	-	-	-	-	4	58	253	422	217	
183,184, 186,187	Kjønnsorganene ellers	20	-	-	2	2	4	3	7	1	1	
188,189	Nyrer og urinveier	393	-	-	1	5	13	52	133	139	50	
164,170- 173,190- 194	Annet spesifikt primærsete	310	10	6	15	36	41	61	83	42	16	
195-199	Ubestemt angitt eller ukjent primærsete	326	-	-	1	8	12	51	122	80	52	
204-208	Leukemi	187	7	3	3	6	6	28	54	64	16	
200-203	Andre svulster i lymfatisk og bloddannende vev	319	5	1	8	13	27	47	104	89	25	
KVINNER FEMALES												
140-208	Ondartede svulster i alt	4509	14	8	22	148	331	717	1208	1408	653	
140-149	Munnhule og svelg	50	-	-	-	-	3	9	9	22	7	
150-154	Spiserøret, magesekken og tarmene	1054	-	-	-	9	50	133	286	353	223	
155-159	Fordøyelsesorganene ellers	385	-	-	2	3	12	45	115	154	54	
162	Luftrør, bronkier og lunger	367	-	-	1	14	45	87	126	86	8	
160,161, 163	Åndedrettsorganene ellers	23	-	-	-	1	2	2	6	5	7	
174,175	Brystkjertelen	769	-	-	1	44	90	137	193	211	93	
179-182	Livmoren	299	-	1	6	20	30	60	77	73	32	
183,184, 186,187	Kjønnsorganene ellers	343	-	-	3	9	33	66	101	96	35	
188,189	Nyrer og urinveier	201	1	-	-	2	8	19	51	80	40	
164,170- 173,190- 194	Annet spesifikt primærsete	229	6	6	5	20	18	50	55	50	19	
195-199	Ubestemt angitt eller ukjent primærsete	362	-	1	-	11	17	49	70	136	78	
204-208	Leukemi	145	5	-	2	5	8	17	44	42	22	
200-203	Andre svulster i lymfatisk og bloddannende vev	282	2	-	2	10	15	43	75	100	35	

Tabell 67. Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper, etter diagnoser. 1988. Pr. 100 000 innbyggere Deaths from malignant neoplasms among men and women in different age groups, by diagnosis. 1988. Per 100 000 population

Inter- nasj. liste ICD-9	Kjønn og dødsårsak Sex and cause of death	Alle All	Alder Age									
			-14	15- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64	65- 74	75- 84	85-	
MENN MALES												
140-208	Ondartede svulster i alt	262,4	5,6	3,2	11,7	36,6	126,3	452,5	1035,8	1944,4	3002,9	
140-149	Munnhule og svelg	4,4	-	-	-	0,6	2,9	11,6	20,9	18,3	36,2	
150-154	Spiserøret, magesekken og tarmene	63,1	-	-	1,9	5,7	31,5	111,2	237,4	517,5	671,9	
155-159	Fordøyelsesorganene ellers	19,5	0,2	0,3	-	1,0	9,7	37,9	90,8	133,7	139,6	
162	Luftrør, bronkier og lunger	50,4	-	-	0,6	6,0	27,1	128,4	239,1	298,2	170,6	
160,161, 163	Åndedrettsorganene ellers	4,5	-	-	-	1,3	3,4	11,6	19,7	20,6	36,2	
174,175	Brystkjertelen	0,1	-	-	-	-	-	-	1,7	-	-	
185	Prostata	45,8	-	-	-	-	1,9	29,3	142,7	482,1	1121,6	
183,184, 186,187	Kjønnsorganene ellers	1,0	-	-	0,6	0,6	1,9	1,5	4,0	1,1	5,2	
188,189	Nyrer og urinveier	18,9	-	-	0,3	1,6	6,3	26,3	75,0	158,8	258,4	
164,170- 173,190-												
194	Annet spesifikt primærsete	14,9	2,4	1,8	4,6	11,4	19,9	30,8	46,8	48,0	82,7	
195-199	Ubestemt angitt eller ukjent primærsete	15,7	-	-	0,3	2,5	5,8	25,8	68,8	91,4	268,8	
204-208	Leukemi	9,0	1,7	0,9	0,9	1,9	2,9	14,2	30,5	73,1	82,7	
200-203	Andre svulster i lymfatisk og bloddannende vev	15,3	1,2	0,3	2,5	4,1	13,1	23,8	58,6	101,7	129,2	
KVINNER FEMALES												
140-208	Ondartede svulster i alt	212,0	3,6	2,5	7,1	49,8	163,2	347,6	561,0	1013,8	1504,5	
140-149	Munnhule og svelg	2,4	-	-	-	-	1,5	4,4	4,2	15,8	16,1	
150-154	Spiserøret, magesekken og tarmene	49,5	-	-	-	3,0	24,7	64,5	132,8	254,2	513,8	
155-159	Fordøyelsesorganene ellers	18,1	-	-	0,7	1,0	5,9	21,8	53,4	110,9	124,4	
162	Luftrør, bronkier og lunger	17,3	-	-	0,3	4,7	22,2	42,2	58,5	61,9	18,4	
160,161, 163	Åndedrettsorganene ellers	1,1	-	-	-	0,3	1,0	1,0	2,8	3,6	16,1	
174,175	Brystkjertelen	36,2	-	-	0,3	14,8	44,4	66,4	89,6	151,9	214,3	
179-182	Livmoren	14,1	-	0,3	2,0	6,7	14,8	29,1	35,8	52,6	73,7	
183,184, 186,187	Kjønnsorganene ellers	16,1	-	-	1,0	3,0	16,3	32,0	46,9	69,1	80,6	
188,189	Nyrer og urinveier	9,5	0,3	-	-	0,7	4,0	9,2	23,7	57,6	92,2	
164,170- 173,190-												
194	Annet spesifikt primærsete	10,8	1,5	1,9	1,6	6,7	8,9	24,2	25,5	36,0	43,8	
195-199	Ubestemt angitt eller ukjent primærsete	17,0	-	0,3	-	3,7	8,4	23,8	32,5	97,9	179,7	
204-208	Leukemi	6,8	1,3	-	0,7	1,7	4,0	8,2	20,4	30,2	50,7	
200-203	Andre svulster i lymfatisk og bloddannende vev	13,3	0,5	-	0,7	3,4	7,4	20,9	34,8	72,0	80,6	

Tabell 68. Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.
Pr. 100 000 innbyggere Sex and age-specific death rates from malignant neoplasms.
Per 100 000 population

Dødsårsak ¹ . År ² Cause of death ¹ . Year ²	Alle aldere All ages	Alder Age						
		-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-
ONDARTEDE SVULSTER I ALT NR. 140-209								
Menn Males								
1971-1975	204,4	9,5	23,6	72,0	226,0	588,1	1 240,0	2 053,9
1976-1980	226,4	8,0	23,2	66,9	232,4	616,2	1 355,8	2 305,5
1981-1985	246,5	6,8	20,5	66,0	239,0	652,5	1 413,8	2 460,1
1986	253,2	6,1	16,8	66,6	244,6	661,8	1 410,7	2 580,1
1987	251,7	7,1	16,9	67,2	242,9	649,1	1 417,3	2 510,2
1988	262,4	4,7	22,2	64,9	261,3	713,5	1 437,2	2 599,7
Kvinner Females								
1971-1975	172,4	6,3	30,8	97,8	214,3	398,6	731,9	1 186,3
1976-1980	188,9	5,7	26,5	85,8	227,3	418,5	757,8	1 296,2
1981-1985	201,2	5,1	27,4	87,9	220,7	426,0	758,8	1 330,9
1986	207,7	4,9	27,4	86,4	229,9	414,8	762,1	1 369,4
1987	209,1	4,9	21,9	80,0	234,0	425,9	798,0	1 295,0
1988	212,0	3,7	18,2	99,9	247,7	430,3	783,4	1 299,0
FORDØYELSESORGANENE OG BUKHINNEN NR. 150-159								
Menn								
1971-1975	73,8	0,4	4,6	24,7	78,4	218,8	468,2	777,4
1976-1980	75,0	0,3	5,0	19,8	73,9	208,0	466,8	794,9
1981-1985	79,0	0,5	3,4	17,4	72,0	211,8	474,9	809,1
1986	80,1	0,4	3,4	18,7	75,8	212,8	438,2	885,3
1987	76,8	0,5	4,4	17,8	70,2	189,8	458,1	796,0
1988	82,5	0,4	3,8	17,7	89,6	225,5	472,1	789,0
Kvinner								
1971-1975	57,9	0,6	4,3	17,9	49,5	124,6	294,0	512,7
1976-1980	63,2	0,2	3,9	15,4	54,0	126,3	286,8	554,7
1981-1985	67,4	0,3	3,6	16,3	51,6	127,5	278,2	559,8
1986	69,4	0,2	2,9	17,0	56,3	119,7	280,2	560,9
1987	70,9	-	2,3	15,8	50,0	126,9	293,4	555,7
1988	67,6	-	0,7	13,6	48,8	134,0	268,8	519,0
ÅNDEDRETTSORGANENE NR. 160-163								
Menn								
1971-1975	33,2	0,1	1,9	13,0	54,2	131,2	187,8	116,2
1976-1980	40,9	0,1	1,5	13,6	63,8	149,4	241,4	159,7
1981-1985	50,0	0,2	2,2	13,8	71,6	178,6	281,0	239,7
1986	54,9	-	0,9	14,7	69,7	198,2	313,0	286,9
1987	53,8	0,1	2,2	15,8	73,9	178,0	316,2	282,7
1988	54,9	-	2,8	12,9	78,6	204,1	305,8	256,4

¹ Se note 1, tabell 65. ² Årsgjennomsnitt for femårsperioden.

¹ See note 1, table 65. ² Annual average for the five-year period.

Tabell 68 (forts.). Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.
Pr. 100 000 innbyggere Sex and age-specific death rates from malignant neo-
plasms. Per 100 000 population

Dødsårsak ¹ . År ²	Alle aldere	Alder						
		-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-
ÅNDEDRETTSORGANENE								
NR. 160-163 (forts.)								
Kvinner								
1971-1975	7,9	0,0	1,0	5,1	12,2	22,0	33,2	35,0
1976-1980	9,7	0,0	1,1	4,8	17,0	26,2	37,0	40,3
1981-1985	13,5	0,0	1,1	7,7	21,5	38,0	51,2	48,1
1986	16,2	-	0,5	10,2	20,0	46,3	63,4	49,9
1987	16,0	0,1	1,3	5,3	27,3	49,5	60,4	48,2
1988	18,4	-	1,3	10,5	36,8	49,5	70,6	49,0
LUFTRØR, BRONKIER OG LUNGER								
NR. 162								
Menn								
1971-1975	30,0	-	1,4	11,7	50,4	119,9	169,3	102,4
1976-1980	37,5	-	1,2	12,7	58,9	138,0	222,2	141,8
1981-1985	46,0	0,0	1,9	12,8	67,5	165,9	260,7	205,7
1986	50,1	-	0,3	13,4	65,6	182,1	283,9	252,0
1987	50,0	-	1,9	13,9	71,3	167,2	293,6	254,6
1988	50,4	-	2,5	11,4	70,2	189,1	283,4	230,8
Kvinner								
1986	15,6	-	1,7	9,8	23,4	44,6	61,2	45,7
1987	15,5	0,1	1,3	4,9	26,3	48,7	59,9	42,0
1988	17,3	-	1,3	9,7	35,8	48,6	66,2	40,0
BRYSTKJERTELEN								
NR. 174								
Kvinner								
1971-1975	28,5	0,2	5,8	23,9	53,7	72,6	92,7	147,0
1976-1980	31,4	0,1	6,4	21,6	53,7	78,4	109,0	154,9
1981-1985	31,8	0,1	5,8	22,3	48,3	74,5	106,2	165,8
1986	36,2	0,2	9,2	21,7	54,8	78,9	116,2	198,6
1987	33,6	0,1	4,7	24,6	53,6	75,2	109,3	168,2
1988	36,2	-	5,3	29,8	56,6	65,6	128,1	187,0
URIN- OG KJØNNSORGANENE								
NR. 179-189								
Menn								
1971-1975	46,6	1,6	4,2	5,8	24,6	100,0	335,0	758,1
1976-1980	55,3	1,2	2,9	6,2	28,5	112,1	378,7	858,5
1981-1985	59,8	0,3	1,7	5,2	28,5	114,2	380,1	920,2
1986	61,0	0,2	0,9	4,0	29,2	107,1	385,5	942,7
1987	62,1	0,1	0,3	8,5	23,9	122,0	381,9	924,3
1988	65,7	0,2	0,9	4,4	22,5	118,7	390,1	1 077,0

¹ Se note 1, tabell 65. ² Årsgjennomsnitt for femårsperioden.

¹ See note 1, table 65. ² Annual average for the five-year period.

Tabell 68 (forts.). Dødeligheten av ondartede svulster blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.
Pr. 100 000 innbyggere Sex and age-specific death rates from malignant neo-
plasms. Per 100 000 population

Dødsårsak ¹ . År ²	Alle aldere	Alder						
		-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-
URIN- OG KJØNNSORGANENE								
NR. 179-189 (forts.)								
Kvinner								
1971-1975	36,0	0,7	8,2	28,0	55,2	91,7	139,0	178,5
1976-1980	37,7	0,8	5,2	23,1	58,5	94,2	137,4	198,0
1981-1985	39,3	0,7	6,7	20,6	53,7	92,4	142,4	210,2
1986	38,4	0,3	4,9	19,5	50,7	90,9	127,4	224,1
1987	40,6	0,7	7,3	19,4	53,1	87,6	155,3	208,1
1988	39,6	0,7	5,0	22,5	49,8	90,4	141,8	208,0
LYMFATISK OG BLODDANNEDE VEV								
NR. 200-208								
Menn								
1971-1975	19,1	4,0	4,6	10,3	21,3	47,3	106,4	141,1
1976-1980	21,3	3,1	4,1	8,7	20,5	54,6	114,1	201,6
1981-1985	22,7	2,6	4,0	8,8	20,0	55,0	124,3	210,0
1986	21,6	2,4	3,7	7,7	17,4	51,6	119,8	196,7
1987	23,4	2,6	5,0	10,0	25,0	52,1	105,7	250,6
1988	24,3	2,2	5,3	8,8	24,1	63,9	120,8	215,0
Kvinner								
1971-1975	15,1	2,4	3,8	7,8	14,2	33,4	65,7	92,7
1976-1980	16,6	2,1	3,3	5,9	14,3	34,0	70,1	114,6
1981-1985	18,1	1,9	3,4	5,7	15,1	34,1	74,0	117,7
1986	17,8	2,2	1,9	6,3	11,7	30,1	71,3	123,2
1987	17,5	2,3	1,3	1,6	13,9	30,1	71,5	121,0
1988	20,1	0,9	2,3	9,3	17,1	39,6	76,6	127,0

¹ Se note 1, tabell 65. ² Se note 2, side 97.

¹ See note 1, table 65. ² See note 2, page 97.

Tabell 69. Dødsfall ved ulykker og skader, etter alder og ulykkens ytre årsak. 1988 Deaths from accidents, by age and external cause. 1988

Internasjonal detaljert liste ICD-9 International detailed list ICD-9		I alt Total	Alder Age							
Dødsårsak Cause of death	-14		15- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64	65- 74	75-	
E800-949,	ULYKKER OG SKADER									
E980-999	I ALT TOTAL	1984	63	202	141	130	143	125	205	975
E800-807	Transport med jernbane ...	5	-	1	-	-	1	2	-	1
E810-825	Transport med motorkjøretøy	381	26	121	49	40	26	34	47	38
E826-829	Annen landtransport	3	-	1	-	2	-	-	-	-
E840-845	Luftfart	49	2	13	15	7	7	4	-	1
E831,833- 838.1-9	Sjøtransport, unntatt drukning	11	-	2	-	3	5	1	-	-
E830.1-9	Drukning under fiske									
E832.1-9	og sjøtransport	8	-	1	1	2	3	1	-	-
E830.0										
E832.0	Drukning fra liten båt ...	40	2	6	7	6	7	4	6	2
E910	Drukning, ellers	96	10	12	12	15	15	10	11	11
E846-848	Ulykker med andre transportmidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E850-869	Forgiftning	80	-	7	14	15	17	14	8	5
E870-879	Uhell eller unormal reak- sjon ved kirurgisk eller medisinsk behandling	11	2	-	-	-	-	4	3	2
E880-888	Fall	1043	1	11	13	12	21	34	92	859
E890-899	Brann, forbrenning	51	8	-	8	5	9	2	5	14
E902	Dykking	1	-	-	1	-	-	-	-	-
E901,904	Forfrysning, sult eller utmattelse	21	-	3	1	1	4	-	6	6
E905-906	Skader forårsaket av dyr .	2	-	-	-	1	-	1	-	-
E907	Lynnedslag	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E908-909	Skred og andre naturkatastrofer	8	-	4	2	1	-	-	1	-
E911-913	Kvelning	41	5	2	2	4	4	3	9	12
E916-917	Slag, støt av gjenstand eller person	23	3	1	2	2	4	5	5	1
E919	Maskiner	6	-	-	-	2	2	-	-	2
E920	Skjærende eller stikkende gjenstander	4	1	-	1	1	-	-	1	-
E921	Eksplisjon av trykkjele ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-
E922-923	Skytevåpen og eksplosive stoffer	16	1	7	4	1	2	-	1	-
E924	Forbrenning ved skålding, varme eller etsing	3	-	-	-	-	-	-	1	2
E925	Elektrisitet	3	1	-	1	-	1	-	-	-
E930-949	Bivirkninger av legemidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Res.										
E800-949	Andre ulykker	48	1	7	5	3	6	4	5	17
E980-989	Skader der det er uklart om de skyldes ulykke eller påført med hensikt	30	-	3	3	7	9	2	4	2

Tabell 70. Dødsfall og dødelighet ved ulykker, selvmord og drap Deaths and death rates from accidents, suicide and homicide

År ¹	Year ¹	Voldsomme dødsfall											
		i alt			Ulykker			Selvmord			Drap		
		Violent deaths, total			Accidents			Suicide			Homicide		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	M	K	I alt	M	K	I alt	M	K
Total	Males	Females	Antall		Number								
1966-1970	.....	2 226	1 480	746	1 909	1 244	665	295	221	74	22	15	7
1971-1975	.....	2 414	1 616	798	2 022	1 328	695	365	271	94	27	17	10
1976-1980	.....	2 461	1 591	871	1 952	1 223	730	473	345	128	36	23	13
1981-1985	.....	2 570	1 625	945	1 947	1 171	776	577	424	153	46	30	16
1986	.....	2 700	1 684	1 016	2 056	1 220	836	579	419	160	65	45	20
1987	.....	2 692	1 726	966	1 983	1 209	774	649	486	163	60	31	29
1988	.....	2 741	1 689	1 052	1 984	1 140	844	708	510	198	49	39	10
		Pr. million innbyggere Per million population											
1966-1970	.....	574	767	383	492	645	341	76	116	39	5	8	4
1971-1975	.....	610	822	401	511	675	349	92	138	47	7	9	5
1976-1980	.....	607	790	426	481	607	357	117	172	63	9	11	6
1981-1985	.....	623	796	453	472	573	372	140	208	73	11	15	8
1986	.....	648	818	482	493	592	396	139	203	76	16	22	9
1987	.....	643	834	456	474	584	366	155	235	77	14	15	14
1988	.....	651	811	495	471	548	397	168	245	93	12	19	5

¹ Årsgjennomsnitt for femårsperioden.

¹ Annual average for the five-year period.

Tabell 71. Dødsfall ved ulykker og skader, etter ulykkens ytre årsak Deaths from accidents by external cause

Dødsårsak Cause of death	Menn Males				Kvinner Females			
	Årlig gjennomsnitt Annual average				Årlig gjennomsnitt			
	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988
ULYKKER OG SKADER I ALT AND INJURIES, TOTAL	1 328	1 223	1 171	1 140	694	730	776	844
Transport med jernbane Railway	11	8	7	5	4	4	3	-
Transport med motorkjøretøy Motor vehicle ...	398	332	306	275	147	123	118	106
Annen landtransport Other land transport	7	5	7	1	3	5	5	2
Luftfart Aviation	21	16	14	34	11	1	1	15
Sjøtransport, unntatt drukning Water transport, excl. drowning	34	39	15	11	1	1	1	-
Drukning, fiske og sjøtransport Drowning in fishing and water transport	73	50	34	8	2	-	1	-
Drukning fra liten båt Drowning from small boat	85	67	67	38	3	3	2	2
Drukning, ellers Drowning, other	141	99	77	85	20	15	15	11
Forgiftning Poisoning	66	75	78	60	11	15	26	20
Fall Falls	284	311	366	423	438	489	527	620
Slag eller støt av fallende gjenstand Blow from falling object	36	31	24	19	3	1	1	4
Brann, forbrenning Fire, burns	38	50	42	36	16	22	21	15
Kvelning Suffocation	23	27	28	28	12	15	16	13
Skytevåpen og eksplosive stoffer Firearms, explosives	18	9	5	16	1	-	1	-
Maskiner Machinery	12	9	3	5	-	1	-	1
Elektrisitet Electric current	9	5	6	3	1	1	0	-
Skred Avalanches	5	4	4	7	-	3	1	1
Andre ulykker Other accidents	58	65	66	65	17	23	27	25
Skader hvor det er uklart om de skyldes ulykke eller er påført med hensikt Injuries of undetermined circumstances	9	20	16	21	4	8	10	9

Tabell 72. Selvmord og selvmordshyppighet blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper Sex and age-specific suicide and suicide rates

Alder. År Age. Years	Menn Males				Kvinner Females			
	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988	1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988
	Antall ¹				Number ¹			
I alt Total	271	345	424	510	94	128	153	198
-14	2	1	4	5	-	-	-	2
15-19	10	20	25	37	3	4	6	6
20-29	43	65	84	112	17	24	20	32
30-39	34	52	74	88	11	17	27	39
40-49	53	50	61	82	16	21	25	41
50-59	60	70	76	71	21	31	31	23
60-69	41	50	59	61	18	21	27	30
70-79	21	27	31	34	7	9	14	18
80-	7	10	10	20	1	1	3	7
	Pr. 100 000 innbyggere				Per 100 000 population			
Alle All	13,8	17,2	20,7	24,5	4,7	6,3	7,3	9,3
-14	0,3	0,2	0,9	1,2	-	-	-	0,5
15-19	6,6	12,4	15,0	21,9	1,7	2,5	3,5	3,7
20-29	13,6	20,6	26,5	33,4	5,7	8,0	6,5	10,1
30-39	15,7	19,2	23,5	27,5	5,4	6,8	9,2	12,9
40-49	24,0	24,8	28,6	30,2	7,4	10,4	12,0	15,9
50-59	24,9	30,0	36,2	37,2	8,5	13,0	14,5	11,9
60-69	22,0	25,2	28,8	30,4	8,6	9,7	12,0	13,5
70-79	19,4	22,9	24,6	25,4	4,9	5,7	8,1	9,9
80-	19,4	25,1	20,7	39,5	1,7	1,1	3,7	7,0

¹ Årsgjennomsnitt for femårsperioden.¹ Annual average for the five-year period.

Tabell 73. Selvmord etter døds måte Suicide by method

Døds måte Method	Personer 1988 Persons		Antall ¹				Number ¹			
	Antall Number	Pst. P.c.	Menn Males		Kvinner Females		1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988
			1971- 1975	1976- 1980	1981- 1985	1988				
I alt Total	708	100	272	345	424	510	95	128	153	198
Gift Poison	194	27	62	81	90	106	41	56	64	88
Henging og kvelning Hanging ..	191	27	85	98	123	149	18	28	36	42
Drukning Drowning	39	6	23	21	28	17	23	22	32	22
Skyting Firearms	212	30	77	116	147	199	2	4	5	13
Skjærende eller stikkende red- skaper Cutting or piercing instruments	14	2	9	9	11	10	3	3	3	4
Sprang fra høyt sted Jumping from high place	34	5	11	11	17	13	6	9	9	21
Annen eller uoppgitt Other or unknown	24	3	5	9	8	16	2	6	4	8

¹ Årsgjennomsnitt for femårsperioden.¹ Annual average for the five-year period.

Tabell 74. Befolkningens sammensetning etter kjønn og alder. 1988 Population by sex and age. 1988

		Folkemengde pr. 31.12. Population per 31 Dec.	Middelfolkemengde Mean population		
			I alt Total	Menn Males	Kvinner Females
I alt	Total	4 220 686	4 209 488	2 082 119	2 127 369
0- 4	.....	266 967	263 072	134 732	128 340
5- 9	.....	258 465	258 991	132 839	126 152
10-14	.....	275 795	280 343	143 159	137 184
15-19	.....	327 634	330 467	169 214	161 253
20-24	.....	338 047	335 097	172 254	162 843
25-29	.....	318 503	316 948	162 940	154 008
30-34	.....	316 614	315 535	161 519	154 016
35-39	.....	305 522	305 678	157 986	147 692
40-44	.....	313 450	308 113	158 875	149 238
45-49	.....	226 632	221 417	112 442	108 975
50-54	.....	189 634	187 930	94 136	93 794
55-59	.....	193 020	195 605	96 812	98 793
60-64	.....	204 947	208 443	100 981	107 462
65-69	.....	214 694	214 403	99 452	114 951
70-74	.....	179 017	178 280	77 895	100 385
75-79	.....	139 475	138 464	56 185	82 279
80-84	.....	88 639	87 951	31 350	56 601
85-89	.....	45 184	44 746	14 166	30 580
90-	.....	18 447	18 005	5 182	12 823
0- 6	.....	369 526	365 972	187 549	178 423
7-15	.....	493 733	499 897	255 737	244 160
16-66	.....	2 759 383	2 749 755	1 395 937	1 353 819
67-	.....	598 044	593 864	242 896	350 968

Tidligere utkommet på emneområdet
Previously issued on the subject

Sundhetstilstanden og medicinalforholdene i Norge, se C.4			Helsestatistikk	Health Statistics	
		1854-1881	XII	135	1962
III		1882-1897	XII	180	1963
IV		1898-1903	XII	196	1964
V		1904-1911	XII	219	1965
VI		1912-1915	XII	234	1966
			XII	250	1967
Sundhetstilstanden og medicinalforholdene			A	327	1968
VI		1916	A	411	1969
VII	3	1917	A	493	1970
VII	58	1918	A	554	1971
VII	108	1919	A	633	1972
VII	138	1920	A	707	1973
VII	152	1921	A	799	1974
VII	188	1922	A	874	1975
VIII	13	1923	A	953	1976
VIII	29	1924	B	21	1977
VIII	59	1925	B	111	1978
VIII	81	1926	B	193	1979
VIII	116	1927	B	277	1980
VIII	142	1928	B	379	1981
VIII	174	1929	B	465	1982
IX	2	1930	B	532	1983
IX	20	1931	B	608	1984
IX	49	1932	B	681	1985
IX	78	1933	B	767	1986
IX	101	1934	B	832	1987
IX	125	1935			
IX	153	1936			
			Dødsårsaker	Causes of Death	
			A	150	1964
			A	183	1965
			A	225	1966
Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1937			A	257	1967
IX	178	1937	A	309	1968
IX	194	1938	A	401	1969
X	21	1939	A	467	1970
X	55	1940	A	532	1971
X	97	1941	A	609	1972
X	160	1942-1944	A	682	1973
X	179	1945	A	758	1974
X	191	1946	A	841	1975
XI	20	1947	A	926	1976
XI	35	1948	B	4	1977
XI	88	1949	B	92	1978
XI	114	1950	B	168	1979
XI	156	1951	B	244	1980
XI	196	1952	B	340	1981
XI	229	1953	B	434	1982
XI	257	1954	B	509	1983
XI	306	1955	B	579	1984
XI	332	1956	B	660	1985
XII	15	1957	B	731	1986
XII	25	1958	B	813	1987
XII	58	1959	B	887	1988
XII	91	1960			
XII	122	1961			

**Publikasjoner sendt ut fra Statistisk sentralbyrå etter 1. juli 1989.
Emneinndelt oversikt**

*Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 July 1989.
Survey arranged by subject matter*

0. Generelle emner <i>General subject matters</i> Standard for handelsområder Etter kommuneinndelingen pr. 1. januar 1989. 1989-39s. (SNS; 3) 35 kr ISBN 82-537-2806-9 Statistisk årbok 1989 <i>Statistical Yearbook of Norway</i>. 1989-496s. (NOS B; 835) 75 kr ISBN 82-537-2780-1 1. Naturressurser og naturmiljø <i>Natural resources and environment</i> 10. Ressurs- og miljøregnskap <i>Resource and environment accounts</i> Naturressurser og miljø 1989 Energi, fisk, skog, jordbruk, luft, ressursregnskap og analyser. 1990-136s. (RAPP; 90/1) 75 kr ISBN 82-537-2918-9 <i>Natural Resources and the Environment 1989 Energy, Fish, Forests, Agriculture, Air Resource Accounts and Analyses</i>. 1990-144s. (RAPP; 90/1A) 75 kr ISBN 82-537-2931-6 12. Energi <i>Energy</i> Energisubstitusjon i treforedlingssektoren/Torstein Bye og Tor Arnt Johansen. 1990-40s. (RAPP; 89/22) 60 kr ISBN 82-537-2873-5 19. Andre ressurs- og miljøemner <i>Other subject matters related to resources and environment</i> Utbyggingsregnskap Dokumentasjon av metode og resultater fra prøveregnskap 1986 og 1987/Øystein Engebretsen. 1989-58s. (RAPP; 89/6) 70 kr ISBN 82-537-2724-0 2. Sosiodemografiske emner <i>Sociodemographic subject matters</i> 20. Generelle sosiodemografiske emner <i>General socio-demographic subject matters</i> Sosialt utsyn 1989 <i>Social Survey</i> 1989-230s. (SØS; 70) 125 kr ISBN 82-537-2776-3	21. Befolkning <i>Population</i> Befolkningsstatistikk 1989 Hefte II Folke- mengd 1. januar <i>Population Statistics Volume II Population 1 January</i>. 1989-148s. (NOS B; 853) 55 kr ISBN 82-537-2815-8 Befolkningsstatistikk 1989 Hefte III Oversikt <i>Population Statistics Volume III Survey</i>. 1990-138s. (NOS B; 875) 55 kr ISBN 82-537-2855-7 Befolkningsstatistikk 1990 Hefte I Endringstal for kommunar 1988-1990 <i>Population Statistics 1990 Volume I Population Changes in Municipalities</i>. 1990-57s. (NOS B; 904) 45 kr ISBN 82-537-2920-0 Flytting og arbeidsmarked i fylkene 1972-1986/Lasse Sigbjørn Stambøl. 1990-111s. (RAPP; 90/10) 75 kr ISBN 82-537-2935-9 Fruktbarhet og dødelighet i Norge 1771-1987. 1989-44s. (RAPP; 89/17) 60 kr ISBN 82-537-2840-9 Husholdningsstørrelse og -sammensetning 1960, 1970 og 1980 Noen utvalgte alderstrinn/Bjørg Moen. 1989-50s. (RAPP; 89/15) 60 kr ISBN 82-537-2847-6 <i>International Migration to Norway, 1988 Report for the Continuous Reporting System of Migration of OECD (SOPEMI)</i> Internasjonal flytting til Norge En rapport til OECDs Continuous Reporting System of Migration (SOPEMI)/Lars Østby. 1990-66s. (RAPP; 90/8) 70 kr ISBN 82-537-2928-6 <i>Who has a Third Child in Contemporary Norway? A Register-Based Examination of Socio-demographic Determinants</i>/Øystein Kravdal. 1990-100s. (RAPP; 90/6) 75 kr ISBN 82-537-2919-7 22. Helseforhold og helsetjeneste <i>Health conditions and health services</i> Dødsårsaker 1988 Hovedtabeller <i>Causes of Death Main Tables</i>. 1990-172s. (NOS B; 887) 65 kr ISBN 82-537-2878-6 Helseinstitusjoner 1988 <i>Health Institutions</i>. 1990-97s. (NOS B; 877) 45 kr ISBN 82-537-2858-1

- Helsetilstanden i Norge Status og utviklingstrekk. 1990-95s. (RAPP; 90/7) 70 kr ISBN 82-537-2924-3
- Kommunehelsetjenesten Årsstatistikk for 1988. 1990-83s. (RAPP; 89/21) 70 kr ISBN 82-537-2870-0
- Utsyn over helsetjenesten Endringer i ressursbruk og aktivitet/Anders Barstad og Arne S. Andersen. 1990-113s. (RAPP; 90/5) 75 kr ISBN 82-537-2914-6
- 23. Utdanning og skolevesen *Education and educational institutions***
- Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk Revidert 1989 *Norwegian Standard Classification of Education Revised 1989*. 1989-161s. (SNS; 7) 60 kr ISBN 82-537-2793-3
- Utdanningsstatistikk Grunnskolar 1. september 1989 *Educational Statistics Primary and Lower Secondary Schools*. 1990-90s. (NOS B; 909) 45 kr ISBN 82-537-2927-8
- Utdanningsstatistikk Universiteter og høyskoler 1. oktober 1987 *Educational Statistics Universities and Colleges*. 1989-144s. (NOS B; 868) 55 kr ISBN 82-537-2838-7
- Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1987 *Educational Statistics Upper Secondary Schools*. 1989-148s. (NOS B; 861) 60 kr ISBN 82-537-2829-8
- Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1988 *Educational Statistics Upper Secondary Schools*. 1990-125s. (NOS B; 912) 55 kr ISBN 82-537-2933-2
- 24. Kulturelle forhold, generell tidsbruk, ferie og fritid *Culture, time use, holidays and leisure***
- Kulturstatistikk 1988 *Cultural Statistics*. 1989-177s. (NOS B; 871) 60 kr ISBN 82-537-2846-8
- Undersøkelse om bruk av folkebibliotek 1988. 1989-83s. (RAPP; 89/18) 60 kr ISBN 82-537-2832-8
- 25. Sosiale forhold og sosialvesen *Social conditions and social services***
- Barnehager og fritidshjem 1988 *Kindergartens and Leisure Time Centres*. 1989-66s. (NOS B; 854) 45 kr ISBN 82-537-2817-4
- De eldres inntekter Nivå og ulikhet *Income of Aged People Level and Inequality*. 1989-156s. (RAPP; 89/12) 95 kr ISBN 82-537-2785-2
- Sosialstatistikk 1987 *Social Statistics*. 1989-121s. (NOS B; 848) 55 kr ISBN 82-537-2804-2
- Sosialstatistikk 1988 *Social Statistics*. 1990-126s. (NOS B; 900) 55 kr ISBN 82-537-2917-0
- 26. Rettsforhold og rettsvesen *The law and legal institutions***
- Kriminalstatistikk 1987 *Criminal Statistics* 1989-128s. (NOS B; 864) 55 kr ISBN 82-537-2834-4
- Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket Reaksjoner Fengslinger 1988 *Criminal Statistics Crimes Investigated Sanctions Imprisonments*. 1990-129s. (NOS B; 886) 55 kr ISBN 82-537-2877-8
- Sivilrettsstatistikk 1988 *Civil Judicial Statistics*. 1990-46s. (NOS B; 881) 35 kr ISBN 82-537-2866-2
- 3. Sosioøkonomiske emner *Socioeconomic subject matters***
- 30. Generelle sosioøkonomiske emner *General socioeconomic subject matters***
- Ensliges inntekt og forbruk. 1989-107s. (RAPP; 89/14) 75 kr ISBN 82-537-2796-8
- 32. Arbeidskraft *Labour***
- Arbeidsmarkedstatistikk 1987-1988 *Labour Market Statistics*. 1989-186s. (NOS B; 843) 60 kr ISBN 82-537-2819-0
- Arbeidstilbudet i MODAG En analyse av utviklingen i yrkesdeltakingen for ulike sosiodemografiske grupper/Kjersti-Gro Lindquist, Liv Sannes og Nils Martin Stølen. 1990-178s. (RAPP; 90/4) 85 kr ISBN 82-537-2911-1
- Normalisering av deltidsarbeidet En analyse av endring i kvinners yrkesaktivitet og arbeidstid i 80-årene *Normalization of Part-Time Work A Study of Women's Employment and Working Time Patterns in the 1980s*. 1989-127s. (SØS; 71) 75 kr ISBN 82-537-2779-8
- 33. Lønn *Wages and salaries***
- Lønninger og inntekter 1986 *Wages, Salaries and Income*. 1989-96s. (NOS B; 838) 55 kr ISBN 82-537-2786-0
- Lønnsstatistikk 1988 *Wage Statistics*. 1989-108s. (NOS B; 852) 55 kr ISBN 82-537-2812-3

- Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1989 *Wage Statistics for Bank Employees*. 1990-46s. (NOS B; 888) 35 kr ISBN 82-537-2881-6
- Lønnsstatistikk for ansatte i forretningsmessig tjenesteyting og i interesseorganisasjoner 1. september 1989 *Wage Statistics for Employees in Business Services and in Business, Professional and Labour Associations*. 1990-79s. (NOS B; 889) 45 kr ISBN 82-537-2882-4
- Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1989 *Wage Statistics for Employees in Insurance Activity*. 1990-50s. (NOS B; 894) 35 kr ISBN 82-537-2904-9
- Lønnsstatistikk for ansatte i helsevesen og sosial omsorg 1. oktober 1988 *Wage Statistics of Employees in Health Services and Social Welfare*. 1989-121s. (NOS B; 858) 55 kr ISBN 82-537-2825-5
- Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift oktober 1989 *Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants*. 1990-49s. (NOS B; 911) 45 kr ISBN 82-537-2930-8
- Lønnsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1988 *Wage Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools*. 1989-50s. (NOS B; 846) 35 kr ISBN 82-537-2801-8
- Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. september 1989 *Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade*. 1990-135s. (NOS B; 907) 55 kr ISBN 82-537-2923-5
- Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1989 *Wage Statistics for Workers in Mining and Manufacturing*. 1990-44s. (NOS B; 903) 35 kr ISBN 82-537-2916-2
- Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. oktober 1988 *Wage Statistics for Local Government Employees*. 1989-88s. (NOS B; 855) 45 kr ISBN 82-537-2818-2
- Lønnsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1989 *Wage Statistics for Central Government Employees*. 1990-90s. (NOS B; 913) 45 kr ISBN 82-537-2934-0
- 34. Personlig inntekt og formue *Personal income and property***
- Individ, arbeid og inntekt En fordelingsanalyse *Individuals, Jobs and Earnings A Study of Distribution*. 1989-198s. (SØS; 72) 85 kr ISBN 82-537-2850-6
- Inntekts- og formuesstatistikk 1986 *Income and Property Statistics*. 1990-204s. (NOS B; 867) 65 kr ISBN 82-537-2837-9
- Inntekts- og formuesstatistikk 1987 *Income and Property Statistics*. 1990-203s. (NOS B; 882) 65 kr ISBN 82-537-2871-9
- Skattestatistikk 1987 Oversikt over skattelikningen *Tax Statistics Survey of Tax Assessment*. 1989-146s. (NOS B; 865) 60 kr ISBN 82-537-2835-2
- 4. Næringsøkonomiske emner *Industrial subject matters***
- 40. Generelle næringsøkonomiske emner *General industrial subject matters***
- Regnskapsstatistikk 1987 Industri og varehandel *Statistics of Accounts Manufacturing, Wholesale and Retail Trade*. 1990-148s. (NOS B; 873) 60 kr ISBN 82-537-2851-4
- 41. Jordbruk, skogbruk, jakt, fiske og fangst *Agriculture, forestry, hunting, fishing, sealing and whaling***
- Fiske og oppdrett av laks mv. 1987 *Fishing and Rearing of Salmon etc.* 1989-113s. (NOS B; 840) 55 kr ISBN 82-537-2788-7
- Fiske og oppdrett av laks mv. 1988 *Fishing and Rearing of Salmon etc.* 1990-110s. (NOS B; 906) 55 kr ISBN 82-537-2922-7
- Fiskeristatistikk 1987 *Fishery Statistics*. 1989-141s. (NOS B; 869) 55 kr ISBN 82-537-2841-7
- Jaktstatistikk 1988 *Hunting Statistics*. 1989-58s. (NOS B; 862) 45 kr ISBN 82-537-2830-1
- Jordbruksstatistikk 1988 *Agricultural Statistics*. 1990-153s. (NOS B; 884) 55 kr ISBN 82-537-2869-7
- Skogavvirkning til salg og industriell produksjon 1987/88 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production*. 1989-59s. (NOS B; 844) 45 kr ISBN 82-537-2794-1
- Skogavvirkning til salg og industriell produksjon 1988/89 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production*. 1990-56s. (NOS B; 915) 45 kr ISBN 82-537-2937-5
- Skogstatistikk 1988 *Forestry Statistics*. 1990-119s. (NOS B; 898) 55 kr ISBN 82-537-2907-3
- Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen 1983-1986. 1989-38s. (RAPP; 89/13) 60 kr ISBN 82-537-2783-6

- Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen 1984-1987. 1990-38s. (RAPP; 90/11) 60 kr ISBN 82-537-2944-8
- Veterinærstatistikk 1988 *Veterinary Statistics*. 1990-84s. (NOS B; 880) 45 kr ISBN 82-537-2865-4
42. **Oljeutvinning, bergverk, industri og kraftforsyning** *Oil extraction, mining and quarrying, manufacturing, electricity and gas supply*
- Elektrisitetsstatistikk 1988 *Electricity Statistics* 1990-93s. (NOS B; 908) 45 kr ISBN 82-537-2925-1
- Energistatistikk 1988 *Energy Statistics*. 1989-90s. (NOS B; 863) 45 kr ISBN 82-537-2833-6
- Industristatistikk 1987 Hefte I Næringstall *Manufacturing Statistics Volume I Industrial Figures*. 1989-173s. (NOS B; 836) 60 kr ISBN 82-537-2782-8
- Industristatistikk 1987 Hefte II Varettall *Manufacturing Statistics Volume II Commodity Figures*. 1990-186s. (NOS B; 876) 60 kr ISBN 82-537-2856-5
- Olje- og gassvirksomhet 2. kvartal 1989 Statistikk og analyse *Oil and Gas Activity Statistics and Analysis*. 1989-69s. (NOS B; 850) 55 kr ISBN 82-537-2808-5
- Olje- og gassvirksomhet 3. kvartal 1989 Statistikk og analyse *Oil and Gas Activity Statistics and Analysis*. 1989-70s. (NOS B; 870) 50 kr ISBN 82-537-2843-3
- Olje- og gassvirksomhet 4. kvartal 1989 Statistikk og analyse *Oil and Gas Activity Statistics and Analysis*. 1990-76s. (NOS B; 891) 50 kr ISBN 82-537-2889-1
43. **Bygge- og anleggsvirksomhet** *Building and construction*
- Byggearealstatistikk 1989 *Building Statistics*. 1990-74s. (NOS B; 902) 45 kr ISBN 82-537-2915-4
- Byggearealstatistikk 2. kvartal 1989 *Building Statistics*. 1989-55s. (NOS B; 859) 50 kr ISBN 82-537-2826-3
- Byggearealstatistikk 3. kvartal 1989 *Building Statistics*. 1989-55s. (NOS B; 874) 50 kr ISBN 82-537-2854-9
- Byggearealstatistikk 4. kvartal 1989 *Building Statistics*. 1990-55s. (NOS B; 893) 50 kr ISBN 82-537-2891-3
- Byggearealstatistikk 1. kvartal 1990 *Building Statistics*. 1990-55s. (NOS B; 917) 50 kr ISBN 82-537-2939-1
- Rehabilitering av bygninger 1986/Arild Thomassen. 1989-41s. (RAPP; 89/10) 70 kr ISBN 82-537-2791-7
44. **Utenrikshandel** *External trade*
- Commodity List Edition in English of Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen 1990 *Supplement to Monthly Bulletin of External Trade 1990 and External Trade 1990 Volume I*. 1990-135s. (NOS B; 883) ISBN 82-537-2868-9
- Internasjonal standard for varegruppering i statistikken over utenrikshandelen (SITC-Rev.3). 1989-96s. (SNS; 9) 55 kr ISBN 82-537-2741-0
- Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen 1990 Tillegg til Månedstatistikk over utenrikshandelen 1990 og Utenrikshandel 1990 Hefte I. 1990-177s. (NOS B; 882) ISBN 82-537-2867-0
- Utenrikshandel 1988 Hefte I *External Trade Volume I*. 1989-368s. (NOS B; 849) 95 kr ISBN 82-537-2807-7
- Utenrikshandel 1988 Hefte II *External Trade Volume II*. 1990-377s. (NOS B; 872) 95 kr ISBN 82-537-2849-2
- Utenrikshandel 1989 *External Trade*. 1990-357s. (NOS B; 916) 95 kr ISBN 82-537-2938-3
45. **Varehandel** *Internal trade*
- Varehandelsstatistikk 1987 *Wholesale and Retail Trade Statistics*. 1989-82s. (NOS B; 857) 45 kr ISBN 82-537-2823-9
46. **Samferdsel og reiseliv** *Transport, communication and tourism*
- Reiselivsstatistikk 1988 *Statistics on Travel*. 1990-127s. (NOS B; 866) 55 kr ISBN 82-537-2836-0
- Samferdselsstatistikk 1988 *Transport and Communication Statistics*. 1990-190s. (NOS B; 879) 60 kr ISBN 82-537-2861-1
- Sjøfart 1988 *Maritime Statistics*. 1989-145s. (NOS B; 856) 55 kr ISBN 82-537-2822-0
- Veitrafikkulykker 1988 *Road Traffic Accidents*. 1989-145s. (NOS B; 851) 55 kr ISBN 82-537-2811-5
47. **Tjenesteyting** *Services*
- Arkitektvirksomhet og byggeteknisk konsulentvirksomhet 1988 *Architectural and other Technical Services Connected with Construction*. 1990-46s. (NOS B; 895) 35 kr ISBN 82-537-2905-7

- Bilverkstader mv. 1988 Reparasjon av kjøretøy, husholdningsapparat og varer for personleg bruk *Car Repair Shops etc. Repair of Vehicles, Household Apparates and Commodities for Personal Use.* 1990-43s. (NOS B; 899) 35 kr ISBN 82-537-2908-1
- Tjenesteyting 1988 Eiendomsdrift ellers, forretningsmessig tjenesteyting, utleie av maskiner og utstyr, renovasjon og reingjøring, vaskeri- og renserivirksomhet *Services 1988 Other Real Services, Business Services, Machinery and Equipment Rental and Leasing, Sanitary and Similar Services, Laundries, Laundry Services and Cleaning and Dyeing Plants.* 1990-77s. (NOS B; 896) 45 kr ISBN 82-537-2903-0
- 5. Samfunnsøkonomiske emner**
General economic subject matters
- 50. Nasjonalregnskap og andre generelle samfunnsøkonomiske emner** *National accounts and other general economic subject matters*
- Fylkesfordelt nasjonalregnskapsstatistikk 1986 *National Accounts Statistics by County.* 1990-255s. (NOS B; 920) 70 kr ISBN 82-537-2945-6
- Informasjon om nasjonalregnskapet Dokumentasjonsnotater, publikasjoner og andre viktige referanser/Erling Joar Fløttum. 1990-41s. (RAPP; 90/9) 60 kr ISBN 82-537-2932-4
- Kontoplanen i nasjonalregnskapet Ajourført mai 1989 *Accounting System of the National Accounts Updated May 1989.* 1989-95s. (SNS; 1) 45 kr ISBN 82-537-2792-5
- Nasjonalregnskapsstatistikk 1987 *National Accounts Statistics.* 1990-412s. (NOS B; 878) 150 kr ISBN 82-537-2860-3
- 51. Offentlig forvaltning** *Public administration*
- Aktuelle skattetall 1989 *Current Tax Data.* 1989-44s. (RAPP; 89/19) 60 kr ISBN 82-537-2844-1
- De offentlige sektorers finanser 1983-1988 *Public Sector Finances.* 1989-125s. (NOS B; 860) 60 kr ISBN 82-537-2827-1
- Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1975-1989. 1989-63s. (RAPP; 89/16) 45 kr ISBN 82-537-2813-1
- Struktur tall for kommunenes økonomi 1988 *Structural Data from the Municipal Accounts.* 1990-162s. (NOS B; 890) 60 kr ISBN 82-537-2883-2
- 52. Finansinstitusjoner, penger og kreditt**
Financial institutions, money and credit
- Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor utlandet 1986 og 1987 *Credit Market Statistics Foreign Assets and Liabilities.* 1989-94s. (NOS B; 842) 45 kr ISBN 82-537-2798-4
- Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor utlandet 1987 og 1988 *Credit Market Statistics Foreign Assets and Liabilities.* 1990-94s. (NOS B; 905) 45 kr ISBN 82-537-2921-9
- Kredittmarkedstatistikk Lån, obligasjoner, aksjer mv. 1987 *Credit Market Statistics Loans, Bonds, Shares etc.* 1989-100s. (NOS B; 845) 45 kr ISBN 82-537-2799-2
- Kredittmarkedstatistikk Lån, obligasjoner, aksjer mv. 1988 *Credit Market Statistics Loans, Bonds, Shares etc.* 1990-100s. (NOS B; 897) 45 kr ISBN 82-537-2906-5
- 59. Andre samfunnsøkonomiske emner** *Other general economic subject matters*
- Nasjonale og regionale virkninger av ulike utviklingslinjer i norsk jordbruk/Ådne Cappelen, Stein Inge Hove og Tor Skoglund. 1990-88s. (RAPP 90/3) 45 kr ISBN 82-537-2890-5
- Region-2 En modell for regionaløkonomisk analyse/Knut Ø. Sørensen og Jøran Toresen. 1990-76s. (RAPP; 90/2) 70 kr ISBN 82-537-2880-8
- Struktur og egenskaper ved en MSG-modell med Armingtonrelasjoner/Erling Holmøy og Tor Jakob Klette. 1990-99s. (RAPP; 89/23) 70 kr ISBN 82-537-2872-7
- Vitskapsfilosofi og økonomisk teori *Philosophy of Science and Economic Theory/Kjell Arne Brekke og Asbjørn Torvanger.* 1990-315s. (SØS; 73) 115 kr ISBN 82-537-2857-3
- 6. Samfunnsorganisatoriske emner**
Subject matters related to social organisation
- 62. Politiske emner** *Politics*
- Stortingsvalget 1989 *Storting Election.* 1990-154s. (NOS B; 910) 55 kr ISBN 82-537-2929-4
- 69. Andre samfunnsorganisatoriske emner**
Other subject matters related to social organisation
- Statistisk sentralbyrå Hovedtrekk i arbeidsprogrammet for 1989. 1989-53s. (RAPP; 89/5) 60 kr ISBN 82-537-2720-8

Utkommet i serien Standarder for norsk statistikk (SNS)
Issued in the series Standards for Norwegian Statistics (SNS)

Nr. 1 Kontoplanen i nasjonalregnskapet. Ajourført mai 1989 <i>Accounting System of the National Accounts. Updated May 1989.</i> 1989-95s. 45 kr ISBN 82-537-2792-5	Nr. 6 Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker Norsk utgave av <i>International Classification of Diseases, ninth Revision (ICD-9).</i>
" 2 Standard for næringsgruppering <i>Standard Industrial Classification.</i> 1983-49s. 35 kr ISBN 82-537-1891-8	Systematisk del. Revidert 1990. 1990-310s. 100 kr ISBN 82-537-2966-9 Stikkordregister 1986-153s. 35 kr ISBN 82-537-2350-4
" 3 Standard for handelsområder Etter kommuneinndelingen pr. 1. januar 1989. 1989-39s. 35 kr ISBN 82-537-2806-9	" 7 Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk Revidert 1989 <i>Norwegian Standard Classification of Education Revised 1989.</i> 1989-161s. 60 kr ISBN 82-537-2793-3
" 4 Standard for kommuneklassifisering <i>Standard Classification of Municipalities.</i> 1985-46s. 20 kr ISBN 82-537-2212-5	" 9 Internasjonal standard for varegruppering i statistikken over utenrikshandelen (SITC-Rev.3). 1989-96s. 55 kr ISBN 82-537-2741-0
" 5 Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status <i>Standard Classification of Socioeconomic Status.</i> 1984-32s. 12 kr ISBN 82-537-2073-4	

Pris kr 55,00

Publikasjonen utgis i kommisjon hos H. Aschehoug & Co. og Universitetsforlaget, Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

ISBN 82-537-2940-5
ISSN 0332-7906